The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 65 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

1 1954

LATVIJA
AMERIKĀ

6./234. n-rs. SESTDIEN, 1954. G. 23. JANVĀRI 4. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 65 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
aiud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

Sveicinām LNAK Otrās padomes sesijas dalībniekus Toronto!

Top latviešu apsūdzība pret komūnismu

Petīcija ar 200.000 latviešu parakstiem sasniedz mērķi pēc 12 gadiem

Redakcijas kollēģija, kas strādā pie grāmatas Materiālu un liecību krājums par komūnistu noziegumiem pret Latvijas valsti, tautu un kultūru izdošanas, pēc īsa pārtraukuma atkal uzsākusi savu darbu. Pēdējos pāris mēnešos redakcijas kollēģijas darbs galvenokārt bija vērsts uz to, lai daudzos ienākušos materiālus izvērtētu un nodotu tos Kerstena izmeklēšanas komitejai. Kerstena komitejai nodots daudz dokumentu, apstiprinātu tulkojumu, fotografiju ar attiecīgiem paskaidrojumiem angļu valodā un pieteikts lielāks daudzums liecinieku. Kerstena komiteja izteikusi pateicību par saņemtajiem materiāliem. Daļa no tiem izmantota līdzšinējās sesijās, bet daļu paredzēts izmantot komitejas turpmākā darbā.

Materiāli vēl turpina ienākt Nesen no Latviešu Nacionālā Fonda Zviedrijā saņemti 8 sējumi, kas iesieti glītos audekla vākos ar latvisku ornamentu un ar uzrakstu Latvija. Šie sējumi satur ap 200.000 latviešu parakstu, kas savākti 1941. gadā pēc komūnistu padzīšanas. Toreiz radās ideja nosūtīt petīciju latviešiem Amerikā, iepazīstinot tos ar komūnistu briesmu darbiem Latvijā, lai tie lūgtu savu valdību kaut ko darīt aizvesto labā. Parakstus toreiz vāca Rīgā uz ielām un izsūtīja vācējus pagastos. Dažu nedēļu laikā bija jau savākts 200.000 parakstu. Šo petīciju nosūtīja uz Berlīni, lai vācu valdība to nodotu tālāk ASV vēstniecībai. Vācieši gan apsolīja to darīt, bet nekā neizdarīja. Drīzi pēc tam ASV iestājās karā, un visi sakari ar to pārtrūka. Tagad, pēc vairāk nekā 12 gadiem, šī petīcija beidzot ir sasniegusi savu mērķi. Tuvākā laikā to iesniegs Kerstena komitejai.

ČEKAS NOSLĒPUMI DIENAS GAISMĀ

Interesanti materiāli saņemti arī no mag. hist. Jūlija Brača, Vācijā. Kad Kongresa loceklis Kerstens atradās Eiropas ceļojumā, Bračs viņu iepazīstināja ar šiem materiāliem. Kerstens tos atzina par ļoti svarīgiem. Tagad šie dokumenti ir pārtulkoti angliski un tulkojumi apstiprināti. Šie dokumenti ir atrasti čekas galvenajā mītnē Rīgā, īsi pēc krievu padzīšanas. Pašķirstot šo dokumentu krājumu, lasītāju pārņem baigā gada atmosfaira. Šeit atkal var sastapties ar čekas ziņotājiem, novērotājiem, pratinātājiem, spīdzinātājiem. Daudz dokumentu attiecas uz komūnistu rīkotām parlamenta „vēlēšanām." Tur atrodami sīki ziņojumi par katru, kas nelabvēlīgi izteicies par vēlēšanām vai izteicis šaubas, ka tās būs brīvas. Kādā dokumentā atrodam piezīmi, ka latvietis N. N. apcietināts par aģitāciju pret vēlēšanām un savā noziegumā „jau atzinies." Dokumentos atrodam arī daudzu personu vārdus, kas bijuši čekas dienestā, kas šos ziņojumus parakstījuši. Tur ir krievu un latviešu vārdi, Varbūt šie dokumenti kādreiz noderēs vēl kādā citā tiesā, kur šiem čekistiem būs jāatbild par noziegumiem pret cilvēcību.

REDAKCIJAS KOLLĒĢIJAS DARBS

Redakcijas kollēģijas sēdē 15. janvārī galvenais redaktors **A. Kalme** sniedza ziņojumu par līdz šim veikto darbu. Iecerētās grāmatas nolūks ir parādīt komūnistu noziegumus pret Latvijas valsti, tautu un kultūru un pievērst pasaules uzmanību Baltijas valstu traģēdijai. Grāmata nav domāta plašai publikai, bet personām, kas vēlas iepazīties ar komūnistu agresiju un apspiešanas metodēm. Redakcijas kollēģijas goda prezidents ir Kongresa loceklis C. Kerstens. Redakcijas kollēģija strādā ciešā kontaktā ar Latviešu Nacionālo Fondu Zviedrijā, kuŗa priekšsēdis **Andrejs Eglītis** ir grāmatas goda redaktors.

Dažas nodaļas grāmatai jau ir nobeigtas, pie dažām vēl strādā. **Dr. T. Sanders** nobeidzis nodaļu par Latvijas okupāciju un inkorporāciju Padomju Savienībā, kur apskatīti starp Latviju un Padomju Savienību noslēgtie līgumi, kuŗus Padomju Savienība lauzusi, nelikumīgi okupējot Latviju.

Prāvests J. Kuļlītis savā nodaļā apskata ev.-lut. baznīcas apspiešanu, vajāšanu un saimniecisko ruinēšanu zem komūnistu varas. Pie šīs nodaļas darbojas līdzi vairāki citi mācītāji. Par katoļu baznīcas vajāšanu raksta prāv. **Pudāns**, bet par baptistu baznīcas vajāšanu — **māc. A. Mēters.**

Jurists V. Ignāts apskata jautājumu par deportācijām, ko komūnisti izlieto kā tautu iznīcināšanas līdzekli, Jurists **A. Robežnieks** savā nodaļā Noziegumi pret cilvēka dzīvību apskata PSRS soda likumus un to piemērošanu citu valstu pilsoņiem.

Jānis Kronlins apskata noziegumus pret skolu jaunatni. **Arvīds Dravnieks** raksta par Latvijas kultūras dzīves sovjetizāciju, **Henrijs Moors** — par grāmatu iznīcināšanu, **Olģerts Liepiņš** — par rakstnieku un žurnālistu vajāšanu un **Dr. J. Skrundēns** — par kultūras vērtību iznīcināšanu.

Bij. politiskās pārvaldes priekšnieks V. Alps apskata komūnistu pagrīdes darbību un organizāciju. **R. Turks** raksta par pretkomūnistisko partizāņu darbību. **A. Ceichners** apskata Latvijas saimnieciskās dzīves boļševizāciju un **A. Zvēriņš** — komūnistu noziegumus pret latviešu tautu pēc Otrā pasaules kara līdz pēdējai dienai, izmantojot šeit pieejamos informācijas avotus.

KARA GŪSTEKŅI KOREJĀ NODOTI ATPAKAĻ AN

Grāmatas Materiālu un liecību krājums par komūnistu noziegumiem pret Latvijas valsti, tautu un kultūru redakcijas kollēģija. 1. r. no kr.: J. Skrundēns, V. Ignats, A. Kalme, J. Kuļlītis, R. Turks, A. Treija, V. Alps. 2. r.: B. Maikovskis, K. Skapars, A. Zvēriņš, T. Sanders, E. Raisters. J. Prinča foto

GŪSTEKŅI CEĻĀ UZ BRĪVĪBU

Neievērojot komūnistu draudus un protestus, Korejas neitrālās joslas gūstekņu nometnes indiešu sargi otrdienas vakarā atvēra nometnes vārtus, lai nodotu gūstekņus atpakaļ sabiedroto rokās, kas pēdējiem solījuši drīzu atbrīvošanu.

No Panmundžomas ziņo, ka indieši par spīti komūnistu draudiem un protestiem, atvēruši Korejas neitrālās joslas gūstekņu nometnes vārtus, lai nodotu 22.039 pretkomūnistiski noskaņotos kara gūstekņus atpakaļ sabiedroto rokās, kas pēdējiem solījuši drīzu atbrīvošanu.

Neitrālās joslas gūstekņu nometnes iztukšošana sākās otrdienas vakarā, kad pa starmešu apgaismotajiem ceļiem dziedādami un čalodami ķīnieši un ziemeļkorejieši sāka savu ceļojumu dienvidu virzienā. Gūstekņu pārņemšana, kaut gan komūnisti draud, notika bez jebkādiem starpgadījumiem. Paši gūstekņi esot izrādījuši vislabāko disciplīnu, pa sešiem rindā maršējot uz Apvienoto Nāciju poziciju pusi.

Pirms gūstekņu atbrīvošanas komūnisti bija atkārtoti draudējuši gan indiešiem, gan arī pašiem gūstekņiem, ka viņu atbrīvošana ir nelegāla un ka, nometni atstājot, viņus saņems komūnistu ložmetēju uguns. Šie komūnistu draudi tā arī draudi vien palika, kamēr gūstekņi cerībā uz jaunas un laimīgākas dzīves sākšanu no jauna devās sabiedroto rokās. Īstā gūstekņu atbrīvošana notika piektdien, kad visiem pretkomūnistiski noskaņotiem gūstekņiem tika piešķirtas civilistu tiesības. Daļa tiks nosūtīta uz Formozu, lai pastiprinātu pretkomūnistisko Čangkaišeka garnizonu, kamēr pārējie mēģinās iekārtoties Dienvidkorejā.

Komūnisti līdz pat pēdējai minūtei pastāvēja pie savas līdzšinējās prasības, ka gūstekņu gūsta laiks pagarināms, līdz Korejas politiskā konference izlems viņu nākotni. Bet kā redzams, tad šoreiz gūstekņu nākotne jau ir izlemta bez komūnistu svētības.

Daudz nepatīkamāks jau ir komūnistiski noskaņoto amerikāņu un dienvidkorejiešu stāvoklis neitrālās joslas „ziemeļu" nometnē. Kaut arī paši gūstekņi to vēl nezina, pašreiz viņu liktenis ir atstāts gaisā karājoties. Mājās brauktu viņi ir atteikušies, komūnisti viņus pretī neņem, un indieši, sākot ar sestdienu, par viņiem tālāk negādās.

Runājot Anglijas parlamentā, ārlietu ministrs Īdens esot saņēmis skaļas ovācijas, kad parlamenta locekļiem paziņots, ka gūstekņi nodoti atpakaļ sabiedroto gādībā un ka viņu atbrīvošana notiek, kā iepriekš paredzēts.

ANGLIJAS KARALIENE APMEKLĒS GIBRALTARU

Neievērojot nesenos Spānijas draudus, Anglijas valdība paziņojusi, ka karaliene Elizabete II Gibraltāru apmeklēšot paredzētā laikā.

Pirms neilga laika Spānija brīdināja Angliju, ka karalienes Elizabetes II Gibraltāra apmeklējumam var būt nopietnas sekas. Tika paredzēti streiki un nemieri. Neievērojot Spānijas brīdinājumu, Anglija atbildēja, ka karaliene Gibraltāru apmeklēs, kā paredzēts.

No Madrides ziņo, ka sakarā ar šo angļu spītīgo nepiekāpību Spānija no jauna bijusi spiesta izteikt savu brīdinājumu Anglijai, šoreiz to pamatojot ar strauju attieksmju pasliktināšanos Anglijas un Spānijas starpā.

Amerikāņu pārtika Rietumvācijai

No Berlīnes ziņo, ka Sav. Valstu augstā komisāra vietas izpildītājs Rietumvācijā Henrijs Parkmans, izsniegdams pirmo pārtikas dāvanu sainīti Rietumberlīnē, esot uz Rietumberlīni.
sācis jaunu pārtikas sainīšu plūsmi

Sviests, piena pulveris un citi pārtikas produkti tikšot izsniegti vismaz 700.000 Rietumberlīnes trūkumcietējiem, bezdarbniekiem un Austrumvācijas bēgļiem dažādās Rietumberlīnes nometnēs.

INGUS NĀRUNS

spēlēs CBC raidītājā svētdien, 24. janvārī, plkst. 6.30 — 7 vakarā, izcilu mākslinieku pusstundā; to pārraida visi Kanadas raidītāji no krasta līdz krastam. Programmā Grīga un Tālivalža Ķeniņa darbi. Pie klavierēm izcilais kanadiešu pianists Leo Barkins.

NUJORKAS LATVIEŠU R-BAS

teātra sekcija, kuŗā režisores pienākumus uzņēmusies Lilija Austriņa (kas ir režisore arī kādā amerikāņu teātra kopā), uzaicina pieteikties kā biedrus, tā nebiedrus, kam interese par teātri. Paredzēts ievēlēt sekcijas vadību un izrauzdzīt lugu pirmajam uzvedumam. Pieteikšanās pie biedrības priekšnieka R. Egles, tel.: TR 4-9610, vai pr-ka vietnieka A. Zelmeņa, tel.: UN 5-2816.

Aicinājums ziedot invalida Grīnvalda ceļa naudas fondam

Paragvajā ir nokļuvis mūsu tautietis kara invalīds Jānis Grīnvalds ar kundzi Emīliju, dzim. Tišere. Citu piederīgo viņu ģimenē nav.

Grīnvaldi strādā dārzniecībā un ispelna par abiem kopā, pārrēķinot Paragvajas valūtu dolaros, 14 dolaru mēnesī. Katram radīsies priekšstats, kādi var būt dzīves apstākļi ar šādu izpeļņu.

5. jūlijā Grīnvaldiem izbeidzas obligātais darba līgums, un viņi vēlētos pārcelties no Paragvajas uz Kanadu.

Grīnvaldu immigrācijas lietas kārtošanu atbalsta LNAK, mag. oec. V. Kaļiņš, kārtojot lietu Kanadas immigrācijas iestādēs, K. Purmalis, dodot darba galvojumu u. c.

Lai sasniegtu pozitīvu iznākumu, Daugavas Vanagi Kanadā ir nolēmuši Grīnvaldiem sagādāt ceļa naudu, kam pašreiz nepieciešami apm. 1.200 dol., kuŗu Grīnvaldiem nav. Pilnīgi saprotams, ka Grīnvaldiem ar viņu izpeļņu 14 dol. mēnesī to nav iespējams iekrāt. Šajā sakarā DV Kanadas valde griežas ar laipnu lūgumu pie visām DV nodaļām, katra DV biedra un biedrenes, visām organizācijām, draudzēm un ikkatra tautieša un tautietes Kanadā ziedot „Grīnvalda ceļa naudas fondam" savu iespēju robežās.

Atcerēsimies, ka nesenā pagātnē šādā veidā mēs palīdzējām invalīda Plēsuma ģimenei nokļūt no Vācijas Kanadā. Plēsumi ir laimīgi, ka var šeit strādāt un pelnīt, un, vislabāki saprazdams Grīnvaldu vajadzību, Plēsums ir viens no pirmajiem, kas ziedojis Grīnvalda ceļa naudas fondam. Tāpat to jau darījušas dažas organizācijas un atsevišķi tautieši. Mēs aicinām kopējā talkā vēl arī tos, kas to nebūtu darījuši. Ziedojumi iesūtāmi DV KV kasierim A. Putniņam, 280 Wright Ave, Toronto, Ontario, Canada.

Prakse ir rādījusi, ka immigrācijas lietu kārtošana saistīta ar grūtībām, tā ievelkas pat gadiem. Dažreiz lietas no Dienvidamerikas valstīm nav iespējams nemaz izkārtot. Mēs nevaram arī galvot, kad un kā izkārtosies Grīnvaldu immigrācija, tomēr ceļa naudai vajadzīgie līdzekļi ir jāsavāc.

Ja gadījumā Grīnvaldiem neizdotos saņemt vīzas iecelošanai Kanadā, DV KV ir lēmusi savākto summu izlietot citam līdzīgam gadījumam vai, ja tāda nebūtu, invalīdu aprūpei vispār. Ja ziedotājs ar šo izkārtojumu nebūtu apmierināts un gribētu savu ārtavu novēlēt tikai Grīnvalda ceļa naudas fondam, tad naudu iesūtot ziedotājam jāpaziņo, ka Grīnvalda nonācelošanas gadījumā Kanadā, viņš naudu lūdz atpakaļ. DV KV šādus ziedojumus arī atmaksās.

Ziedojumu saņemšanu DV KV kvītēs laikrakstā Latvija Amerikā, kā arī sniegs informāciju par akcijas norisi. Vēstulē DV KV Grīnvalds sirsnīgi pateicas par ievadīto akciju, un paziņo, ka tiem tautiešiem, kuŗi viņam palīdzēs, šai vajadzībai naudu aizdodot, aizdevumus tiem ar pateicību atmaksās pēc ierašanās un darba atrašanas Kanadā. Mēs lūdzam ikkatru sekmēt šīs akcijas izdošanos. Ar to mēs grūtā brīdī palīdzēsim Grīnvaldam un, kas zin, varbūt, arī paši sev!

DV Kanadas valde.

KOMŪNISTI INDOĶĪNĀ ATKĀPJAS

No Hanojas ziņo, ka speciāli apmācītas franču triecienvienības padzinušas komūnistu spēkus no Laosas ostas pilsētas Thakhekas, apvienojot komūnistu pārdalīto Laosu un līdz ar to atjaunojot satiksmi pa Mekongas upi.

Līdz ar Thakhekas atgūšanu komūnisti zaudējuši stratēģiski ļoti svarīgu poziciju Laosas centrālajā frontē, ko viņiem izdevās ieņemt zibenīgajā Ziemassvētku uzbrukuma laikā.

Franču armijas galvenā mītne ziņo no Indoķīnas, ka Thakhekas aizsardzībai komūnisti bijuši atstājuši vismaz sešus bataljonus, kas tomēr izrādījuši tikai pavisam niecīgu pretestību, steigā atvilkdamies franču vienību uzbrukuma priekšā.

ČERČILS TAISĀS ATPŪTĀ

No Londonas ziņo, ka valdības aprindās klīstot baumas par Anglijas ministru prezidenta sēra Vinstona Čerčila gatavošanos atpūtai. Čerčils no ministru prezidenta amata esot paredzējis atkāpties nākamo sešu mēnešu laikā, iespējams pat, ka jau maijā, pēc tam, kad karaliene Elizabete II būs atgriezusies Londonā no sava pasaules ceļojuma.

Jau tagad konservātīvo partija par savu nākošo vadītāju un Anglijas ministru prezidentu uzskatot ārlietu ministru Īdenu, kas, no slimības pilnīgi atveseļojies.

UZ REDZĒŠANOS

PRESES BALLĒ
KOLUMBUS ZĀLĒ
plkst. 20.00

Arābi meklē ASV militāro palīdzību

No Vašingtonas ziņo, ka Sav. Valstu valdība pašreiz pārrunājot varbūtēju militārās palīdzības sniegšanu Irākai un Saudi Arābijai. Šo divu valstu iekļaušana Sav. Valstu Āzijas aizsardzības sistēmā stiprinātu amerikāņu stāvokli Padomju Savienības dienvidos. Bez Irakas un Saudi Arabijas valnī pret eventuālo Pad. Savienības agresiju vēl ietilptu Pakistana, Turcija un Persija. Šī jaunā aizsardzības bloka divi galvenie pīlāri būtu Turcija, kas jau tagad ir labi apbruņota un, saņemot amerikāņu palīdzību, uzrāda nepieredzētu progresu visās militārajās, saimnieciskajās un rūpniecības nozarēs, un Pakistana, kas gan amerikāņu militāro palīdzību Indijas iebildumu dēļ vēl nesaņem, bet, domājams, to drīz saņems.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

ROMA

Beidzot Itālijai ir atkal sava valdība. Ministru prezidents Fanfāni uz savu jauno kabinetu liek lielas cerības, tādas pašas cerības mēģinādams atmodināt arī italiešu tautā. Romas politiķi gan par jauno valdību izsakās ļoti skeptiski un pēdējai pareģo ātru nāvi. Uz atbildi šim jautājumam nebūs ilgi jāgaida, jo jau tuvāko dienu laikā balsošanas Itālijas parlamentā rādīs Fanfani nākotni.

Kamēr tiešā valdības krize acumirkli liktos pārvarēta, jaunās valdības šūpulī nepatikšanas briest ar katru dienu lielākas, un komūnisti, kūmās stāvēdami, nepacietīgi gaida savu kārtu.

Pēc Vašingtonas domām italieši pret komūnistiem līdz šim esot izturējušies par daudz iecietīgi. Amerikāņiem ir bailes no nepārtrauktas komūnistu popularitātes pieaugšanas gan saimniecisku, gan militāru apstākļu dēļ. Sav. Valstis līdz šim Itālijā jau ir ieguldījušas 3 miljardi dolaru, un komūnistu nākšana pie varas amerikāņiem nozīmētu zaudēt visu, kas naudā vai graudā kādreiz Itālijai dots. Bet tas vēl nebūtu galvenais. Komūnisma ietekmes pieaugšana Itālijā amerikāņiem sagādā lielākās galvas sāpes tieši aiz militāriem iemesliem. Un, proti, Itālija ir galvenā baze amerikāņu 6. flotei, un sestā flote savukārt ir vienīgais Vidusjūras aizsardzības valnis. Ja Itālijā pie varas nāk komūnisti, tad var izrādīties, ka, palīdzēdami Itālijas jaunuzbūvei un apbruņošanai, amerikāņi īstenībā būs palīdzējuši Padomju Savienībai.

Sav. Valstis tagad esot nolēmušas piespiest ne tikai Itālijas valdību, bet arī saimniecību un rūpniecību uzsākt asu cīņu pret komūnistiem.

PARĪZĒ

Pirms neilga laika tika runāts, ka Indoķīnā parakstīšot pamieru un ka franči gatavojoties atvilkt savu karaspēku, lai ar Indoķīnu notiktu kas notikdams. Tagad, lai taupītu savu ādu, franči domā, ka amerikāņiem vajadzētu sūtīt uz Indoķīnu savus karavīrus. Kāds Parīzes laikraksts atzīst, ka pamiers ar komūnistiem nozīmētu Indoķīnas atdošanu komūnistiem. Sav. Valstu palīdzība, kas tagad jau sniedzas tik tālu, ka amerikāņi Indoķīnas karā samaksā divi trešdaļas no visiem Francijas izdevumiem, nav nekāda garantija uzvarai. Vienīgās cerības militārās uzvaras panākšanai būtu amerikāņu karavīru cīnīšanās plecu pie pleca ar franču un iedzimto vienībām. Francija atzīst pat par iespējamu mazliet padraudēt: Brīvajai pasaulei jāizšķiroties par to, vai komūnisma ekspansijas apturēšana Dienvidaustrumāzijā ir svarīga vai ne. Ja brīvo pasauli neinteresē komūnistu militārās agresijas panākumi Indoķīnā, tad šie panākumi neinteresē arī Franciju un tā ir gatava izvākt savu karaspēku.

MASKAVĀ

Padomju Savienības satelīti atkal neuzvedas tā, kā vajadzētu un tīšu prātu vecākiem Kremlī sagādā jaunas nepatikšanas.

Kādreiz ar augstas kvalitātes ražojumiem pazīstamā Čechoslovakijas rūpniecība esot noslīdējusi pārāk zemu. Sarukusi kvantitāte, jo kādreiz kvalitatīvi augstvērtīgu mantu vietā tiekot ražota pilnīga draza.

Tāds pats stāvoklis esot arī Polijā. Polijas kuģu būvētavas pēc komūnistu ienākšanas esot uzbūvējušas pavisam nedaudz niecīga tilpuma kuģīšu, kaut arī tur nodarbināti ap 10.000 strādnieku. Paši poļi zobojoties, ka viņu priekšniecība saprotot tikai Marksu, bet no kuģu būvniecības neko nejēdzot. Polijas tirdzniecības flote, par ko tiek daudz rakstīts dažādās komūnistu statistikās, vēl pagaidām atrodas uz papīra: Slavenais poļu tirdzniecības kuģis Varšava, ko komūnistu propagandisti jau ir visā pasaulē paspējuši izlielīt kā pēdējo kliedzienu modernā kuģu būvniecībā, dod iemeslu īstam komūnistu humoram. Kā tagad pierādīts, tad kuģis Varšava var gan būt kuģu būvniecības pēdējais kliedziens, bet poļiem ar kliegšanu nebūtu ko pārsteigties. Varšava ir būvēts Zviedrijā kā Axel Salen un slepeni pārvests uz Poliju un pārkristīts . . .

Notikumi komūnistu Rumānijā jau ir necilvēcības un traģisma pilni. Komūnisti bija paredzējuši rakt kanāli, kas saīsinātu ceļu starp Donavu un Melno jūru. Rumānijai tas dotu moderno ostu Melnās jūras krastā un pasaulei pierādītu komūnistu celtniecības spējas.

Kanāja būves darbi līdz šim ilguši četri gadi. Lieki sacīt, ka darba darītāji bijuši komūnistu vergi, kas tūkstošiem miruši malārijas pilnajos purvos. Strādnieku kopskaits sasniedzis 80.000. Cik īsti no viņiem aizgājuši bojā, nav zināms. Četri rumāņu inženieri būves laikā nošauti. Četros darba gados izraktas tikai 12 no paredzētajām 40 jūdzēm, kamēr ar cementu izklātas trīs jūdzes. Redzot šo bēdīgo sniegumu, Maskava pavēlējusi kanāja būvdarbus pārtraukt.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

Sabiedriskā darba jēga svešumā

P. DREIMANIS

Kultūras cilvēkiem piemīt sabiedriskas tieksmes. Protams, ir izņēmumi. Tie ir īpatnējas dabas cilvēki, kas mīl iedziļināties sevī un savas garīgās intereses apmierināt, lasot attiecīga satura grāmatas, nodarbojoties ar zinātni, mākslām, vai pietiekot ar savu arodu. Īsteni arī šie cilvēki atrodas kontaktā ar sabiedrību, īpaši ar tiem sabiedrības locekļiem, kas radījuši viņu interešu loka darbus. Vēl ciešākos sakaros viņi ar grāmatās raksturotiem varoņiem. Tikai viņus vairāk interesē idejas un raksturojumi, bet mazāk dzīvas personas. Vispār nav iespējams iedomāties kultūras cilvēkus ārpus sabiedrības un tās ietekmes, kas vispilnīgāk iedarbojas tad, kad viņi biežāk satiekas un sadarbojas. Tad notiek psihisko pārdzīvojumu tieša apmaiņa un saskaņošana, kas veicina visu kultūras nozaru attīstību un atsevišķu personu, kā arī tautu vajadzību apmierināšanu. Tāpēc arī vērojams, ka sabiedriskā aktivitāte un progress ir cieši savstarpēji saistīti, pie kam ietekmes intensitāte atkarīga no attiecīgo darbinieku gara radniecības un valodu prašanas. Vislabāk saprotas un cits citu ietekmē vienas tautas locekļi.

Immigranti jaunajās dzīves vietās atrodas īpatnējā stāvoklī. Viņiem svešs jaunās zemes dzīves veids, visa sabiedriskā iekārta un sākumā arī valoda, ko tikai retam no viņiem izdodas pietiekami iemācīties. Sakarā ar to katrs jaunieceļotājs jūtas zināmā mērā vientuļš. Farmu, miestu un mazāko pilsētu immigrantiem grūti satikt kādu tautieti. Arī lielajos centros, izkaisīti pa plašo pilsētu, viņi reti satiekas ar tautiešiem. Bet viņu un vietējo iedzīvotāju domas, jūtas un vēlēšanās maz saskaras. Tāpēc daudzi ieceļotāji cieš no vientulības, kas viņus reizēm neatstāj līdz mūža beigām. Lai labāk iedomātos viņu stāvokli, jāatceras, ka sengrieķi izraidīšanu no tēvzemes un dzīvi ārpus tās pielīdzināja nāves sodam. Tādos apstākļos jaunieceļotājiem kādā zemē patīkami uzturēt sakarus un sadarboties ar radniecīgām personām, vienas vides audzēkņiem. Viņu sabiedrībā pavadītais laiks ir vislabākā atpūta. Brīvās sarunās, ikvienam labi saprotamā valodā viņi kavējas atmiņās un pastāsta par saviem piedzīvojumiem svešumā, kas parasti viņu uztverē ir ļoti līdzīgi. Arī savos centienos, īpaši savu garīgo vajadzību apmierināšanā viņi labi saprotas un spēj cits cita stāvokli iedomāties. Rodas garīgās saites, vēlēšanās biežāk satikties un kopīgiem spēkiem panākt savu vajadzību apmierināšanu. Reizē ar to mazinās vientulības sajūta un ar to saistītā grūtsirdība. Ja attīstās kopdarbība un pat izveidojas kāda tautiešu organizācija, tad rodas arī iespēja daļēji apmierināt savas garīgās vajadzības. Katram tautietim, piemēram, grūti iegādāties jaunākās grāmatas latviešu valodā.

Organizētā veidā iespējams tās kopīgi iegādāties vai pat nodibināt bibliotēku un to pamazām papildināt ar jaunākiem izdevumiem. Ārpusē nodarbinātie vecāki nevar savus bērnus iepazīstināt ar Latviju un iemācīt viņiem mātes valodu. Organizācija pulcina kopā savu biedru bērnus, un skolotāji nāk talkā vecākiem, palīdz jauno paaudzi audzināt dabiskā, tautas garam atbilstošā attīstības virzienā. Tikai organizētā veidā iespējams rīkot koncertus, teātra izrādes, priekšlasījumus, pieminas aktus un citas sanāksmes, kas īpaši veicina tautiešu garīgo kopību, jo šos sarīkojumos redzētais, dzirdētais un pārrunātais viegli asociējas ar tautiešu apziņas iepriekšējo saturu. Protams, visvairāk iegūst tie organizāciju dalībnieki, kas ir sevišķi aktīvi sabiedriskā darbā. Tikai organizētā iespējams sniegt jūtamu palīdzību invalidiem un citiem grūtdieņiem, kas Latvijai un latvju tautai ziedojuši savu veselību un tagad respēj paši sevi uzturēt. Palīdzēt viņiem ir katra tautieša pienākums, jo mēs visi zināmā mērā esam saistīti ar dzimteni, par kuru sevišķi ir cīnījušies minētie tautieši. Par tās atbrīvošanu jārūpējas. Bet atsevišķam tautietim tas nav pa spēkam. Kopdarbībā ar tuvumā un tālumā dzīvojošiem tautiešiem iespējams atsegt Latvijai nodarīto netaisnību, iegūt labvēļus un sadarbībā ar tiem sekmēt kopīgo mērķu sasniegšanu — mūsu dzimtenes atbrīvošanu un mūsu labvēļu interešu realizēšanos.

Tātad sabiedriskais darbs atvieglo jaunieceļotāju stāvokli un veicina kā atsevišķu personu, tā arī tautas kultūrālo attīstību un politiskās patstāvības atgūšanu.

DV AUSTRĀLIJĀ GATAVO JAUNU VADLĪNIJU PROJEKTU

Austrālijas Kultūras dienu laikā Adelaidē notika arī Austrālijas DV nodaļu delegātu sanāksme. Šo Vanagu salidojumu 27. decembrī atklāja Adelaides DV nod. un reizē arī Austrālijas zemes valdes priekšsēdis E. Stīpnieks. Sanāksmi personīgi sveica Latviešu apvienības Austrālijā prezidija pr-dis plkv. A. Krīpens. Austrālijā pašreiz darbojas 9 DV nodaļas ar 1114 biedriem, Lielākās nodaļas ir Adelaides ar 320 biedriem, Melburnas ar 241 un Sidnejas ar 233. Visjaunākā nodaļa, kurā pašreiz ir 24 biedri, nodibinājusies Balarātā tikai dažas dienas pirms delegātu sanāksmes.

Apspriežot aprūpes jautājumus, plkv. A. Kripens referēja par LAA projektu, par līdzekļu vākšanas un aprūpes darba paplašināšanu un saskaņošanu, plašāki piesaistot tanī arī pārējās Austrālijas latviešu organizācijas un draudzes. Tā kā minētais projekts nebija pārrunāts nodaļās, nolēma to vispirms nodot nodaļu atzinumiem.

Ziedojumu vākšanas vienādošanai nolēma reizi gadā vākt ziedojumus ar listēm, bet visā pārējā laikā ar speciāli šim nolūkam izgatavotām markām, nosakot, ka ienākums par pārdotām zaļās krāsas markām nosūtāms palīdzībai Eiropā, bet par sarkanām markām ieņemtā summa izlietojama vietējai palīdzībai un vietējam kultūras darbam. Markas izgatavošanai Melburnas DV nodaļa un līdzšinējā prakse pierādījusi, ka tās ir ļoti ērts un stabils ienākumu avots.

Garākas debates izraisījās, apspriežot DV CV izstrādāto „politisko vadlīniju" projektu. Pret šo projektu izteicās E. Ģērmanis (Sidneja), A. Salnājs (Adelaide), J. Liepiņš (Sidneja) un V. Nemiro (Geelonga). Šo delegātu ieskatos izskanēja doma, ka „vadlīnijas" nesatur pietiekoši precizētus noteikumus un, pieņemot tos pašreizējā redakcijā, radīsies tikai pārpratumi un nesaprašanās. Latviešu karaviri, kas vienmēr un visos apstākļos ir stāvējuši par brīvu un neatkarīgu Latviju, nedrīkst akceptēt savās vadlīnijās noteikumus, kas dod politisko partiju fragmentārām atliekām un Baigā gada varas vīriem lespēju turpināt savu ārdošo darbību latviešu trimdas saimē līdz laikam, kad kādreiz nezināmā nākotnē radīsies iespēja tos saukt suverēnās tiesas priekšā Latvijā. Bet ja viņi Latvijā neatgriezīsies nekad, ko tad?

Ja DV nav politiska organizācija, bet cīnītāju kopība par Latviju, kā tas deklarēts ārējās „vadlīnijās", tad tās pienākums ir latviešu kopībai nevēlamās ārdošās darbības iespējas ierobežot, nevis veicināt. Arī uz pašas organizācijas darbību „vadlīnijas" atsauktos nelabvēlīgi, un skaldītu un jauktu organizācijas vienību, atraujot daudz darbīgu roku no galvenā darāmā darba. Balsojot, politisko vadlīniju projektu delegātu sanāksme vienbalsīgi (ar 20 balsīm) noraidīja, reizē uzdodot jaunajai zemes valdei izstrādāt un iesniegt Centrālai valdei jaunu vadlīniju projektu, ietverot tanī Austrālijas delegātu sanāksmē izteiktos uzskatus.

Pārrunas izraisīja arī DV Biļetena jautājums, jo Austrālijas DV nodaļās sakrājies lielāks vairums nepārdoto eksemplāru, kurus nav iespējams izpārdot arī par pazeminātu maksu. Par nepārdotiem eksemplāriem izdevniecībai tomēr jāmaksā, kas lieki atrauj līdzekļus (apm. 3000 DM) aprūpes darbā.

Biļetens Austrālijā pienāk ar vairāku mēnešu nokavēšanos un arī saturs daudzus neapmierina, tādēļ abonentu skaits pastāvīgi turpina samazināties. Sanāksme pieņēma atzinumu, ka DV Biļetenā kā organizācijas oficiozā būtu paplašināma un izveidojama oficiālā daļa un atļaujama arī telpa atsevišķo zemju valžu un delegātu sanāksmju pieņemtiem lēmumiem un atzinumiem.

Par Austrālijas DV pārstāvi Centrālā valdē ievēlēja E. Stīpnieku, bet par Austrālijas zemes valdi 1954. gadam izraudzīja Sidnejas nodaļas valdi (priekšsēdis J. Liepiņš), jo Austrālijā atsevišķi zemes valde nepastāv, bet tās funkcijas izpilda atsevišķo nodaļu valdes pēc kārtas, nepieciešamības gadījumā kooptējot papildus locekļus. Vēl pārrunāja un izlēma vairākus iekšējās darbības vietējās dzīves jautājumus.

A. Salnājs

Austrālijas DV nodaļu delegātu sanāksme Adelaidē 1953. g. 27. decembrī. 1. r. no kr.: DV Austrālijas zemes valdes priekšsēdis 1954. gadam J. Liepiņš (Sidneja), A. Lūks (Adelaide). Latviešu apvienības Austrālijā prezidija priekšsēdis plkv. A. Krīpēns (Sidneja), Austrālijas DV pārstāvis DV Centrālā valdē E. Stīpnieks (Adelaide), A. Bagun - Bērziņš (Melburna); 2. r.: A. Salnājs (Adelaide), V. Mežaks (Adelaide), E. Ģērmanis (Sidneja), J. Začests (Melburna); 3. r.: A. Zaimonts (Perta), E. Bikavnieks (Adelaide), V. Nemiro (Geelonga), J. Puide (Melburna).

Melita Asmuša un Imants Lapiņš 25. dec. salaulāti Toronto sv. Jāņa b-gā. J. Kreiļa uzņ.

TAUTAS BALVA TEODORAM REITERAM

Tautas balvai Teodoram Reiteram ziedojumus var nodot Sv. Jāņa un Sv. Andreja draudžu mācītājiem, Lotusa un Irisa puķu veikalos un Latvijas Amerikā kantorī.

DV TORONTO NODAĻAS

Dāmu komitejas pilnsapulce notiks š. g. 23. janvārī, plkst. 18.00 123 Huron ielā. Darba kārtībā Ziņojumi, vēlēšanas, dažādi jautājumi. Nesanākot pietiekamam biedreņu skaitam, sapulce plkst. 18.30 būs pilntiesīga pie katra ieradušos biedreņu skaita.

Dāmu komiteja

TRAĢISKS NELAIMES GADĪJUMS

noticis 19. janvārī Massey Harris fabrikā, kam par upuri kritis mūsu tautietis Ernests Dadzis. Nejaušā notikumā viņam uz galvas uzkritušas kastes, iedragājot galvas kausu. Nenākot pie samaņas, E. Dadzis ceļā uz slimnīcu miris. Nelaikis bija tikai 34 gadus vecs un atstāj dziļi satriektu sievu ar diviem bērniem, 4 gadus vecu meitiņu un 1 gadu vecu puisīti.

Edītes Heideres Jaunā gada vēlējums

Lielā latviešu draudzene un sapratēja, radio komentātore un politiskā cīnītāja Edīte Heidere piesūtījusi Hamiltonas latviešu biedrībai sirsnīgu Jaunā gada apsveikumu, starp citu vēlēdama:

„Kaut 1954. gada 12 mēneši nestu svētību katram lojālam latvietim brīvajā Kanadā.

Kā jūsu kanadiešu draugs novēlu jums laimi, drošību un labklājību, šai pašā reizē pateicoties par jūsu lielo laipnību un sirsnīgo draudzību, ko esmu saņēmusi gan personiski, gan pa radio.

Lai Dievs jūs visus svēti, pašķirdams jums ceļu atpakaļ uz tēvzemi un atdodams tai istu mieru un brīvību, īstenojot šīs ilgas 1954. gadā.

Jūsu draugs Edīte Heidere."

Edīte Heidere runā radiofonā katru otrdienu, plkst. 9.30 vakarā, C.H.M.L., Hamilton „900 on the Dial".

LASĪTĀJU VĒSTULES

PAR PUIKĀM UN BĀRDĀM

Pateicos visiem, kas izteikušies atklātībā par manas apceres „Puikas un bārdas" ierosinātiem jautājumiem: kā tiem, kas domā, ka mana apcere bijusi tendencioza un tāpēc nederīga, tāpat arī tiem, kas domā, ka apcerei ir bijusi arī kāda jēga un nozīme.

Nekad neesmu pretendējis, ka viss, par ko man bijusi interese izteikties presē, būtu bijis pilnība, un ka man būtu vienīga taisnība. Esmu centies pateikt skaidri savas domas par dažām parādībām mūsu sabiedrībā un man nav bijušas bailes to darīt, tāpēc neesmu slēpies aiz divu burtu iniciāliem. Priecājos, ka citi ir izteikuši savas domas par ierosinātiem jautājumiem un ar visu cieņu respektēju pretējos ieskatus. Tikai mazliet brīnos, kāpēc šie ieskati nav aizstāvēti ar atklātu un drosmīgu pilna vārda parakstu!

Nevaru būt vienuprāt ar kāda lasītāju vēstules autora apgalvojumu, ka savā apcerē „Puikas un bārdas" es būtu speciāli centies nonicināt vecāko paaudzi un to „... nolīdzināt ar zemi, kam nav pat salmu kūļa vērtības..." Vēlreiz pārskatījis savu apceri, nekādi nevarēju atrast šādu uzdrošināšanos. Šeit gribu piebilst, ka arī man ir māte un tēvs un daudzi loti cienījami skolotāji. Vēl tālāk gribas piebilst, ka apcerē ir runāts pavisam par citu ko nekā par to, vai vecākā vai jaunākā paaudze būtu vērtīgāka, ne arī par to, vai vecākajai vai jaunākajai paaudzei būtu vairāk zināšanu.

Ir dabiski un cilvēcīgi, ka katrs no mums izlasa kādu rakstu avīzē vai arī grāmatu tikai tā, kā mēs to katrs varam un spējam: viens izlasa to, kas patiesi uz balta papīra ir iespiests, otrs izlasa to, ko pats grib izlasīt...

Vēl pašās beigās — apcere „Puikas un bārdas" nemaz nav bijusi domāta, lai tā visiem patiktu un būtu pa prātam. Otrādi — tā tieši tā arī ir bijusi domāta, lai daudziem loti nepatiktu un nemaz nebūtu pa prātam.

Jānis Klīdzējs

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
MONTREĀLĀ, P. Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 10
Tel. AT 7798

TORONTO

● Pagājušā nedēļā, 14. janvārī Kanadas leģiona zālē notika tradicionālais Diždanča sarīkojums — ar balles karalienes vēlēšanām. Bija ieradšies ap 200 viesu. Balles karalienes godā ievēlēja Diždanča dejotāju Līgu Brikmani.

● Toronto jaunatnes pulciņš Lāpa svētdien, 14. februārī paredzējis biedru sapulci, kas būs apvienota ar biedru vakaru. Vakars notiks TLB telpās 198 Osler ielā, sākums plkst. 7 vakarā. Biedru vakarā programmu dos pulciņa biedri. Paredzēta arī deja. Pagaidām Lāpas valdei iesniegtas 25 anketas.

● Toronto miris 54 gadus vecais Adalberts Grīnbergs no Rīgas. Nelaiķi pēdējā gaitā uz St. James kapiem izvadīja mācītājs A. Čops.

● Svētdien, 17. janvārī notika sv. Andreja draudzes padomes sēde, kurā pieņēma pagājušā gada ieņēmumu un izdevumu pārskatu, pārrunāja Sidrabenes īpašuma eventuālu paplašināšanu u. c. jautājumus. Baznīcas pārvalde ziņoja, ka uzsākti remonta darbi baznīcas ēkā, izkrāsojot sarīkojumu zāli un ieliekot jaunu parketa grīdu. Remonta darbu izmaksa paredzēta ap 1.300 dolaru. Padomes sēde iepazinās tikai ar draudzes pārskatu, bet Sidrabenes, Palīdzības fonda, kora un dāmu komitejas pārskatus sniegs gadskārtējā draudzes sapulcē. 1953. g. draudzes ienākumu kopsumma bijusi 8.012 dolaru, bet izdevumi 6.796 dolari, atlikums 1.216 dolaru. Atlikuma summa palielināsies, kad vairāki draudzes locekļi nokārtos savus nokavētos maksājumus draudzei. Obligāciju parāda dzēšanai pagājušā gada izdoti 2000 dolari. Archibīskapa tēva Grīnberga personiskām vajadzībām nosūtīts 61 dolars.

Draudzes pilnsapulce notiks svētdien, 24. janvārī, plkst. 12.00, pēc dievkalpojuma un tās darba kārtībā būs mācītāja A. Čopa ziņojums, draudzes padomes, Sidrabenes pārvaldes, palīdzības fonda, kora, dāmu komitejas un revīzijas komisijas ziņojumi. Sapulcē pārvēlēs 5 draudzes padomes locekļus, pārrunās 10. satversmes panta grozīšanu, un pieņems 1954. gada budžetu.

● LKKOK svētdien, 24. janvārī, pl. 3 p.p., sv. Miķeļa katedrāles zālē rīko priekšlasījumu par Braziliju. Lasīs prof. P. Baginskis. Ieeja brīva.

HAMILTONA

● Latviešu skola Hamiltonā atzīmēs Draudzīgo aicinājumu svētdien, 30. janvārī p.plkst. 18,30, YWCA's zālē, 17 Main St., West. Par tematu „Latviešu grāmata trimdā un dzimtenē" referēs rakstniece Ingrida Vīksna, deklamās Izolde Silkovska. Koncerta daļa piedalīsies brīvm. Elfrīda Karlsone - Kukaine, pie klavierēm pianiste Anna Medne. Sarīkojuma atlikums par labu latviešu skolas bibliotēkai.

EDMONTONA

● Edmontonas latviešu b-ba Imanta 11. janvārī ievēlēja jaunu valdi šādā sastāvā: L. Tiltu, 10965 - 123 St., A. Līci, M. Sauju, J. Radzjuli un E. Bagāto. B-bas adrese paliek līdzšinējā 9007 - 90 St. Edmonton, Alta.

Darbības pārskats uzrādīja panākumiem bagātu gadu, it sevišķi palīdzības darbā. Edmontonā 1953. g. ieradušies tuvu pie 100 jaunu tautiesu, līdz ar ko augušas arī Imantas rindas.

A. E.

NIAGARA

● DV Niagāras nod. rīko 30. janvārī Draudzīgā aicinājuma atceres dienu. Sarīkojumā piedalījies rakstn. Angelika Gailīte ar referātu, dziedās DV vīru koris „Viesturs" komp. V. Lindes vadībā un par deju mūziku gādās „Niagaras Polka" orķestris. Sarīkojums notiks Ugunsdzēsēju namā, 1786 Dunn St.

Nākošais DV nodaļas sarīkojums būs Masku balle 27. febr. ar labāko masku godalgošanu.

MONTREĀLA

● Latviešu skola Montreālā rīko Draudzīgā aicinājuma atceres vakaru 30. janvārī, plkst. 7.30, 220 Pine Ave, Modes skolas telpās. Programmas daļa paredzēta plaša, un daudzpusīga un tajā piedalīsies brīvmāksliniece Līna Karlsone, tenors Antons Kivlenieks, igauņu pianiste Dagmara Kokkere, aktrise Zaiga Lepne un Latviešu skolas koris ar dziesmām, kā arī citi priekšnesumi pašu skolnieku izpildījumā.

Īpašu nozīmi sarīkojuma programmā piedod tālā ciemiņa — Minesotas universitātes aeronautikas fakultātes dekāna prof. Dr. J. Akermaņa viesošanās, kurš rādīs gaismas bildes par pētījumiem pārskaņas lidošanā un par latviešu dzīvi Mineapolē un bērnu nometnē. Bez tam viņš apsolījis īsu referātu par tēmu: Kā latvieši svešumā saglabā savu tautību".

Visi tautieši laipni lūgti šo vērtīgo sarīkojumu apmeklēt. Tā ne tikai veicināsim Draudzīgā aicinājuma piemiņu, bet sekmēsim arī mūsu jaunatnes augšanu latviskā garā un veselībā, jo viss atlikums paredzēts latviešu skolas vajadzībām. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Montreālas latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes gada sapulce notiks 24. janvārī, pēc dievkalpojuma baznīcas telpās. Dievkalpojuma sākums plkst. 1.30 p. p.

ST. KATARINA

● 2. janvārī notika tradicionālais Baltiešu komitejas rīkotais draudzības vakars, greznajā Queensway hotela Spoguļu zālē. Vakars bija pulcinājis kuplu apmeklētāju skaitu. Ievadam dzirdējām katras tautības pārstāvja Jaungada sveicienus, kurus no latviešiem nesa L. Līdums, igauņiem — A. Altosaars, bet lietuviešiem — K. Skributenas. Priekšnesumos latviešus reprezentēja A. Skudra—Kārkliņa (soprāns) ar iejustu un tīkamu dažu latviešu komponistu dziesmu sniegumu. Pavadījumus, korrekti, gan vietumis paskarbi, pieklājīgi veica A. Medne.

Vakaru noslēdza kopīga deja pie laba orķestra skaņām.

● 24. janvārī plkst. 2 pp. Slovaku zālē (Page un Welland ielu stūrī). Latviešu sestdienas skola sarīko Draudzīgā aicinājuma atceres dienu. Par šīs dienas nozīmi runās Mārtiņš Vētra. Sarīkojumā piedalās DV vīru koris Viesturs dir. komp. V. Lindes vadībā un skolas skolēni ar priekšnesumiem. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem skolas mērķu sekmēšanai.

L. L.

● Jelgavas 5. skautu vienība St. Katarīnēs rosīgi gatavojas 2. gada svētkiem, kas notiks 6. febr. Ukrainu namā, Niagaras ielā. Gada svētkos vienība saņems arī karogu, kuru iesvētīs skautu māc. A. Lūsis.

E. O.

SADBERIJĀ

● Sadberijas latvieši sestdien, 6. martā, rīkos Kalpaka vakaru. Koncertu Kalpaka piemiņas vakarā rīko Sadberijas latviešu draudze, tajā piedalīsies pianiste V. Langenfelde - Leinvebere, baritons P. Geistauts un tenors Ž. Zentiņš.

LONDONA, ONT.

● 17. janvārī sanāca L. L. kopas gada sapulce. Tajā valdes priekšsēdis prof. A. Dremianis sniedza pārskatu par valdes darbību 1953. g., ko papildināja nozaru vadītāji. Biedru skaits, kopā ar atbrīvotiem no biedru naudas maksāšanas, 117; kopai atsevišķi un kopā ar citām latviešu organizācijām bijuši 29 sarīkojumi, no tiem visvairāk kopā ar DV Londonas nodaļu; skolu un bērnu dārzu apmeklē 36 bērni, ar kuriem strādā 6 skolotāji; no bibliotēkas ņemtas 116 grāmatas 326 reizes; no jauna bibliotēka ieguvusi 41 grāmatu un dāvātas 2; izplatīts „Baigais gads", ievietotas vietējā kanadiešu laikrakstā 4 vēstules un radiofonā nolasīts 1 referāts; Kerstena komitejai pieteikti 6 liecinieki un 1 dokuments; gada beigās nodibinājusies ārējās informācijas grupa G. Brikmaņa vadībā; atbalstīta O. Kampes ģimene Vācijā, vākti ziedojumi aprūpei uz LNAK sarakstiem un nosūtīti 5 saiņi ar drēbēm veco laužu mītnēm un O. Kampes ģimenei; gadā apgroziti $1.201.28, pie kam aprūpei izdoti $325.81. Revizijas komisija ierosināja atzinības izteikšanu valdei par sekmīgo darbību, ko sapulce akceptēja. Valdē 1954. gadam ievēlēja V. Cauni, A. Dreimani, E. Biti, V. Lukševicu un P. Zvaguli; revizijas komisijā: A. Bangu, A. Liepiņu un R. Epneru; dāmu komitejā — A. Arndu, O. Ataru, A. Auziņu, A. Ādmini, E. Brikmani, A. Dreimani, I. Epneru, M. Grīnu, M. Laviņu un Dr. N. Pētersoni. Pēc tam papildināja statūtus ar pantu par goda tiesu un pieņēma tai instrukciju, ko izstrādājis plkv. H.Rapa; goda tiesā ievēlēja par priekšsēdi H. Rapu, par tiesnešiem P. Dreimani, A. Bangu, E. Upiti, R. Epneru un par rezerves tiesnešiem A. Liepiņu un K. Liepiņu. 1954. g. darbības plāna un budžeta apspriešanā sevišķi pārrunāja aprūpes turpināšanu un ieteica valdei rūpēties par kultūrāli vērtīgiem sarīkojumiem pat tad, ja ienākumi no tiem nesegtu izdevumus. LNAK padomes locekļiem sapulce ieteica sevišķi aizstāvēt nepieciešamību apvienot visas latviešu organizācijas un ārpus tām stāvošās personas Kanadā, parūpējoties par bērniem piemērotas literatūras izdošanu un vērst tautiešu sevišķu uzmanību uz mātes valodas lietošanu bērnu sarunās. Dažādos jautājumos pārrunāja baznīcas vai latviešu nama celšanas iespējas Londonā.

P. Dreimanis

KANADA

LATVIEŠU PAŠPALĪDZĪBAS FONDS KANADĀ

Piektdien, 15. janvārī, sekojot LNAK valdes priekšēža A. Svennes aicinājumam, Sv. Andreja baznīcas zālē bija pulcējušies, ieskaitot abas ev.-lut. draudzes, pārstāvji tikai no 5 latviešu organizācijām, lai saskaņā ar agrāk ierosināto DV priekšlikumu, pārrunātu aprūpes darba koordinēšanu. No LNAK piedalījās arī palīdzības nozares vadītājs pulkvedis A. Liepiņš un V. Pētersons. A. Svenne īsumā pakavējās pie aprūpes darba problēmām un uzsvēra, ka sadalot ziedojumus uz visiem latviešiem trimdā, varētu iztikt ar ziedojumiem, mazāk par 1 dolaru gadā. Viens no ceļiem, kā varētu ziedojumu akcijās iesaistīt arī pasīvos latviešus, būtu ziedotāju uzmeklēšana mājās. Bet pirms jānoskaidro:

1. Vai vēlams un iespējams vākt ziedojumus, apstaigājot ziedotājus mājās. 2. Vai organizācijas šo domu atbalsta un vai dos šim lielajam darbam darbiniekus, un 3. Jāizstrādā šā darba organizācijas plāns. DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis J. Fogelis atzīmē, ka jaunā valde vēl šo problēmu nav pārrunājusi, bet viņa domas ir, ka koordinēta ziedojumu vākšana būtu vislabāk iespējama, ja vadību nodotu kādai organizācijai, pie kam LNAK varētu dot goda priekšsēdi. Tā kā DV ir tīra aprūpes organizācija, tad varbūt šo darbu vislabāk varētu veikt DV Toronto nodaļa pilsētas robežās, bet DV Kanadas valde pa visu Kanadu. Sv. Andreja draudzes pārstāvis E. Roze paskaidro, ka viņš saskaņā ar draudzes padomes lēmumiem var runāt tikai par tādu variantu, kur aprūpes darba koordinēšanai sastādītu komiteju, kura reprezentētu Toronto latviešu organizācijas, bet ne atsevišķu biedrību. R. domā, ka nododot šo darbu vienai organizācijai, panākumi būs daudz mazāki. Gaidu un YMCA's pārstāvji ierosinājumus neiesniedz, bet atbalstīs ikvienu kopīgi noorganizētu aprūpes līdzekļu vākšanas akciju. Arī Sv. Jāņa baznīcas mācītājs A. Lūsis, izsakot savas personiskās domas, atzīmē, ka Toronto latvieši ziedo aprūpei gadā pāri par 10.000 dolaru. Bez tam ir vēl daudzi, kas paši veic zināmu aprūpes darbu. Pēc A. Lūša domām tas ir daudz, vēl jo vairāk tāpēc, ka ziedotāji ir arvien tie paši. Svarīgākais tomēr ir atmodināt to cilvēku sirdsapziņu, kas nekad un nekur neziedo, kaut arī daudzi no tiem ir materiālā ziņā labi situēti. Pēc viņa domām grūti būs noorganizējama ziedotāju apmeklēšana mājās, bet labus rezultātus varbūt dotu pārdomāti rakstveida aicinājumi. Bez tam mācītājs A. Lūsis domā, ka bez aprūpes Vācijā ir pavisam nopietni jādomā arī par grūtdieņiem Kanadā. Viņš paredz, ka dažu gadu laikā Kanadas latviešu starpā būs daudzi, kam būs vajadzīga palīdzība, jo šeit ir liels skaits tādu, kas ilgi vairs nevarēs strādāt fiziski smagu darbu. Te, pēc mācītāja A. Lūša domām, būtu vieta pašpalīdzības fondam.

Sanāksme konstatē, ka pagaidām aprūpes koordinēšanas doma jāatliek, jo tik lielu darbu var veikt tikai tad sekmīgi, ja tanī piedalās visas organizācijas. Pirms lēmuma pieņemšanas ir jānāk ar konkrētiem priekšlikumiem. Sanāksme pieņem mācītāja A. Lūša projektu par Palīdzības fonda dibināšanas vajadzību un lūdz A. Lūsi izstrādāt fonda projektu. A. Lūsis to arī uzņemas un izsūtīs informāciju līdz ar projektu Toronto latviešu organizācijām.

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

23. janvārī, pl. 7 vakarā Jāņa Niedras koncerts sv. Andreja baznīcas zālē. Piedalās Ellen Kūūskne (soprāns) un Augusts Kalniņš (tenors). Ieeja $1.00, bērniem 50 c.

30. janvārī bij. Metropolitēna operas sol. E. Žebranskas koncerts.

5. februārī mūsu Gutbergu koncerts Kanadas Leģiona zālē, 22 College St.

21. febr., plkst. 18.00 sv. Trīsvienības baznīcas zālē Emmas Znotiņas deklamāciju vakars par labu sv. Jāņa draudzes bērnu vasaras kolonijai.

21. martā, plkst. 19, Sv. Andreja baznīcā basa A. Piekalniņa koncerts.

CITI SARĪKOJUMI

30. janvārī latviešu katoļu sarīkojums 404 Bathurst St.

1954. g. 12. februārī Nakts Latīņu kvartālā.

7. februārī, pl. 5 p.p. TLB dāmu komiteja rīko I. Vīksnas pēcpusdienu ar sekojošu svētdienas pēcpusdienas tēju.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasīmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas vaļdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrioth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

Sūtnis Kārlis Zariņš

ATMIŅAS PAR TEODORU REITERU

PIRMIESPIEDUMS

Pēterpils kopš Tautas atmodas lasījās latviešu mūzikas mīlētāji un koncertu starpbrīžos, kā arī pēc tiem diskutēja par dzirdēto mūziku un nacionālām problēmām. Arī prof. Jāzeps Vītols tur šad tad diriģēja, gan tikai pats savus darbus.

Atceros, kādā Ziloti koncerta starpbrīdī ieraudzīju jaunu, ļoti dedzīgu puisi, ko bija ielenkušas studentes. Noraudzījos greizsirdīgi, jo starp jaunavām bija vairākas, ko gribēju redzēt savā svītā, bet viņas bija pievilcis jaunais magnēts. Tanī pašā vakarā R. Auniņa man stādīja šo zaļokšņo jaunekli priekšā — Teodors Reiters. Vairāk arī tai vakarā nepaguvām parunāt, kā tikai: priecājos — priecājos. Cik liels nu tas prieks bija — kas zina, bet paziņas mēs tapām. Kopš tā laika gandrīz vai katru sestdienu Reiteru satiku.

Vēlāk, kad jau bija nodibinājušies Dziedāšanas biedrība ar Jāzepu Vītolu priekšgalā, tā kļuva par Reitera vidi, un viņš jutās kā zivs ūdenī.

Kādā Jāzepa Vītola koncertā, kur uzstājās daži solisti un arī viņa jauktais koris, nāca pārsteigums. Programmā bija tukša vieta, izskatījās pēc iespieduma kļūdas. Kad koncerta pirmā daļa bija paveikta, nolaidās priekškars, kas parasti nenotika. Aiz priekškara notika kāda kustība un publika vēroja: kas nu notiks? Pats Jāzeps Vītols noslēpumaini smaidot apsēdās pirmā rindā. Kad priekškars atkal pacēlās, ieraudzījām sarindojušos vīru kori. Tā priekšā nostājās mans paviršais paziņa — spurainais jauneklis Teodors Reiters. Tikko tas nostājās savā vietā, tam dedzīgi aplaudēja Jāzeps Vītols, un meistara piemēram sekoja arī publika, bet, zināms, pavēsi, nezinot vēl, kas tai sagaidāms. Šie aplausi bija avanss par lielajiem mākslas baudījumiem, ko vēlākos gados Reiters riekšavām sniedza latviešu mūzikas mīļotājiem.

Tādā veidā Reitera iepazīšināšana iznāca tāda pati kā savā laikā Šopēna iepazīstināšana. Lists jau agri bija sapratis Šopēna talantu, un kādā savā koncertā izdzēsis gaismu, ļaujot jaunajam mākslinīekam neredzētam spēlēt publikai. Ar to Šopēna slava bija nodibināta.

T. REITERS UN J. ZĀLĪTIS

Prof. Jāzeps Vītols man vēlāk prasīja, kāds man bijis iespaids, uz ko atbildēju: „Ļoti labs. Tas ir ugunīgs jauneklis."

„Jā," teica Vītols, „es to jau tūliņ pamanīju, tikko viņam uzdevu sagatavot atsevišķas balsis manā jauktajā korī. Redzēju, ka tas ir par maz viņa spējām, un jāvu tam pašam vadīt vīru kori, sev paturot jaukto."

Kopš tā laika manas saites ar Teodoru Reiteru nekad nav pārtrūkušas. Koncertos un sabiedrībā allaž satikos ar Teodoru Reiteru un komponistu Jāni Zālīti. Viņi bija nešķirami draugi un abi arī rakstīja mūzikas kritikas — Zālītis „Dzimtenes Vēstnesī" un Reiters, ja nemaldos — „Dienas Lapā".

Pirmajam pasaules karam iesākoties, neatceros, kādu iemeslu dēļ Dziedāšanas biedrība savu darbību pārtrauca, un daudz dziedātāju saplūda Latvdarbības biedrības korī, ko vadīja Lesnieks, un es biju biedrības priekšnieks. Reitera tai pašā laikā pašam kora nebija. Tā man sarunās ar tautiešiem, ja nemaldos, uz maestro Jāzepa Vītola ieteikumu, radās ideja arī viņu piesaistīt, jo dziedātāju pulks bija kļuvis liels. Ilgi to jautājumu pārdomāju un pētot latviešu dzīvi, kas cara imperijā kļuva arvienu raibāka (Rīga jau bija ieņemta un bēgļi plūda uz Krieviju), redzēju, ka ar vienu kori nepietiek, jo vajadzības sarīkojumos un sanāksmēs kļuva lielākas. Gudrojām, kā darīt: vai sadabūt tā, ka viens būtu vīru koris un otrs jaukts, vai arī kori sadalīt divi daļās. Spriedām par to daudz ar Aleksandru Būmani.

(Nob. 5. lpp.)

VAI JŪS ZINĀT, KA...

... Īpatnēju rekordu uzstādījis torontietis Džēms Gash, kurš ir tikai 20 g. v., bet paguvis jau izdarīt 74 zādzības. Viņš praktizējies dažādās pilsētas daļās, pievācot no dzīvokļiem un veļas mazgātavām dažādus vieglāk pieejamus priekšmetus.

... Hamiltonā, kur dzīvo daudzi mūsu tautieši, 10 dienās notikuši 4 laupīšanas gadījumi. Pēdējais gadījums noticis Iroquois viesnīcā, kur 2 revolveriem bruņojušies vīrieši uzbrukuši naktī dažurējošam darbiniekam un nolaupījuši $75.00.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

VIŅI TEIKUŠI PRĀTĪGUS VĀRDUS

„Sen jau labi zināms, ka Latvija un divi pārējās Baltijas valstis varēja noderēt par biedinātāju piemēru citām Austrumeiropas zemēm. Mēs varējām pat iepriekš dot sarakstu un kārtību, kādā arī citur notiks boļševizācija un rusifikācija. Tagad, kur tas pilnā gaitā notiek lielākās, pasaulei labāk pārzinātās zemēs, mēs zaudējam savu piemēra nozīmi. Vēl vairāk — Baltijas valstis un tautas viegli piemirst minēt līdzi. Kad Eizenhauers vai Dalless piemin arī mūs gūstā nokļuvušo austrumeiropiešu rindā, mums ir gandarīts, ka neesam piemirsti. Latviešu politisko vadītāju pienākums ir gādāt, lai mūs nekur un nekad nepiemirstu!" Šo lietišķo padomu, kas būtu jāievēro ikvienam trimdiniekam caur vietējās preses „lasītāju vēstuļu" nodaļām atgādinot mūsu nelaimīgās dzimtenes ciešanas un likteni, teicis rakstnieks Jānis Grīns. Trimdas organizācijām šī doma jāpaplašina un jāaktivizē.

*

Dr. Edgars Krieviņš, bij. Latvijas sūtnis Vācijā, kurš tieši Muntera laikā tika degradēts no nozīmīgās sūtņa vietas Berlīnē par sūtni Tallinā, atsaucies uz tendenciozo rakstu sēriju Vācemes „Latvijā", kas 14 turpinājumos parādījās ar virsrakstu „Kas bija Munters', norādot, ka ar tāda veida politiskās gatavības apliecību, kādu latviešiem izraksta savos rakstos par Munteri to autors, mums neesot iespējams rādīties brīvo nāciju saimē un prasīt mūsu valsts neatkarības atjaunošanu. Šāda veida raksti esot kvalificējami kā mūsu valsts interesēm kaitīgi. Tas ir labi, ka vecākās paaudzes valsts atbildīgie darbinieki rūpīgi seko mūsu trimdas dzīvei un presei, lietišķi norāda, kas un kādēļ kaitīgi, jo tas palīdz trimdas darbinieku jaunākai audzei izkristallizēt savu skatu un nostabilizēt stāju.

Lietišķai kritikai, par izdarītām aplamībām un maldīgiem uzskatiem ir audzinoša nozīme. Kritikā kritizētājs nedrīkst zaudēt savu cieņu, kā to dara tie, kuri ar „sadošanu" un izņirgāšanu domā esam uzveikuši domu pretinieku?

*

„Virs mūsu tā saucamās nacionālās ideoloģijas sastingušajiem principiem ir uzmilzusi no miljoniem vārdu pietūkusi ūdensgalva, kas nav vairs nekādā, pat ne visgroteskākā samērā, ar mūsu darbiem. Mums ir simtiem un simtiem organizāciju un biedrību. Tās cīnās, bet kā? Ar kādiem ieročiem? Kādās arenās? Šo spēcīgo atzinumu sniedz LCK Vācijā oficiozs. Trūkstot autora apzīmējumam, jāpieņem, ka rakstā izteiktais ir arī LCK viedoklis. Jāvēlas tikai, lai aizkustinātā dziļā doma neizplēnētu kā uz karstiem ķieģeļiem . . .

*

„Ar prasmi vadot stūri cauri gadu viļņiem, Tu brauc kā locis drošs, līdz beigsies tumšā nakts!" sauc īrs Istons Čerčila 79. šūpļa svētkiem veltītajā poēmā. Arī latvju trimdas kuģis brauc pa tumšu nakti. Rīts vēl tālu. Bet mūsu mērķtiecīgā loča vēl nekur nemana. Kaut mēs neiemigtu vētras naktī! Kursiķis.

Ž. Unāms

Z. Meierovica nopelni Latvijas de iure atzīšanā

1. LIELĀ VĒSTS LATVIJAI

Pirms 33 gadiem pirmajā Latvijas robežpilsētā, kas atrodas pie gadu simtus vecās rietumu-austrumu satiksmes magistrāles, agrā rīta stundā, kad tikko sāka blāvot gaismiņa, janvāra sasalušajam sniegam zem kājām spalgi čirkstot, uz dzelzceļa staciju devās lielā procesija. Tur bija kāda jaunās Latvijas armijas vienība, kas brīvības cīņām izbeidzoties, bija novietota pilsētā garnizona dienestam, kā arī pilsētas un apriņķa pašvaldību iestādes un skolas ar karogiem. Kād Berlīnes austrumu ekspresis, nosarmojis un tvaikos kūpošs, ieskrēja stacijā, jaunā garnizona orķestris sāka spēlēt maršu un karogi noliecās sveicienam.

Ar šī vilciena iebraukšanu Latvijā, bija noslēgušās cīņas par Latvijas valsts brīvības izcīnīšanu un tās tiesisko atzīšanu lielajā pasaulē. Ar šo vilcienu Latvijā atgriezās valdības delegācija ar ārlietu ministru Zigfrīdu Meierovicu priekšgalā, kas pārveda sabiedroto augstākās padomes de iure aktu, kas tiesiski bija tikpat svarīgs sasniegums kā Latvijas proklamēšanas akts 18. novembrī. Latvijas de iure atzīšana 1921. g. 26. janvārī bija 18. novembra vainagojums.

Vilcienam apstājoties, no tā izkāpa pirmais Latvijas ārlietu ministrs Zigfrīds Meierovics, lielā bebrādaş kažokā ietērpies. Bez jelgavniekiem viņu sagaidīja valdības delegācija un preses pārstāvji, kas no Rīgas bija izbraukuši pretim.

2. MEIEROVICS RUNĀ

Speŗot nu kāju uz brīvās Latvijas zemes, Meierovics Jelgavas stacijas laukumā sapulcējušamies demonstrantiem sniedza plašu un interesantu pārskatu par to, kā bija notikusi cīņa par Latvijas tiesisko atzīšanu un kā tā bija panākta.

Jaunās Baltijas valstis savu brīvību un patstāvību bija izcīnījušas ar ieročiem rokā. Ar Krieviju bija nolīgts miers un arī tā Latvijas patstāvību bija atzinusi, bet starptautiska, tiesiska un ilgstoša nozīme tai varēja būt tikai tad, ja arī lielās rietumu valstis Latvijas patstāvību un suverenitāti atzina de iure. Tālab pēc brīvības cīņām mūsu valsts valdība, ko vadīja Kārlis Ulmanis, par vienu no visgalvenajiem uzdevumiem atzina cīņu par de iure. Tā nebūt nebija viegla.

3. „LIELĀS — NEDALĀMĀS" ĒNĀ.

Lielvalstis, it sevišķi ASV neatzina komūnistisko režīmu Krievijā. Rietumnieki agrākās Krievijas parādu dēļ domāja, ka ar laiku atjaunosies lielā nedalāmā Krievija agrākajās robežās, kāpēc jauno valstu atzīšana ir vēl pāragra. Tā ASV prezidents V. Vilsons, kas gan bija pazīstamās deklarācijas autors par tautu pašnolemšanās tiesībām, 1920. g. 10. augustā, vienlaicīgi ar Latvijas—Krievijas mierlīguma parakstīšanu, pasludināja, ka „krievu tauta drīz pārvarēs savu pašreizējo anarchiju un brīvā, vienotā Krievija atkal ieņems valdošo vietu pasaulē. Tādēļ ASV atsakas atzīt Baltijas valstis un apsveiktu antantes lēmumu par Krievijas imperijas neaizkaramību." Līdzīgs viedoklis bija Francijai un pie tā pieturējās arī Anglijas ārlietu ministrs Ķersons.

Lai sabiedroto noskaņojumu ietekmētu Latvijai par labu, 1920. g. novembrī Meierovics devās uz ārzemēm. Viņš brauca ar Latvijas satversmes sapulces pilnvarojumu gādāt, lai/Latviju uzņem par locekli jaundibinātajā Tautu savienībā, kas līdzīgi tagadējām AN bija ievērojamākais politiskais spēks pasaulē, un lai Sabiedroto augstākā padome, kuŗas sēdeklis atradās Parīzē, atzītu Latviju de iure.

Ženēvā, Tautu savienības mājoklī, Meierovics atrada pret jaunajām Baltijas valstīm diezgan vēsu noskaņojumu un nedzirdīgas ausis. Tur rēgojās nedalāmās Krievijas atjaunošanas ideja un rietumnieku iespējamie izdevīgie tirdznieciskie sakari ar Krieviju nākotnē.

4. „SKREJOŠAIS HOLANDIETIS" NO RĪGAS

Tā kā Latvijas uzņemšana Tautu savienībā nebija vēl sagaidāma, Meierovics savu aktīvitāti pievērsa vispirms cīņai par de iure atzīšanu. Tāpēc kā skrejošais holandietis viņš drāzās uz Parīzi, Romu, atpakaļ uz Parīzi, uz Londonu un atkal uz Parīzi. Viņš runāja ar visiem valstsvīriem, kam bija noteikšana, ar deputātiem un ministriem, lūdza, argumentēja, iesniedza memorandus. Vispirms labus panākumus Meierovics guva Romā, kur Baltijas valstīm labvēlīgs bija ārlietu ministrs grāfs Sforca, kas arī pēc Otrā pasaules kara vadīja Italijas ārpolitiku. Italija nebija sevišķi ieinteresēta nedalāmās Krievijas atjaunošanā.

Pēc sabiedrotoj intervencijas neveiksmēm Krievijā, Meierovicam Parīzē izdevās Baltijas valstu atzīšanai par labu noskaņot Francijas ārlietu ministru Lēgu, kas solīja Baltijas valstu jautājumu ierosināt Augstākās padomes apspriešanai.

5. GRŪTAIS BASTIONS LONDONĀ

Bet visgrūtāko bastionu Meierovics atrada Londonā, kuŗa sturmēšana aizņēma gandrīz visu janvāŗa mēnesi. Kaut Anglija ārlietu ministra Balfūŗa laikā bija pirmā, kas jau 1918. g. 11. novembrī Latviju atzina de facto, tagad tās ārlietu ministrs Kersons atklāti pateica iemeslus, kālab viņš ir pret Baltijas valstu atzīšanu un ka viņš pret tām balsos arī Augstākās padomes sēdē. Šie iemesli bija: 1) Lietuva, Viļņas un konflikta dēļ ar Poliju, nemaz nav vēl novilkusi savas valsts robežas un administrātīvi tā tad neeksistē vēl de facto, bet ar Latviju un Igauniju vien Baltijas telpas jautājums nav izšķirams; 2) Baltijas valstīm vēl nav nekādu tirdzniecisku līgumu, kālab tās nav saimnieciski patstāvīgas; 3) ASV nevēlas atzīt Baltijas valstis; 4) Kaukaza zemju liktenis rāda, ka Krievija sākot iekļaut atpakaļ savā valstī savas agrākās provinces. Tas itin drīzi varot notikt arī ar Baltijas valstīm.

Šāds paskaidrojums liecināja, ka pienācis pēdējais laiks Latvijas stāvokli nostiprināt ar de iure. Tas Meierovica enerģiju un pūles kāpināja. Kopā ar Igaunijas un Lietuvas pārstāvjiem viņš apmeklēja ikvienu valstsvīru un centās tos pārliecināt par Baltijas valstu atzīšanu. Visdzirdīgākās ausis jaunie Baltijas valstu diplomāti atrada Anglijas ministru prezidenta velsieša Lloida Džordža personā.

6. VALSTISKĀ PILNGADĪBA

Kad 26. janvārī 1921. g. sabiedroto Augstākās padomes sēdē Francija ierosināja Baltijas valstu atzīšanu de iure, par to iestājās arī Italijas ārlietu ministrs grāfs Sforca. Vienīgi Anglijas ārlietu ministrs Kersons bija pret, bet Anglijas ministru prezidents Lloids Džordžs bija par atzīšanu un tāpēc arī lēmums Latvijai bija labvēlīgs. Reizē ar Latviju sabiedroto augstākā padome de iure atzina arī Igauniju. Kad nu lielā antante Latviju bija atzinusi, tad 1921. g. un 1922. gadā pakāpeniski sekoja atzinumi arī no citām lielākām un mazākām valstīm. Vienīgi tikai ASV Latviju de iure atzina vēlu — 1922. g. 28. jūlijā, bet boļševistisko Krieviju ASV neatzina līdz pat 1933. gada 10. oktobrim.

Pēc de iure izcīnīšanas bija jau daudz vieglāk pārvarāmi šķēršļi, kas kavēja Latvijas uzņemšanu Tautu savienībā. Ar mērķtiecīgu ārpolitiku mūsu valsts vadība to panāca jau tā paša gada 22. septembŗa Tautu savienības pilnsapulcē.

Latvijas de iure atzinums un Latvijas līdzdalība Tautu savienībā, kā lielās politikas notikumi to jo drīzi rādīja, bija viens no stiprākiem ieročiem, kuŗus pielietojot, mūsu jaunā valsts varēja sekmīgi atvairīt visus tos uzbrukumus, as pret viņu sistēmatisk un mērķtiecīgi ar nepārprotamu nolūku vēlās laika posmā starp abiem pasaules kaŗiem.

Pēc de iure atzīšanas Latvijas izcīnīšanas posms bija noslēdzies un sākās jaunās valsts izveidošanas un zelšanas laikmets. Laiks pēc tam, mūsu valsts neatkarības gadi, latviešu tautai bija zelta laiks.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NJUJORKA

Amerikas Latviešu studentu apvienība izdevusi pirmo žurnāla Apskats numuru, kuŗā ievietoti apvienības oficiālie paziņojumi. Apskatu ievada plašs Dr. J. Skrundēna kultūrvēsturisks apraksts, veltīts 18. novembŗa pārdomām. Apskatu var saņemt katrs students, iesūtot 15 centus J. Skrundēnam, P. O. Box 1, Gracie Sta. New York. 28, New York, USA.

Ņujorkas Latviešu studentu b-ba gatavojas savam tradicionālam karnevālam „Nakts latīņu kvartālā", kuŗš notiks 6. februārī Bēthovena zālē. Paredzēta masku godalgošana.

Ņujorkā noslēdzies pirmais latviešu šacha turnīrs. Turnīrā piedalījās 8 dalībnieki, un tas notika A. Jeremica vadībā. Pirmo vietu ar 6,5 punktiem ieguva Brigmanis, otro vietu ar 6 punktiem Pagasts, bet trešajā vietā ar 5 punktiem palika jaunās paaudzes šachists V. Šmits.

POKIPSIJA, N. Y.

Pokipsijā, kur dzīvo ap 100 latviešu, nav nevienas biedrības, izņemot dievkalpojumu kopu. Šis kopas uzdevums ir rīkot latviešu dievkalpojumus, tomēr tā nestāv savu pienākumu augstumos, jo sapulcēs notiek tikai amatu dalīšana, kas vēl tagad nav beigušies.

Ed. Avotiņš, ALA's pilnvarotais, pieņem jaunus ALA's biedrus un sniedz informāciju par apvienības darbību.

Daugavas Vanagu pilnvarotais pārstāvis P. Šmits (7 Rose St. Poughkeepsie, N. Y.) pieņem ziedojumus DV aprūpes darbam, kā arī izsniedz iestāšanās anketes Daugavas Vanagos.

KALAMAZŪ

16. janvārī YWCA's telpās notika vērtīgs koncerts. Viesojās operdziedātāja Herta Lūse, pavadīja Anatolijs Bērzkalns. H. Lūse dziedāja A. Kalniņa, J. Mediņa, J. Zāliša un H. Berino dziesmas un ārijas no operām Samsons un Dalila un Pīķa dāma. Bez tam Bērzkalns spēlēja Fr. Šopēna, S. Rachmaninova un F. Mendelsona darbus. Abi programmas izpildītāji guva lielu piekrišanu, daudzus ziedus, nācās atkārtot un dot piedevas. Koncerts bija labi apmeklēts. Starp viesiem bija redzami arī prof. A. Ābele, V. Rušēvics, brīvmākslī A. Rušēvica, mācītājs A. Piebalgs, rakst. J. Veselis, kā arī citi no tālākām vietām.

Kaut Kalamazū ir tikai mūsu Liepājas lielumā, satiksmes negadījumos 1953. g. nonāvēti 40 cilvēki, starp tiem arī viens mūsu tautietis, kuŗu sabrauca šķērsojot ielu. Šai gadā ir jau 2 miršanas gadījumi. Miris 61 g. v. Adolfs Klēbers un jaunpiedzimušais Egils Indulis Kalnājs. Uz ielas aplaupīta Marija Rutmane, kuŗai atņemta rokas somiņa ar $117.00.

Kalns.

MILVOKOS

H. Lūses koncerts, ko rīkoja DV apv., pierādīja, ka māksliniece tikpat kā nekā nav zaudējusi no tām īpašībām, kas klausītājus spēja valdzināt pirms desmit un divdesmit gadiem dzimtenē. Vīlās tie, kas skeptiski teica: „Es viņu dzirdēju pirms 15 gadiem Rīgā, tad jau viņa dziedāja lieliski, bet vai nu vairs tagad." Taču arī tagad klausītājiem Lūses dziesma un izpildījums gāja pie sirds, tā kā dziedonei bija jādod savs pusducis piedevu. Koncertā, kas bija labi apmeklēts, pavadījumus un vairākus solo izpildīja pianists A. Bērzkalns.

DV apvienība rīko sestdien, 24. janvārī plkst. 6 vak. North Avenijas auditorijā kultūrālu vakaru ar referātu un R. Blaumaņa lielu nožēlu upurēt jautrās nakts stundas melnajam redakcijas darbam, par kuŗu citi kollēgas daudz nebēdāja, zinādami, ka viņu ričībā ir kāds cilvēks, kas vajadzīgā brīdī visas smagās nastas iznesīs uz saviem pleciem. Bieži palīgā tad vajadzēja ņemt grieznes, lai pieņildītu laikraksta slejas, kas šādos brīžos likās kā nepiepildināms pūķis, rīdams tik daudz mateiāla, kā vēl nekad. Kā atrasts tad likās tagadējā „Latvijas Amerikā" techniskā reaktora Jēkaba Vītola sulīgs ievadraksts, kas aizvien ienāca tieši tanī brīdī, kad tas bija visvairāk vajadzīgs. Laikam pa ievadrakstam uzrakstīja arī Viktors Upeslācis. Lasītājs tomēr sasteigto darbu laikrakstam daudz nepārmeta, jo tā bija vienīgā kaŗa laika manta, ko vēl vienmēr varēja iegūt par oficiālo cenu un par kuŗu neprasīja ne cigaretes, ne špabja kuponus. Laikraksta tiráža kaŗa gados tāpēc augtin auga, un tā vienīgais ierobežotājs bija spiestuves papīrs. Lai netraucētu redakcijas darbu, it sevišķi stenografisti Emiliju Heniņu, kas vakaros pieņēma jaunākās telegrammas pa telefonu, priecīgos draugus aizvien nācās ieslodzīt atsevišķā redakcijas istabā, kas bija vismazākā no visām. Šinī istabā, kur normāli būtu pieticis vietas varbūt sešām personām, dažkārt novietojās divdesmit. Priekam sakāpinoties, istabiņa rūca kā bišu strops. Taču humānāku metodi nebija iespējams pielietot, ja gribēja, lai laikraksts vispār rītdien iznāktu. Iemīļoto redakcijas istabiņu tagadējais torontietis, bet toreizējais Liepājas teātŗa administrātors A. Vilkancis nokristīja kaŗa laikam atbilstošā vārdā — „Bunkurs dreb un kratās". Par oriģinālo nosaukumu karikatūrists E. Keišs tā sajūsminājāts, ka kristību galdam nežēloja savu lielāko Liepājas honorāru, kādu tas tikko bija saņēmis no vietējās amatnieku biedrības par tās dižvīru šaržiem.

BUNKURS KAPITULĒ

Liepājas mākslinieku un preses jaužu bunkurs dabūja tomēr kapitulēt, kad Liepāja atkal kļuva par otro Latvijas galvaspilsētu un līdz ar Vidzemes bēgļu pulkiem tanī mija un rakstnieki. Kādā rudenīgā saplūda arī visas Rīgas preses arvakarā „Kurzemes Vārda" redakcijā atkal klaudzēja ieroči. Šoreiz smagās patronu jostas, rokas granātas un mašinpistoles tanī nometa noguruše frontes laikraksta „Daugavas Vanagu" vīri armijas formas tērpos. Atminos, ka to starpā bija arī tagadējais torontietis Maksis Čulītis, Vilis Skultāns, kas tagad atrodas Anglijā, un vēl kādi puiši, lai turpinātu savu frontes laikrakstu. Drīz pēc tam „Kurzemes Vārda" redakcija saņēma rīkojumu evakuēties uz Vāciju. No vecajiem redakcijas locekļiem neizbrauca vienīgi red. Ritiņš, kas bija aizbraucis uz Kuldīgu pēc savas vecās mātes. Red. Ritiņš turpināja vadīt kādu laiku „Kurzemes Vārdu" viens pats. Vēlāk viņam bija grūti no Liepājas šķirties un viņš palika pilsētā arī pēc Kurzemes cietokšņa kapitulācijas. Reportieri Jāni Tauri boļševiki bija pārsteigušī Meklenburgā, un arī viņš aizbrauca atpakaļ uz Liepāju. Red. Andrējs Vindavs mira Oldenburgas bēgļu nometnē Vācijā. Tā no kuplās „Kurzemes Vārda" redakcijas saimes brīvajā pasaulē palikuši tikai daži.

K. Sīdars.

Toronto, 1954. g. janvārī.

Redakcija, kuŗā piecas reizes klaudzējuši dažādu varu ieroči

SAKARĀ AR KANADAS LATV IEŠU PRESES SVĒTKIEM Š. G. 22. JANVĀRĪ TORONTO

III

AZIĀTA DURKĻI PIE DURVĪM

Pēc sešiem gadiem pie bij. „Kurzemes Vārda" un agrākā „Strādnieku Avīzes" nama, kur vienai avīzei nomainot otru, stāvēja bruņotie Latvijas aizsargi, tagad ilgāku laiku liktenīgā kārtā redzēja ar uzsprausti em šauteņu durkļiem grozāmies bruņotus āziātus. Liepājas sociāldemokratiem, kas atcerējās notikumus pirms sešiem gadiem, tas bija liels gandarījums. Bij. „Strādnieku Avīzes" redaktors Nikolajs Dreifelds nu bija iesēdies Zonnberga krēslā un komandēja veselu baru komūnistu pagrīdnieku avīzes gatavošanas darbā, jo viņš starp tiem bija vienīgais ar vecu avīznieka praksi un pirmajās dienās rīkojās pilnīgi brīvi, jaudams izplūst vairākus gadus krātajai žultij. Kad boļševiki bija pamazām ieveduši savu kārtību, arī Dreifeldam privātās vaļas dienas izbeidzās un bija jāpakļaujās „ģenerāllīnijai". „Kurzemes Vārda" bijušais redakcijas sekretārs Baltkājs no Rīgas jūrmalas ceļojuma vairs neatgriezās. Tāpat bija nozudis Zonnbergs. Vēlāk dzirdēja, ka boļševiki viņu deportējuši līdz ar bij. „Kurzemes Vārda" redaktoru Aleksandru Ozoliņu, kas pēc 1934. gada 15. maija notikumiem bija iecelts par Liepājas pilsētas valdes izglītības nodaļas vadītāju un no redakcijas darba aizgāja. Zonnbergs arī Sibirijā bija pratis iemantot boļševiķu labvēlību, jo pēc Vācijas kapitulācijas viņu dzirdēja cītīgi runājot Rīgas radiofonā par bēgļu atgriešanos. Citi deportētie „Kurzemes Vārda" redaktori to nebija varējuši atļauties, un tie, droši vien, vēl tagad atrodas Sibirijā, ja nav aizgājuši bojā . . .

ATGRIEZAS VECĀ ARMIJA

Pēc vācu armijas ienākšanas Liepājā un boļševiķu padzīšanas, pie „Kurzemes Vārda" redakcijas nama atkal stāvēja bruņota sardze. Šoreiz tie bija zilganpelēkie vācu karavīri. Tie brīvi ielaida namā visus, kas uzdevās par vecajiem „Kurzemes Vārda" darbiniekiem. Vēl kūpēja sagrautās Liepājas gruveši, bet redakcijas telpās, kuŗas vēl nebija izgaisusi krievu machorkas dvinga, atradās jau žurnālists Andrejs Vindavs un vecākais reportieris Jānis Taure. Vindavs jau bija uzņēmis sakarus ar vācu propagandas virsnieku Sichertu par „Kurzemes Vārda" atjaunošanu, ieradies bija arī techniskais un kantora personāls, kas bija turpinājis darbu arī visu Baigo gadu. Vēl ar ugunsgrēkā iegūtām rētām sejā ieradās arī bij. techniskais redaktors, tagadējais jaunaustrālietis Jānis Raitums. Vindavs uzņēmās atbildīgā redaktora, bet šo rindiņu rakstītājs — redakcijas sekretāra pienākumus. Tas bija viss, kas bija palicis pāri no kuplās „Kurzemes Vārda" redakcijas saimes. Laikraksts varēja iznākt. Mazliet vairāk kā pēc gada starplaika, liepājnieki „Komūnista" vietā saņēma atkad savu veco avīzi.

Pēc kādas nedēļas ieradās arī bij. „Kurzemes Vārda" atbildīgais redaktors Kristaps Grāmatnieks, kas bija slāpstījies pa Cīravas mežiem. Viņš tomēr vēlējās turpināt Zonnberga ierādīto darbu un nosēdās pie sava vecā galda. Vēl iztrūka tikai mākslas nodaļas redaktors Rudolfs Rītiņš, par kuŗu bija ziņas, ka tas visu laiku tomēr palicis Latvijā. Pēc dažām nedēļām ieradās arī viņš. Boļševiki atkāpjoties bija Rītiņu mēģinājuši aizvest līdzi uz Krieviju, bet Latgales mežos viņš bija izbēdzis, kur to drīz atkal notvēruši latviešu nacionālie partizāni. Ar lielām pūlēm Rītiņam izdevies pierādīt, ka viņš nav boļševiks, un tā beidzot atbrīvots.

BUNKURS DREB UN KRATĀS

Kaŗa laika un atbrīvošanas iespaidā redakcijā vai ik vakarus pulcējās Liepājas mākslinieki, kas lielā sadraudzībā ar redakcijas personālu daudzreiz kopīgi sagaidīja rīta gaismu. Kamēr citi stundas vadīja draudzīgās pārrunās vai izkaŗoja lielu vārdu kaŗus dažādos mākslas jautājumos, šo rindiņu rakstītājam bieži vien nācās ar Ugunī izrādi, apvienības teātŗa ansambļa izpildījumā.

Viskonsinas latviešu biedrība, atbalstot Teodora Reitera jubilejas komitejas aicinājumu, lūdz tautiešus biedrības birojā nodot ziedojumus veltes pasniegšanai izcilajam mūzikas darbiniekam viņa 70 gadskārtā. Biedrība ziedojusi ALAs Kultūras fondam jaunatnes stāstu godalgošanai $20.00.

-ol-

— Kāds ir labākais līdzeklis glābties no paģirām?
— Pirms paģirām nedzert.

ĢEĻA VĀRDI

Vecāki nekad negrib atzīt, ka viņu bērni kļūdās.
Kung Fu Tse

Nikna dūre nespēj trāpīt smaidošu seju.
Ķīniešu sakāmvārds

Māklsinieks ir gan sava laikmeta bērns, bet viņam ir par launu, ja viņš tai pašā laikā ir arī tā audzēknis vai pat mīluļis.
Šillers

Kas netaisnīgi kādu aizkar vai nu dusmās vai kādā citā kaisles uzplūdumā, tas ir līdzīgs tādam, kas gribētu savu draugu nonāvēt. Bet, kas otru neaizstāv un nepretojas netaisnībai, ja viņam ir iespēja to darīt, ir tikpat vainīgs, kā kad viņš savus vecākus vai draugus, vai savu tēvzemi pamestu nelaimē.
Cicerons

GATAVOJIETIES UZ DV HAMILTONAS NOD. TRADICIONĀLO KARNEVĀLU š. g. 13. februārī

DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA DIENA IR JAU PIE DURVĪM

Pasteidzieties iegādāties jaunākās grāmatas dāvanām

Pulkv. V. Janums — MANA PULKA KAUJU GAITAS	$4.00
Ingrida Vīksna — DĀVANA	$2.80
Zenta Mauriņa — PILSĒTAS UN CILVĒKI	$3.45
Jānis Klīdzējs — VIŅAS UN VIŅI	$3.35
Rūdolfs Blaumanis, KOPOTI RAKSTI I—V	$18.00
CROSS ROAD COUNTRY LATVIA	$12.50
V. Tone — GLEZNU REPRODUKCIJAS	$15.00
Jānis Goldmanis — LATVIEŠU STRĒLNIEKI MŪŽĪBAS GAISMĀ	$5.50
Konstantīns Raudive — DIEVA ZĪMOGS	$4.00
Kārlis Skalbe — RAKSTI	$4.50
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS	$5.60
Janševskis — DZIMTENE	$5.60
Zelma Lāgerlefa — KRISTUS LEĢENDAS	$4.00
Velta Toma — SĒLUZEMES SESTDIENA	$3.60
J. Veselis — VIESTURS VARAPOGA	$2.50
A. Brigadere — PASAKU LUGAS	$4.50
BRĀĻU GRIMMU PASAKAS	$3.25
Elvīra Kociņa — DIEVI DUSMO	$2.25
J. Janševskis — MEŽVIDUS ĻAUDIS I—II	$6.50
A. Dziļums — VAKARS UZ EZERA	$2.50
O. Liepiņš — VĒLĀ LIESMA, brošēts	$2.80
Aīda Niedra — MAIJA PURENE, brošēta, 1	$2.30
UNCLE YOE, brošēts	$1.00
I. Kolvins — KANARISS	$2.80
Ačuks, Drūmais, Rirdāns — 35 IELĀPI, feļetoni, br.	$1.35
Ž. Unāms — LAIKU ATSPULGĀ, brošēts	$2.00
J. Rainis — SPĒLĒJU, DANCOJU	$3.00
E. Rommels — TUKSNEŠA VELNS	$3.30
J. Sudrabiņš — ASIŅAINA GAISMA AUST	$2.80

BĒRNU GRĀMATAS

Valdis — STABURAGA BĒRNI	$4.00
E. Zicāns — VIEGLA GAITA (ābece)	$1.30
Mirdza Timma — ZELTA ATSLĒDZIŅA, pasakas	$3.50
VECAIS ABRINIEKS, latviešu tautas pasaka	$1.10
Anna Brigadere — ANNELES GRĀMATA	$3.00
V. Strēlerte — ZELTA CIRVĪTIS, tautas pasaku izlase ar Hartmaņa zīmējumiem	$2.00
J. Kadilis — ROKAS GRĀMATA 1954	$1.50
DRUVAS LITERĀRĀ GADA GRĀMATA 1954.	$1.50
ANNELES GADA GRĀMATA 1954	$0.90
Dižkareivja Vilibalda Drosmiņa kalendārs 1954. gadam	$0.50

ATCERIES LATVIJU!

Divkrāsains noplēšamais sienas kalendārs ar latviskām vārda un svinamām dienām, kā arī bij. Latvijas valstsvīru un Atmodas laika darbinieku gōmetnēm $0.50
un citi kabatas un sienas kalendāri
Krājumā koka izstrādājumi: svečturi, šķīvji, cigarešu etvijas, cigarešu iemūtes.
Keramikas izstrādājumi: piemiņlietiņas, rokdarbi, prievītes, Eiropas termometri

NOTIS, SKAŅU PLATES, SUDRABLIETAS

DV GRĀMATNĪCA,

123 HURON ST., TORONTO, ONT., KANADĀ
Tel. EM 8-0792

Grāmatnīca atvērta katru dienu. Izsūtām pa pastu un uz nomaksu

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1691
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vakarā. Tel. kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

Dr. SILVIJA UŽĀNS
BĒRNU, IEKŠĶIGĀS, ĀDAS SLIMĪBĀS
(Slimniekus pagaidām apmeklē mājās)
Tel. GL 2892, Toronto

Dr. GUNDARS DRILLIS
M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. med.
K. ŽYMANTIENE
Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. To- (ieeja no 613 Brock Ave).
ik katru dienu no 1—4 un pēc vienošanās. OL 6851
runā latviski un vāciski

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt EM 8-9038, Toronto
(169)

„TIKAI MUĻĶI TIC VĀRDIEM"

Maļenkova paziņas un bij. Izvestija redaktora Michaila Solovjeva raksts par G. Maļenkovu un Kremļa plāniem

Raksta autors Michails Solovjevs Otrā pasaules karā pagrieza muguru Kremlim un komūnismam, emigrēja uz ASV un sarakstīja pazīstamo grāmatu par komūnismu „Kad Dievi klusē." M. Solovjevs tagad ir ass pretkomūnists.

No visiem Ļeņina aforismiem, kas tagad kļuvuši par komūnisma doktrīnu, Georgijs Maksimilianovičs Maļenkovs iegaumējis šo vienu: „Tikai muļķi tic vārdiem."

Šajā kritiskā laikā, kad amerikāņi labticībā sākuši atomu enerģijas bankas sarunas ar boļševikiem, nedrīkst aizmirst pajautāt, kas par cilvēku ir šis Maļenkovs un ko viņš meklē?

No personiskās pieredzes labi zinu, ka šis vīrs, kas tagad sācis valdīt plašo padomju imperiju, nevienam pašam cilvēkam neuztic as. Par rietumu pasaules nodomiem Maļenkovs būtu drošs tikai tad, ja rietumu valstu galvas būtu Maskavā trenēti komisāri.

Esmu personīgi saticies un runājis ar Maļenkovu vairākkārt. Pirmoreiz, kad mēs 1920. gados abi bijām studenti Maskavā un vēlāk, kad biju padomju valdības oficioza Izvestija redakcijas locekļis. Šis slābanais, slimīgais, bet lielais aprēķinātājs vīrs, **kas ienīst bērnus,** piekritis sarunām par prezidenta Eizenhauera atomu enerģijas bankas priekšlikumu vienīgi tādēļ, ka Maļenkovs saredz tajā iespēju ievilināt ASV jaunā UNRRĀ, jaunā Teherānā vai Jaltā.

Uz man pieejamo izbēgušo un izlūkošanas dienesta ziņu avotu pamata es ar lielu noteiktību varu atzīt:

1. Pašas Padomju Savienības „atomu blīkšis" ir tīrais blefs.

2. Kremlis var daudz iegūt, nekō pazaudēt, ja nodibina starptautisku atomu enerģijas banku, jo Padomija bankā ielikt varēs maz, ja vispār kaut ko.

3. Maļenkovs sācis lēnu Rietumu nospiešanas politiku un patlaban nesāks karu.

Viltīgais Maļenkovs aptvēra, ka atomu enerģijas sarunas var pavērt iespējas nosēdināt pie konferenču galda arī sarkano Ķīnu, vai izplēst no rietumu valstsvīriem svinīgu solījumu nelietot atomu ieročus, kas padarītu Pad. Savienību pasaules acīs par labās gribas nāciju Nr. 1. Tāpat komūnisti var cerēt starptautiskā atomu bankā iepazīties ar atomu ieroču noslēpumiem, ko viņi vēl nezināt u, vai slepus no bankas kaut ko piesavināties.

Lai atceramies tikai ar kādu tēlotu „labās gribas gatavību" Staļins nosēdās pie Teherānas un Jaltas konferenču galdiem. Bez principu Maļenkovs daris to pašu. Atceros sastapšanos ar Maļenkovu 1937. gadā. Izvestija redakcijā, kur par godu atbraukušajam autoram Lionam Feuchtvangeram notika pieņemšana. Maļenkovs arī bija viesu vidū. Uz apsveikuma runu Feuchtvangers atbildēja, ka pasaulē par visu vairāk vajadzīga patiesība. Pie šiem vārdiem Maļenkovs pieliecās pie mūsu mazās grupas un klusu teica, ka Feuchtvangers acīmredzot nesaprot korānu, bet īsts komūnists vienmēr seko korānam: „Ja tu vari kādam neticīgajam pārdot kamieli par araba zirga vērtību, Allahs tev piedos 10.000 grēkus." Maļenkovs smējās, mēs viņam līdzi.

Kopš Staļina nāves lielais Georgijs visu laiku jau pārdod kamieļus par arabu zirgiem. Tagad viņš cer iztaisīt vislielāko veikalu, „pārdodot" padomju mazās atomzināšanas pret Rietumu lielajām. Tāds pārdots kamielis jau ir Maļenkova ideja par „kollektīvo vadību," kas viņam palīdz apvienot vecō Staļina gvardi ap jauno premjēru. Otrs kamielis ir solījums dot iedzīvotājiem vairāk patēriņa preces. To Maļenkovs dara, lai pielabinātos neapmierinātajiem iedzīvotājiem. Kremlī pastāvēja patiesas bailes, ka pēc Staļina nāves var krist padomju režīms. Padomju saimniecībā nekas nemainīsies, jo neviens neiedrošināsies grozīt sociālistiskās saimniecības pamatprincipus.

Rodas jautājums: kādi ir viltīgi gudrā Maļenkova nākotnes plāni pēc sava sāncenša L. Berijas nolikvidēšanas?

Lai visas mūsu simpatijas pavada Dž. Fosteru Dallesu uz Berlīnes konferenci. Maļenkovs sūtīs drūmo un stūrgalvīgo Molotovu vienīgi tādēļ, lai jau tā samezgloto pasaules politiku samezglotu vēl vairāk. Molotovs katrā ziņā pūlēsies panākt sarkanās Ķīnas uzņemšanu AN un Peipingas režīma atzīšanu. Molotova svarīgākā misija būs jaukt katru plānu par Čerčila gribētās 4 lielo konferences sasaukšanu, jo Maļenkovs šādā konferencē nepiedalīsies. Maļenkovs ir neticami aizdomīgs uz visiem. Tāds viņš ir vienmēr bijis arī personiskās attieksmēs. Maļenkovs atceras Hitlera uzbrukumu 1941. g. Tādas pašas briesmas Maļenkovs saskata Eiropas armijas radīšanā rietumos. Sērs Vinstons Čerčils saprot Kremļa aizdomas un tādēļ grib dot Kremlim drošības garantijas. Bet vārdi vien Maļenkovu neinteresē.

Ko tad nākotnē sola? Staļinam vajadzēja 7 gadus, lai kļūtu par īstenu diktātoru. Kad tagad Berija ir nolikvidēts, Maļenkovam vajadzēs tikai vienu gadu. Pa šo gadu Maļenkovs dos iedzīvotājiem nenozīmīgus atvieglojumus, lai iegūtu tautā popularitāti. Viņš ar pievērsīs uzmanību padomju imperijas iekšējiem jautājumiem. Maļenkova lielākās rūpes ir Maotsetungs, kas negrib atzīt Maļenkova autoritāti. Tas bija par iemeslu Maļenkova tuvā drauga Pāvila Jūdina, kominforma rādītāja iecelšanai par vēstnieku Peipingā.

Maļenkovam patlaban nav plāna par vispārēju karu. Tikai tad, kad Padomju Savienība būs pilnīgi gatava karam, Maļenkovs sāks runāt ar ultimātiem (kā kādreiz Baltijas valstīs Staļins). Nevienu brīdi ātrāk.

V. L.

Negaidīts kandidāts sūtņa amatam Vašingtonā

Kopš ārkārtēja pilnvaru nesēja sūtņa K. Zariņa viesošanās ASV latviešu sabiedrībā ir dzirdēti dažādi minējumi par mirušā sūtņa J. Feldmaņa pēcnācēju. Tomēr neviens vēl nebija ņēmis nopietni kādas personas kandidatūru, par kuru ziņo Zviedrijā iznākušais laikraksts „Latvju Ziņas" savā korespondencē no ASV. Atbildību par šīs informācijas pareizību atstājam minētam laikrakstam, bet, ja šai ziņai tiešām ir kāds pamats, tad būtu par maz teikts, ka tas radītu visā trimdas saimē izbrīnu.

Latvju Ziņu 7. janvāra numurā, starp citu, rakstīts sekojošais:

„Jau pagājis ilgāks laiks, kopš miris J. Feldmans, bet jautājums par viņa pēcnācēju nozīmēšanu Vašingtonā līdz šim vēl nav nokārtojies. Kā mūs informē no ASV, tam par iemeslu zināmā mērā ir Alfrēds Bērziņš. Viņš tagad Amerikā grib pārslēgties uz diplomāta karjēru un piedāvājis sevi ASV valsts departamentam par kandidātu uz J. Feldmaņa amatu. Savu pretenziju Alfrēds Bērziņš pamatojot ar jaunu „ārkārtējo pilnvaru teoriju". Pēc šīs „teorijas" iznākot, ka Alfrēds Bērziņš esot „ārkārtējo pilnvaru devējs". Viņam vienīgam no visiem Ulmaņa valdības locekļiem, pašu Ulmani ieskaitot, bijis tālredzīgais skats, kas saredzējis ārkārtējo pilnvaru nepieciešamību, un viņš esot bijis tas, kas visaktīvāk veicinājis pilnvaru izdošanu sūtnim Zariņam un panācis šī ierosinājuma pieņemšanu kabineta sēdē. Tagad, kad viņš pats kā „ārkārtējo pilnvaru devējs" atrodas ārzemēs, Zariņam kā „ārkārtējo pilnvaru nesējam" vairs neesot nekādas teikšanas. Kā „ārkārtējo pilnvaru devējs" viņš pats sevi iecelšot par diplomātisko pārstāvi Vašingtonā un prasīšot, lai ASV valsts departaments atzīst un pieņem viņu par Latvijas lietvedi."

LABA KANADAS VĒSTURES GRĀMATA

Par Kanadas vēsturi sarakstītas daudzas grāmatas, bet viena no izcilākajām kā references vērtības, tā arī stila skaidrības ziņā, ir Toronto Universitātes vēstures palīgprofesora J. M. S. Kērlesa sarakstītā: „Canada, A Story of Challenge". Šo grāmatu izdevis Kembridžas universitātes apgāds, un tās cena Kanadā ir $3.50.

Profesora Kērlesa grāmata sniedz labu pārskatu par Kanadas attīstību un ietekmēm, kas palīdzējušas veidot tās raksturu.

Viņš norāda, ka Kanadas attīstībā liela nozīme bijusi ģeokrafiskajiem apstākļiem un Anglijas un Francijas ietekmei. Grāmatas sākumā autors īsi apraksta Kanadas ģeografiju, un tad soli pa solim atstāsta šīs kolonijas pārvērtību jaunā valstī un šīs jaunās valsts izveidošanos par milzi, kas uzņem savu atbildību pasaules priekšā šai bīstamajā, uztraucošajā un arī daudzsološajā 1950.-to gadu laikmetā.

Apkārt zemes lodei

● Valdzinošā filmu zvaigzne Mariline Monro apprecējusies ar bezbola meistaru Džo DiMaggio. Abu romantika ilgusi turpat 2 gadus. Jaunlaulātie jau bijuši precējušies iepriekš: Mariline ar kādu ASV policistu, Džo ar filmu aktrisi Doroteju Arnoldi, ar kuru tam ir dēls.

Abi jaunlaulātie savu nodomu precēties rūpīgi slēpa līdz pat pēdējam brīdim. Ziņa tomēr neticami ātri izplatījusies un laulības aktam beidzoties, jaunajam pārim uzgavilējuši vairāk kā 500 apsveicēju.

Pēc laulībām Džo un Merilina devušies medus mēneša ceļojumā uz „nezināmu zemi"

Bērnu jautājumā Mariline paskaidrojusi, ka viņa noteikti tos vēlotiesies, vislabāk veselus sešus. Laulības apliecībā minēts, ka Marilinei ir 25, bet Džo ir 39 gadus vecs.

● Zviedrijā, Trollbeitanas baznīcā par ķesteri darbojies vīrs, kam bijusi miksta un laba sirds, bet nenormālas seksuālas tieksmes. Viņu nejauši pārsteidza seksuālos pārkāpumos ar 4 mazgadīgiem zēniem un lieta nonāca tiesā. Ķesteris mēģinājis pielabināties zēniem, kas spēlējušies baznīcas pagalmā dievkalpojumu laikā un arī vakaros, kad baznīca bijusi tukša. Lai iegūtu zēnu draudzību, viņš tiem devis gaisa pistoles, atļaujot ar tām šaut baznīcā, par mērķi izlietojot pat dziesmu grāmatas. Savas seksuālās palaidnības viņš piekopis baznīcā, sakristijā un arī baznīcas torņa telpā.

● Hennebergas apgabalā Zviedrijā pašlaik ļoti daudz platradžu briežu. Vairāk kā 200 briežu klejo apkārt un, apraduši ar cilvēku klātbūtni, kļūst īsti pārdroši. Tā kāds no mātes aizklīdis „bērniņš" paradīs pārstaigāt ciematus un iegriezties vienā otrā sētā. Viņš paguvis ne tik vien kā apēst cienigtēvam kāpostus, bet arī izēdis kādā saimniecībā biezputras katlu, kurš bija nolikts pieliekamā uz loga.

Ja par visām nodarītām palaidnībām iedzīvotāji tikai pasmējās, tad pēdējais briedēna nedarbs sacēla veselu revolūciju. Satraukums kļūst saprotams, ja atceras, ka zviedri ir nelabojami biezputras ēdēji, un tā ir viņu ikdienas brokasta neaizstājama sastāvdaļa.

● Jūrnieku starpā vēl joprojām tiek piekoptas viduslaiku paražas. Dareiz tās ir ļoti brutālas, bet jūrnieki paši tās labprāt piecieš. Daudz jaunāk klājies kādam kuģu zēnam uz zviedru kuģa, kurš uztur ējis satiksmi ar Gotlandi. Šeit pavārs ar pāris matrožiem piesējuši zēnu un dedzinājuši tam kājas ar sakarsētu kurpju velkamo dzelzi. Vēlāk dzelzs karsēta pat uz petrolejas lampas. Nelaimīgais zēns visu pacietis, sākumā domādams, ka tas viss pieder pie „jūrnieku paražām". Tikai tad, kad kuģis bija nolikts uz ziemas guļu un zēns pārradies mājās pie vecākiem, atklājušās arī viņam nodarītās pārestības.

AKORDEONA STUNDAS
ARMANDA KRŪMKOKA
MŪZIKAS STUDIJA
Toronto OR 6486

GERALD H. MARSDEN
Advokāts un notārs
6 Adelaide St. E. Room 809
EM 8-5284
runā vāciski un krieviski
Mr. A. KERSON,
igauņu jurists,
mājās MA 6141, Toronto
(697)

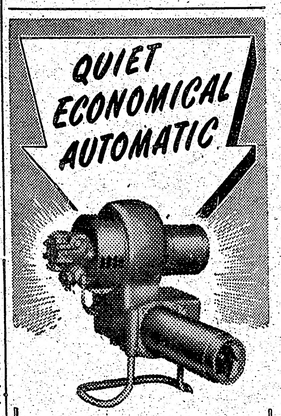

FAIRBENKS-MORSE
UN CITU LABĀKO FIRMU EĻĻAS APKURES
Latviešiem 10% atlaide
Nomaksa līdz 24 mēn.
Garantija 1 gadu
Sniedzam paskaidrojumus latviešu valodā. Labojam un iekārtojam visu veidu ūdens, gaisa un tvaika apsildīšanas sistēmas, kā jaunbūvēs, tā arī vecajās mājās
GARNEY & Co
15 BARTON AVE
Toronto, ME 2554

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. D. SAMU
Pieņem slimniekus
316 St. CLAIR Ave, W,
pie Spadina Rd.
Diplomēts iekšķīgās un ādas slimībās
Tel. MI 8669

Dr. S. V. FEINMAN
Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.
Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.
Runā vāciski up krieviski

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.
202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus.
Tel. RA 9632 un HU 8-7841

Dr. JĀNIS REKAI
chirurgs un dzemdību palīdzība
Dr. PAULS REKAI
iekšķīgās slimībās un Renīgena uzņēmumi
219 St. Clair Ave. W.
Toronto, Ont.
Iepr. telef. pieteikšanās
Tel. MI 2395

WOODBINE COAL CO
GRover 2176, Toronto
VISLABĀKĀS
ANTHRACITA OGLES
POCHONTAS un KURINĀMĀS ogles
Kvalitāte un cena garantēta
Toronto apkalpojam jau 40 gadu

Visāda veida
RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar un bez latviešu taustiņu iekārtām, uz visizdevīgākiem maksāšanas noteikumiem no krājuma piesūta bez kavēšanās
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto, Ont.

Igauņi pagatavo un pārdod
kafijas galdus, bufetes un grāmatu plauktus.
Pieņem arī pasūtinājumus cita veida modernām mēbelēm.
Runājam vāciski un angliski
A. LIIDEMANN
166/167 Ontario St.,
Toronto, tel. EM 4-7501
(58)

UZMANĪBU!
PĒC MĒRA
ŠŪTS
UZVALKS
vai kostīms
no angļu drānas,
sākot ar $65
J. GRISLIS
188
Davenport Rd.
Tel. MI 5295
Toronto

HEINTZMAN un CO KLAVIEŖU TIRSKAŅOTĀJS
J. MEDNIS
Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto,
(Latvijas Konservātorijas absolv.)
piedāvā savus pakalpojumus kā klavieru tirskaņotājs, remontētājs un eksperts.
Pērkot klavieres no augšminetās firmas 15 proc. atlaide
Lietotas klavieres pēc izvēles.

Aiz DZELZS aizkara

ZIEMASSVĒTKU LAIKĀ

visi okupētajā Latvijā strādāja. Skolās mācības beidzās 29. decembrī, kad noslēdzās pirmais mācību pusgads. Lai kaut kā izskaustu Ziemassvētku svinēšanu, izcēla Jaungadu. Rīgas radiofons krievu valodā pag. gada 30. decembrī paziņoja, ka „sakarā ar darba laužu vēlēšanos" atpūtas diena pārcelta no svētdienas 3. janvārī uz sestdienu 2. janvārī. Redzams, tā bijusi partijas griba neļaut strādniekiem slinkot darbā starp divām atpūtas dienām.

NETĪRA BLAKTS

Anna Brodele 2. janvārī radiofonā stāstot par „dzīves augšupeju padomju Latvijā" savu runu sparīgi nobeidza, uzbrūkot Alfrēdam Bērziņam: „Kā dzird, okeana otrā pusē uzpeldējusi Ulmaņa labā roka Alfrēds Bērziņš, kurš kā netīra blakts senāk ložņāja pa laukiem un rūpnīcām, saindēdams cilvēku apziņu ar provokācijas un melu indi. Latviešu mātes mācot saviem bērniem, ka no austrumiem atnākuši glābēji ar sarkaniem zvaigznēm pie cepures, un melnajiem, launajiem gariem neesot augšāmcelšanās. Ja šie launie gari vēl kaut kur parādoties kādā „tumšā pasaules stūrī," tad tie esot tikai spoki un tāds spoks esot arī Alfrēds Bērziņš! Drīz, laikam, ar Alfrēda Bērziņa vārdu sāks baidīt bērnus, ja tie neies laikus gulēt.

VAGARI NO LEŅINGRADAS

Jau agrāk klausoties Rīgas radiofonā vārēja vērot, ka okupētās Latvijas kolchozos vadītājos posteņos nosūtītie komūnisti ir ar krieviskiem uzvārdiem. 6. janvāra vakarā Rīgas radiofons burtiski ziņoja: „Republikas Mašīnu-traktoru stacijās ieradušies daudz speciālistu no Ļeņingradas." Tad nu redzam, no kurienes saradušies jaunie kolchozu vagari.

JĀDODAS UZ KRIEVIJU PRAKSĒ

4. janvārī universitātē sākās eksāmeņi. Šajā sakarā Rīgas radiofonā pavēstīja, ka ķīmijas fakultātes studenti pirms diploma saņemšanas strādājuši praksē ne vien okupētājs Latvijas, bet arī dažādās Krievijas fabrikās. Pēc diplomdarbu nobeigšanas viņi dosoties darbā uz Maskavu, Ļeņingradu, Cimlanskas spēkstaciju u. c. vietām Krievijā. Citiem vārdiem sakot, studējošo liktenis ir šāds: sāk studēt Latvijā, praktiskie darbi jāveic vairumam Krievijā, jāatgriežas Latvijā nolikt eksāmenus, lai tad atkal dotos darbā uz Krieviju.

KRIEVU IMPERIĀLISMS FILMĀS

Janvāra sākumā Rīgas kinoteātros speciāli atzīmēja 300 to gadadienu Ukrainas pievienošanai Krievijai. Šajā sakarā rādīja virkni propagandas filmu, kurās atklāti parādās krievu imperiālisms. Otrs Rīgas filmu temats bija Ļeņina nāves 30 gadu atcere, izrādot šādas filmas: Ļeņins 1918. gadā, Ļeņins oktobrī, Neaizmirstamais 1919. gads u. c., kurās kā aizvien, Staļins tēlots kā Ļeņina labā roka.

Paziņots, ka 1954. gadā uzņems filmu par zvejnieku dzīvi, kuŗas scenārijs būs rakstīts pēc Blaumaņa darba Nāves ēnā. Raksturīgi, ka Rīgā uzņemamās filmas apstiprinājusi PSRS Kultūras ministrija un nevis kāda vietējā autoritāte, kā tas atklājās kādā raidījumā 7. janvārī.

BŪS JAUNA AUTOBUSU LĪNIJA

Paredzēts, ka šajā gadā sāks darboties jauna autobusu līnija Rīga — Zaube, kā arī Saldus — Brocēni. Iespējams, ka atklās vēl šādas autobusu līnijas: Rīga — Ļeņingrada, Rīga — Viļņa, Rīga — Kaļiņingrada. Tālāk radiofonā pateica, ka autobusu līniju virzieni mainīti tā, lai autobusi ietu cauri kolchozu ciematiem. No tā redzams, ka pat autobusiem jākalpo latviešu kolchoznieku piespiešanai pāriet kolchozu ciematos.

VENTSPILS RAJONA

Ļeņina vārdā nosaukto kolchozu vada kompartijas biedrs Ilmārs Juševics. Izrādās, ka 1951. gadā uz 100 ha zemes kolchozam bijušas tikai trīs govis, no kurām viena bijusi ālave. Arī tagad lopi neesot nodrošināti ar barību. Nesen šajā kolchozā par zootehniķi ieradies Žanis Vencovs, kas ieteicis lopbarību taupīt un dot lopiem egļu skujas.

SĪKAS ZIŅAS

● Sakarā ar PSRS Augstākās padomes prezidija rīkojumu okupētajā Latvijā notikusi kādas ministrijas pārdēvēšana. Lauksaimniecības un sagādes ministrija turpmāk sauksies par Lauksaimniecības ministriju. ● Ķeguma spēkstacija pašlaik nestrādā ar pilnu jaudu; iemesls minēts Daugavas ūdenslīmeņa pazemināšanās. ● Valsts dabas mūzejā atklāta izstāde par mežu pasargāšanu un mežu kaitēkļiem. ● Jelgavas linu fabrika sākusi ražot vati. ● Decembra beigās Rīgā notika komjaunatnes konference, kurā par komjaunatnes sekretāriem ievēlēja Osmani, Raskolovu, Vaivadu un Livmani.

Ukrainas valsts neatkarības svētkos

UKRAIŅU CĪŅA PAR NEATKARĪBU

1918. G. 22. JANVĀRĪ UKRAINA DEKLARĒJA SAVU NEATKARĪBU

Pirms 1000 gadiem Austrumeiropas telpu, kurā līdz 1917. g. revolūcijai izplatījās krievu caru imperija, apdzīvoja daudzas slavu u. c. tautas. Tagadējā Ukrainā toreiz dzīvoja 10 slavu ciltis. Minētām ciltīm apvienojoties, lielākā un centrālā no tām — poļāni — vēlāk izveidoja ukraiņu tautu. Svarīgas pārmaiņas Austrumeiropas tautu dzīvē ienes 9. g. s. tur ieradušies Skandinavijas vikingi. Ar izcilām organizātoru spējām apdāvinātie drošsirdīgie vikingi 10. g. s. ne tikai Francijā ieņem Normandiju, pēc tam iekaro Angliju un Sicilijā nodibina valsti, bet dziļi arī ietekmē dezorganizēto austrumu slavu tautu primitīvo politisko dzīvi; bet jau ceturtajā paaudzē pirmā vikinga kņaza Rūrika pēcteči ir pārslavoti.

Ķijevas — Ukrainas valstij nav lemts laimīgs mūžs, un 13. g. s. iesākas tās noriets. To noteic divi galvenie faktori: a) Jaundzimusī, agresīvā Maskavas (Krievijas) valsts un b) no Āzijas Eiropā 13. g. s. iebrūkošās tatāru ordas. Varenais tatāru valdnieks Čingischans jūtās aicināts iekarot veco pasauli no okeana līdz okeanam.

Tai pašā laikā Maskavā pie valdības stūres atrodas spējīgi un apresīvi lielkņazi. Tie, veikli izmantojot tatāru labvēlību un atbalstu, pakļauj sev kaimiņu kņazistes un vēršas pret Ukrainu. Netikai Maskavija met savus kāros skatus uz Ukrainu, bet šo Melnās jūras skaistuli tāpat tīko iegūt dienvidos varenā Turcija un rietumos Polija. Gadu simteņiem ilgst izmisīga cīņa. Tās norisē Dņepras krāču salas un to apkārtnē izaug vienreizīga, drošsirdīga un varonīga ukraiņu Aizkrāces kazaku valsts valstī. Aizkrāces kazaki ne vien iztur Krimas tatāru un turku spiedienu, bet daudzkārt pāriet sekmīgos pretuzbrukumos un 1648. g. hetmaņa B. Chmeļnicka vadībā spīdoši sakauj Polijas armiju. Redzēdams, ka izturēt cīņu reizē pret trim ienaidniekiem: poļiem, krieviem un turkiem nav iespējams, B. Chmeļņickis 1654. g. Perejaslavā noslēdz ar Maskaviju savstarpēju palīdzības līgumu, par kura satura interpretāciju abas puses līdz šai dienai ir pretējos ieskatos. Domstarpību sekas bija tādas, ka jau pēc 13 gadiem — 1667. g. Maskavija un Polija, pretēji iepriekminētam līgumam, sadala savā starpā Ukrainu. Ar šādu, liela pārspēka varas uzspiestu stāvokli ukraiņi nav samierinājušies. To liecina neskaitāmi un dažādi protesti.

Būdami lepni uz savu dižo vēsturi un smeļot no tās spēkus, pašlaik ukraiņi savā zemē un brīvajā pasaulē atrodas visu Maskavas imperiālisma apkarotāju avangardā.

Ar savu ģeopolītisko stāvokli, lielajām dabas bagātībām un 40 milj. iedzīvotāju Ukraina ir tā vārīgā vieta, bez kuras padomju Maskavas imperija — milzis uz māla kājām — agrāk vai vēlāk sabruks. To labi apzinās „lielās nedalāmās' 'imperijas aizstāvji un pretinieki. Tāpēc vislielākā viesuļuguns pret Ukrainu „separātistiem" no visiem stobriem tagad dienu dienā tiek šauta no „nedalāmās" aizstāvju nometnes. Mēs varam tikai pievienoties rakstnieka J. Klīdzēja vīzijai: Ukraina nākotnē būs Eiropas lielvalsts.

Hai žive viļna, nezaležna, samostijna Ukraina!

J. Saliņš

GAIDĀM UN SKAUTIEM

Skautu vienība „Rīga" un gaidu vienība „Zilais kalns", Ņujorkā, vadītāju A. Gaujenieka un Z. Gaujenieces vadībā, gatavojas vienību 5 gadu dibināšanas atceres dienai, kura notiks 21. februārī Arlingtonas zālē. Pie skautu vienības izveidojies liels mazskautu pulciņš.

Bronksā mazskautus vada vadītājs P. Metvejonoks. Bruklīnā mazskauti uz nodarbībām pulcējās katru trešdienu, kur nodarbības vada v. v. Gunars Šmits.

SKAUTI SACENŠAS

Ņujorkas valsts Staburaga 14. vientuļo skautu pulciņš vadītāju Visvalža Šmita un Jevgenija Ivanova vadībā rīko plašas nodarbības skautu Latvijas dzīves vietu attēlošanā. Apraksta materiālus nosūtīs Latviešu skautu **organizācijas** apraksta **centrālei.**

T. Keniņa mūzikas studija Toronto

Audzēkņu vakars sv. Andreja baznīcas zālē

Audzēkņu vakarā. Vidū komponists T. Keniņš. J. Kreija uzņ.

Svētdien, 17. janvārī, sv. Andreja baznīcas zālē uz skatuves bija novietotas divas klavieres, bet blakus telpās skanēja uztrauktas bērnu čalas. Zālē bez vecākiem bija arī daudz citu klausītāju, kas bija ieradušies noklausīties Toronto karaliskās konservātorijas docenta Tālivalža Keniņa klavieru studijas trešo atklāto audzēkņu vakaru.

Piedalījās 35 audzēkņi, sākot ar pirmo un beidzot ar devīto gatavības pakāpi. Jaunākā audzēkne Māra Gugāne tikai seši gadi veca. Daudzi no audzēkņiem, kurus dzirdējām pagājušā audzēkņu vakarā, uzrādīja ļoti lielu progresu.

Tas arī saprotams, ja zina, ka komponists T. Keniņš ir ļoti stingrs skolotājs, un audzēkņi var iekļūt nākošā „gradā", tikai apvienojot tīri techniskos vingrinājumus ar patīkamo gabalu spēlēšanu. Darba nopietnība raksturīga studijai, un to jūt, sākot ar iesācējiem un beidzot ar gatavākiem audzēkņiem. Programma bija labi iestudēta, un audzēkņi uzrādīja gatavības pakāpei atbilstošu mūzikālitāti un technisko prasmi. Viena otra klūme liekama uz uztraukuma lēses. Pirmajā daļā varētu atzīmēt Ingridu Blumberģu, kas spēlēja Bacha Deju un T. Keniņa Šūpļa dziesmu; Dzintru Gruzīti ar Haidna Allegreto un Šūmaņa Maršu; Mārtiņu Vāgneru ar droši spēlēto Mocarta Menuetu do mažorā un McLaohlana Taureniti un 8 gadus veco Dzintru Gravu, kas spēlēja Klementi Sonatīnes 1. daļu. Atzīmējams, ka D. Grava 6 mēnešu laikā no pirmās gatavības pakāpes paspējusi iekļūt trešā. Irīna Kazeka techniski veikli nospēlēja Čaikovska Polku.

Lielisku progresu uzrāda čaklais Modris Ekšteins, piektā gatavības pakāpē, ar jauki spēlēto Hendeļa Corrento un Grīga Meža gariņš. Otrā daļā varētu atzīmēt Viju Kačerovski, kas spēlēja Haidna Allegro sol.-maž. Pārsteidz 14 gadus vecā Irēne Grava, kas 6 mēnešu laikā paspējusi ne vien no iesācējas nokļūt līdz piektai gatavības pakāpei, bet labi nospēlēja arī Bacha Prelūdiju la min. No 20 un Čaikovska Noktirni op. 19, No. 4. Mūzikāli un ļoti izteiksmīgi Tonijs Dvaroņas, 7. pakāpē, nospēlēja Čaikovska Barkarollu un Grīga Rūķīšu gājienu, iegūstot lielu klausītāju atsaucību. Mūzikālitātei pievienojot lielāku vērību technikas izkopšanai, dēls varētu iet sava tēva komponista un pianista Dvaroņasa pēdās.

Mudītei Ekšteinei, arī 7. grads, bija gods spēlēt klavieru duetā kopā ar savu skolotāju T. Keniņu Haidna koncertu re maž. pirmo daļu, ko tā veica tiešām labi, spēlēja ar labu techniku un atzīstamu mūzikālitāti. Audzēkņu vakaru nobeidza trīs devītās gatavības pakāpes audzēknes, parādot sevi no vislabākās puses. Grūti ir pasacīt, kura pašreiz būtu tālāk tikusi. Indra Vaivare spēlēja Šuberta Impromptu, Maija Keniņa Šopēna Fantaziju — Impromptu, un Ingeborga Birne noslēdza vakaru, kopā ar T. Keniņu uz divām klavierēm nospēlējot Mocarta koncertu re-min. 1. daļu.

Apmeklētāju bija ap 150. Audzēkņi pēc koncerta savu skolotāju sumināja un viņam pasniedza tiešām pelnītos ziedus.

Ž. Z.

TLB Diždanča sarīkojumā 15. janvārī par balles karalieni ievēlēja 21 g. v. Ligu Brinkmani. H. Kliģera foto.

Miris igauņu grafiķis ED. VĪRALTS

Igauņu grafiķis Eduards Vīralts (Viiralt), kas bija pazīstams tālu pāri savas dzimtenes robežām, miris 8. janvārī Parīzē. Viņš apglabāts 12. janvārī Perlaseža kapsētā. Viņa izvadīšanā piedalījās Igaunijas diplomātiskais pārstāvis Francijā un Spānijā K. Pusta. Vīralts dzīvoja Parīzē kopš 1946. gada. Viņa nāves cēlonis bija vēzis.

Vīralts dzimis 1898. gadā, kā brīvprātīgais piedalījies Igaunijas brīvības cīņās. 1920. g. viņš iestājās Pallas mākslas skolā Tērbatā, kur sāka mācīties skulptūru, bet vēlāk pievērsās grafikai. 1923. g. viņš kā Igaunijas valsts stipendiāts beidza Drēzdenes mākslas akadēmiju. Pēc tam viņš bija grafikas klases vadītājs Pallas mākslas skolā, bet jau 1925. gadā viņš pārceļas uz dzīvi Parīzē, kur nodzīvo līdz 1939. gadam, kad atkal atgriežas Igaunijā. Pirms kara viņa izstādes notika Parīzē, Vīnē, Strasburgā, Amsterdamā, Helsinkos, Johannesburgā (Dienvidafrikā). 1937. gadā Vīnes starptautiskajā izstādē viņam piesprieda zelta medaļu. Viņa darbi atrodami Francijas, Holandes, Austrijas, Zviedrijas, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas mūzejos.

Kad krievu karaspēks otrreiz iebruka Igaunijā, Vīralts devās uz Vāciju, tad pārcēlās uz Zviedriju un beidzot apmetās atkal Parīzē, kuru viņš bija iemīļojis.

Vai Mekkartija rīcība attaisnojama

Amerikāņu žurnālists latvietis pret Mekkartiju

Senātors Džozifs Mekkartijs (republikānis no Viskonsinas), kas vada Senāta pastāvīgo izmeklēšanas apakškomisiju, ir kļuvis par vienu no presē visvairāk pieminētām personām. Viņa pretinieku skaits ir liels kā ASV, tā ārzemēs. Bet tai pašā laikā arī viņa atbalstītāju skaits ir liels, ko pierādīja viņa spožā uzvara pēdējās vēlēšanās.

Mekkartijs uzstādījis sev par mērķi iztīrīt ASV valdības iestādes no komūnistu spiegiem un viņu līdzskrējējiem. Viņa izmeklēšana vēršas galvenokārt pret demokratu valdības rīcību Trūmena un Rūzvelta laikā. Savā pretkomūnistiskajā kampaņā Mekkartijs ir vērsies pret ļoti augsti stāvošām personām, kā piem. ASV bij. prezidentu H. Trūmenu, pārmetot viņam modrības trūkumu.

Pēdējā lieta, kurā Mekkartija apakškomiteja ievadījusi izmeklēšanu, ir komūnistu iefiltrēšanās Armijas signālu korpusā, Fort-Monmautā, N.J. Šinī iestādē izstrādā slepenos šifrus, kādēļ neuzticamu personu iekļūšana šinī iestādē var būt ļoti bīstama. Mekkartija apakškomiteja apgalvo, ka notiesātais atombumbu spiegs Jūlijs Rozenbergs, kas savā laikā darbojies šinī iestādē, noorganizējis tur spiegu tīklu, kas darbojoties vēl tagad.

Nopietnais amerikāņu laikraksts NYT uzdevis šo lietu vispusīgi izpētīt savam līdzstrādniekam latvietim Pēterim Ķīsim (Kihss). Ķīsis Amerikā uzaudzis latvietis, tomēr runā latviski un interesējas par latviešu lietām. Iepazinies ar Monmauta lietu Ķīsis ievietoja laikrakstā trīs garus rakstus, kuros nosoda Mekkartija rīcības veidu. Ķīsis aizrāda, ka armijas drošības iestādes uzsākušas izmeklēšanu šinī lietā vēl sen pirms Mekkartija un atbrīvojušas no amata 19 tur nodarbinātas personas, par kuru drošību bijis iemesls šaubīties. Mekkartija iejaukšanās šeit nemaz neesot bijusi vajadzīga. Ķīsis pārmet Mekkartijam, ka viņš, dzīdamies pēc popularitātes, nevajadzīgi nomelnojot nevainīgas personas un lietojot iebiedēšanas politiku, kas apdraudot Amerikas demokratiju.

Apbruņos patruļlaivas

Japāņu valdības aprindas jau 1953. g. atzina par steidzamu nepieciešamību apbruņot patruļlaivas, jo tās bieži nonākušas sadursmēs ar Dienvidkorejas un citiem kara kuģiem, mēģinot aizsargāt japāņu zvejas laivas no nelegālās aizturēšanas „Rī līnijas" un Austrumķīnas jūras ūdeņos.

Ilgi gaidītā atļauja amerikāņu bruņoto spēku ieroču aizdošanai pienāca pagājušā gada decembra pēdējās dienās.

ATMIŅAS PAR TEODORU REITERU

(Pārnesums no 3 lpp.)

Šo priekšlikumu paziņoja arī mūsu diriģentam Lesniekam. Pēdējais to gan nenoraidīja, bet solījās pārrunāt ar kori. Koris ar to nebija apmierināts, un dziedātāji atstāja mēģinājumu zāli. Kā Reiters, tā es un citi mūsu draugi bijām ļoti nelaimīgi, jo labi domātais projekts nu bija izjucis. Pārrunājot stāvokli, lielā vienprātībā vienojāmies, ka dzīvē cepti gaiļi nekad mutē nekrīt — ir jāstrādā un jācīnās. Izsūtījām paziņojumus, it kā nekas nebūtu noticis, ka nākamajā svētdienā notiks kora mēģinājums Reitera vadībā. Jāatzīstas, dziedātāju skaits sākumā nebija liels, bet drīz vien tas atkal pieauga. Pamazām lietas nogāja pat tik tālu, ka Reiters vadīja ne vien kori, bet arī orķestri. Enerģijas un spēka viņam nekad netrūka. Atceros, ka viņa koncerti ar orķestri un kori, kur atskaņoja Vītola, Dārziņa un citus darbus, guva lielu atsaucību. Un tā koris Reitera vadībā strādāja līdz pat revolūcijai un kādu laiku arī pēc tās, līdz, boļševiku varai nodibinoties, viss izjuka.

Bet Teodors Reiters nav tas cilvēks, kas ļauj kaut kam cēlam un labam izjukt. Viņš tūlīt sāka kalt plānus, kā atgriezties Latvijā. Atceros daudzas mūsu satikšanās, kur plānus izdebatējām. Un radās laimīgs gadījums.

Pēterpilī ieradās adv. A. Frīdenbergs sen., kura rīcībā bija arī līdzekļi un kurš apņēmās Reitera kori un orķestri pārvest dzimtenē. Vācu un krievu pamiera līgumā bija pants, kas paredzēja baltiešu izcelsmes pilsoņu atgriešanos savā dzimtenē. Man bija uzdots pārakstīt izcelsmes apliecības, uz kuru pamata varēja braukt atpakaļ uz Latviju. Tā arī par Reitera kori un orķestri man nācās šai laikā gādāt, lai tie varētu atgriezties. Nevar teikt, ka abi mūsu naidnieku režīmi būtu labvēlīgi atbalstījuši mājās braucējus. Toreizējā chaosā arī nenācās tik viegli izkontrolēt, kam ir tiesības atgriezties un kam to nav. Viss gāja pa galvu pa kaklu, bet beigu beigās rezultāts bija tāds, ka 1918. gada vasarā reiterieši un komponists J. Zālītis atgriezās dzimtenē. Kad tā paša gada septembrī mājās pārbraucu arī es, Reiters un citi mūsu mūzikas krīva prof. J. Vītola vadībā jau bija likuši pamatus nacionālajai operai.

Dzimtenē man vairs nebija lemts bieži ar Reiteru būt kopā, jo mani ātri pārcēla uz ārzemēm, bet saites mums nekad nepārtrūka.

Atceros, ka divdesmitajos gados, kad es biju sūtnis Helsinkos, mēs ar lielu sajūsmu gaidījām Reitera kora vizīti. Koris ieradās, apbraukāja Somiju un plūca sev un savam šefam laurus. Tas bija liels ieguvums latvju mākslas starptautiskajai slavai.

Apmēram gadu vēlāk Reitera valdzināja aukstasinīgos zviedrus, gūdams lielus panākumus zviedru galvaspilsētā, un viņam bija arī jādzied karaļa Gustava V un viņa ģimenes priekšā, karaliskajā pilī. Preses atsauksmes bija ļoti siltas.

Last but not least", — kā Šekspīrs teicis, jāmin Reitera kora vizīte Londonā un Britanijas citos centros 1939. gadā, un atkal man nācās būt pie sagaidīšanas un brauciena organizēšanas. Angļiem kori, izņemot garīgās mūzikas laukā, nav tuvu pie sirds pieauguši. Daudzi labi mūzikas pratēji, noklausījušies kori, teica, ka tik augstvērtīgu mūzikālu vienību tie nekad nav dzirdējuši. Atceros, ar kādu Anglijā nepieredzētu sajūsmu un ovācijām publika uzņēma angļu himnu dziedāšanu, to korim nācās vairākkārt atkārtot. Koncertā bija arī karaļa krustmāte princese Marie Luise, kas man teica un lūdza to pārtulkot arī Reiteram, ka viņa savā garajā mūžā šo dziesmu daudz dzirdējusi kā Anglijā, tā ārpus tās, bet nekad tik lieliskā kā Reitera kora atskaņojumā. Tik tālu nosvērtajā oficiālajā Londonā, bet pēc tam koris izbrauca uz Velsu, uzstājoties Ņuportā, Kardifā un Sevansī. Šeit vairs nebija tikai Reitera kora viesošanās Velsā, bet viņa triumfa brauciens un patiesi velsiešu un latviešu nacionālās tuvināšanās svētki. Velsieši pēc sava nacionālā rakstura ir mūzikas, sevišķi dziedāšanas mīļotāji: kur kopā pusducis velsiešu, tie dibina kori, un viņi reiteriešus nesāja uz rokām. Visur sievietes bija ieradušās savos tautas tērpos ar garajiem melnajiem turbaniem līdzīgiem galvas tērpiem, un mūsu zeltenes bija latviešu krāšņajos tautas tērpos. Visur tie gāja roku rokā. Bija tāds iespaids, ka divas tautas viena otru atradušas. Mēs tautas dziesmā sakām: Dziedot dzimu, dziedot augu, dziedot mūžu nodzīvoju ... tā tas arī velsiešiem.

Atceros, kādā reiteriešiem par godu rīkotā banketā, kur prezidēja pilsētas galva un notika dziesmu „kaŗi" starp latviešiem un viņu namatēviem, pēkšņi piecēlās sirmais lordmērs, kas bija jau astotajā gadu desmitā, un teica: „Pietiek man tagad klausīties, kā jūs, jaunieši dziedat. Tagad dziedāšu es, es arī vairs nevaru noturēties, klausaities nu mani", un pietiekami labā tenora balsī nodziedāja solo dziesmu. Protams, astondesmit gadu tuvums savu iespaidu uz balsi bija atstājis, bet tā izskaņēja patiesā sajūsmā un atrada sirsnīgu atbalsi klausītāju sirdīs. Reiteriešu dziesmu prieks bija skāris dziesmu stīgas arī šī vecā vīra krūtīs.

Taču Reiters jau nebūtu Reiters, ja viņš klusētu arī tagadējā tautas pārdzīvojumu laikā. Viņš nokļuvis Zviedrijā, un dzirdu, ka tur atkal esot radījis savu kori, kas ar lieliem panākumiem kopjot latvisko dziesmu. Un ne tikai Zviedrijā, — arī Vācijā un citur viņa kora atlikušie dziedātāji, kaut kavēti apvienoties, tomēr vai ikviens kalpo latviskajai dziesmai Reitera kora garā un mākslas tradicijās. — Lai Dievs palīdz Reiteram un viņa dziedātājiem vēl ilgi kopt mūsu mūzikas druvu!

Ziedojumi Augustdorfas latviešu ģimnazijai

Ģimnazija 1953. gadā saņēmusi šādus ziedojumus:

ASV dolaros ziedojuši: Grand Rapidu jauniešu kopa $50.00; Dr. Osvalds Virginis 10 un 2 grāmatas; Mirdza Braškeviča Des Moines, Iova 40; Latviešu sabiedrība turpat 5; N. N. Filadelfijā 20; caur Alfr. Krūmu Longvjū, Vaš. 50; ASV Jauniešu savienība (Kr. Valters) 50; Jaunatnes organizācija Milvokos 90; D. Kalifornijas Latv. jaunatnes pulciņš 53.26; Pulciņš Lielvārdē Ohio 10; Jaunatnes organizācijas Mineapolē un St. Paulā 33; Niagaras Jaunatnes dienu atlikums 419.44; Grand Havenas teātra kopa Mič. 20; Baltimores DV jaunatnes sekcija 25; Studentu kopa Čikāgā 5; DV Linkolnā 30; DV Milvokos 45; ev.-lut. draudze, latv. sabiedr. Longvjū 50; DV Bostonā 100; Rīgas torņu fonda atlikums 10; Alfr. Pakalns Luisvillē 25; A. Vāgners Valdens N.Y. 10; J. Petričeks Kalifornijā 5; V. Gobiņa ģimene Bruklīnā 10; Muravska un K. Bērziņš Ņuj. 2; Art. Valters Brukl. 5; A. Ozols Oklandē Kalif. 10; A. Ansone Pierē S. D. 5; ev.-lut. draudze Losandželosā Kalif. 20; Svētdienas sk. Klīvlendē 32; no Kanadas — U. Maksiņš Toronto 3; ev.-lut. dr. Toronto 2.

Kopā 1.243.70 dol.

Vācijā vācu mārkās ziedojuši: DV Saules nod. (8252 Lab. Serv.) Manheimā DM 120; JKS Bīlefeldā 61.77 un 4 grāmatas, Fareles veco mītne 20; Ed. Volčonoks Etlingenā 75; Ž. Elevans Etlingenā 50; R. Daniševskis Augustdorfā, 50, Dr. P. Pelsis Braunšveigā DM 306, ko citi skolotāji ziedoju-50; A. Rozentāls Ingolštatē 10; Latvijas sūtnis K. Zariņš Londonā DM 205; no Zviedrijās ziedojumi: prof. A. Švābe DM 50; DV Norkopingas nod. 50,40; JKS Upsalā 40; K. Grīvāns Gnestā 20; DV Norvēģijas nodaļa DM 200; M. Ozols un A. Maltnieks Norvēģijā 100; K. Grikmanis Briselē 20; DV Pertas nod. Austrālijā 90;

Kopā 1.212,17 DM.

Pie ziedojumiem jāpieskaita arī DM 846, ko ģimnazijas direktors A. Dreimanis ziedojis no savas algas citu skolotāju algošanai un DV 306, ko citi skolotāji ziedojuši tam pašam algu fondam, lai skola varētu pastāvēt.

Ziedojumi mantās — drēbju sainis saņemts no O. Žumbura Kalifornijā, J. Hincenberga, Losgatos Kalif. divi saiņi; L. Baloža Čikāgā, A. Šrādera Ames, Iovā, A. Roga Brūkl. H. Bergholca un J. Klotiņa Toronto, A. Rozentāla Ingolštatē, Archibīskapa Dr. T. Grīnberga Eslingenā 100 Bītītes kalendāru.

Vislielākie izdevumi bijuši skolotāju algām — DM 17.378.50, jo katru mēnesi jāsamaksā par apm. 1100 darba stundām. Strādā pilna tautskola un ģimnazija ar 87 skolēniem un 10 skolotājiem.

Skolas vārdā visiem ziedotājiem vēlreiz sirsnīga pateicība un lūgums neliegt ziedojumus arī turpmāk, sūtīt uz ģimnazijas direktora Anša Dreimaņa vārda Augustdorf b/ Detmold Bl. 2-15 Vācijā (Germany).

latv. ģimnazijas direktors
A. Dreimanis, Augustdorfas

Knuts Lesiņš

Jaungada zīlējumu pārdomas

Astrologi jau izteikušies, ka 1954. gads visumā norītēšot mierīgi, ar nelieliem sarežģījumiem sarkanās Ķīnas diktātoram Mao - Tse - Tungam. Bet, tā kā sarežģījumu meklēšana ir viņu uzdevums, tad šāds pareģojums ir tikpat labs, kā, teiksim, paredzēt dvēseles dzīves satricinājumus meičai, kurai pienācis laiks apskatīties pēc vīra. Jaungada laimes liešana svinā, kas katram ļāva saskatīt vēlamo nejaušībā, laikam drusku izgājusi no ieraduma, kaut gan joprojām taustāmies arī ap pasaules notikumiem kā ap nejauši izlijušu svina ērmu, mēģinot saskatīt kontūras, kas atbilstu mūsu vēlmēm.

Bet mēs neesam vienīgie zīlētāji. Ja piemēra dēļ pašķirstam kādu dienu ASV preses izdevumus, kaut uz labu laimi, atradīsim to pašu „wishfull thinking" — domāšanu vēlmju virzienā, no kuras pārtiekam jau gadiem, un kas bieži novirza mūs no konkrētiem pelēkākiem un mazākiem mērķiem, cerot, ka kāds liels brīnums mums tos aiztaupīs un mēs izrāpsimies nākotnē pa kādu brīnumpupu.

Kā paraugu tam, cik dažādi var interpretēt faktus, neņemsim, protams, Pad. Savienības presi, kur fakti tiek pakļauti interpretācijai, bet — vienalga kura — amerikāņu laikraksta numuru. Ir iespiests interesants salīdzinājums starp prezidenta Eizenhauera un viņa priekšteča Trūmeņa politiskām un saimnieciskām deklarācijām. Praksē izrādās, ka tās atšķiras tikai ar ļoti mazām niansēm, un ka republikāņu administrācijas ieguvumi nav tik daudz praktiskā laukā kā ierēdņu aparāta pārjaunošanā, kas varbūt ar laiku parādīs kādus ieguvumus, drusku apgrūtinot komūnistu iefiltrēšanos zem liberālisma maskas, bet nez' vai varēs paralizēt to iedarbību pilnīgi. Eizenhauers arī tālredzīgi pateicis, ka nākamajās kongresa vēlēšanās jautājums par komūnismu nebūs izšķirīgais.

Kāds ievadnieks, analizējot iemīļotā Aika dzīves gājumu, pateicis, ka velti daļa vēlētāju cerējusi uz kādiem radikāliem soļiem no prezidenta puses, tāpat kā cita daļa vēlētāju velti nobijusies no ģenerāļa ievēlēšanas noteicējā amatā. Ģenerālis esot daudz miermīlīgāks par daudziem ASV politiķiem un nekādu nelabu pārsteigumu nesagādāšot, bet esot labi, ja tādā laikā, kad visādi pārsteigumi varētu gadīties no citas puses, valsts priekšgalā esot ģenerālis Aiks.

Ģenerāļa pirmais jūtamais solis bija kara izbeigšana Korejā, kurā pēc militāro lietpratēju atzinumiem būtu bijis iespējams panākt arī uzvaru — agrāk, jo loģika rādot, ka citādi komūnisti nekad nebūtu ielaidušies pamiera sarunās, cerot — un dibināti — ar tām vairāk uzvarēt nekā karā. Šo pagriezienu Korejas karā šis zemes prezidents Singmanis Rī kvitējis ar rūgtiem vārdiem: „Dienvidkorejai liekas, ka viņas draugi grib to pārdot ... un ja Korejai jātiek pārdotai, kā tas jau agrāk noticis, tad korejiešiem tas būtu jāzina, lai vismaz viņiem pašiem būtu izdevība sevi pārdot, ja ne glābties." Bet tas ir tikai Rī, un kā zināms, labas patiesības ir allaž bijis par maz, lai šo patiesību aizstāvētu.

Otrs reālais solis ir divu amerikāņu diviziju atvilkšana no Korejas, un draudi, ka, ja sarkanā Ķīna vēl mēģinās uzsākt kādu karu, var gadīties, ka pār to nobirst atombumbas. Tas ir reāls drauds, bet tikpat efektīgs, kā piedraudot pelēm, ka — ja viņas turpinās grauzt mājas pakšus, māju sagāzīs ...

Visumā pozitīvajā amerikāņu vērtējumā ieskaita, ka krievi nesāks karu vismaz trīs gadus, kamēr nostiprināsies Maļenkova režīms, kam esot jānāk pretī zemnieku un sīkinteliģences prasībai pēc dzīves standarta pacelšanas. Tai nolūkā Maļenkovs pats grasoties apceļot Pad. Savienību, un Padomju Savienība izgrūdusi zeltu 100 miljonu dolaru vērtībā, iepērkot nepieciešamās ikdienas sīkpatēriņa preces satelītu valstīs un Rietumeiropā, pie kam Rietumeiropas tiesā kritīšot kādi 33 miljoni dolaru, kas netiešā kārtā stiprinot ASV dolaram uzticību rietumos, jo Anglija varēšot tirgoties. Anglijas biznesmeņi arī esot spārnos un rīkošot kādu ekspediciju uz Maskavu jaunu tirgošanās iespēju nogarantēšanai.

Būdams paprāvs nelga tautsaimniecībā un sen atzīdams, ka zemē atrastu spožumu vērtība ir nulle, ja to valsts nelieto tikai kā simbolu savu ražošanas spēju abstraktai kodificēšanai, esmu tiešām nobijies no tik liela zelta ieplūduma, kuru taču nevarēs izlietot zobu plombēm. Zelta iegūšana ASV ir valsts rokās, bet to var iegūt tikai kā kuriozu vērtību pret nostrādāto darbu, resp. naudu. Pad. Savienība zeltu izrok vergi un to laiž apgrozībā ārzemēs, kad vien vajaga, pašu preces nekad nepārdodot pret zeltu, tikai apmaiņas kārtībā pret precēm, ja nu tiešām nevar tās izvākt no citām zemēm „ideju vārdā". Manuprāt, šis Pad. Savienības zelts ir skaidra nelaime, par kuru mēs katrs šaipus dzelzs priekškaram samaksāsim nodokļos ar savām darba stundām. Un daudz nievātam amerikāņu senātoram Mekkartijam ir sava tiesa taisnības, prasot, lai ASV sabiedrotie netirgojas ar Pad. Savienību. Labu attiecību vārdā tēvocis Sems šo kumosu norīs, jo savukārt ir atbildīgs par Eiropas nesaimniecisko un visādā ziņā šaubīgo dalījumu, t. i. ļoti maigi izsakoties.

Senātora Mekkartijas vadītā izmeklēšanas komisija arī konstatējusi, ka amerikāņu bibliotēkās Vācijā pēc okupācijas esot tūkstošiem vairāk vai mazāk maskotu komūnistu grāmatu. Liberāļi domā, ka tās nedrīkstētu iznīdēt, jo grāmatu dedzināšana principā esot tikpat kā cilvēka gara dedzināšana. Par to vilkās strīds ar dažādām sekmēm, kamēr kāds avīžu lasītājs savā vēstulē atgādināja, ka tai laikā, kad Eizenhauers bijis vēl ģenerālis Eiropā, esot iznīdēts tūkstošiem vācu grāmatu ar ideoloģisku nozīmi, un ka — kur tad nu vispār principi? Cits korespondents mierinātājā balsī piezīmēja, ka Hitlera Mein Kampf esot ļoti maz sastopams, un brīvā tirgū t. i. kā antikvāru vērtību, grāmatu varot pirkt par 60 centiem. Principi, kā Bismarks teicis, ir labas galošas, kad jābrien pa dubļiem, bet ļoti nederīgi skriešanai.

Principu vārdā allaž pārstrādātas vislielākās nelietības un to, tāpat kā likumu, interpretācija ir allažiņ paša cilvēka garīgās ievirzes un mentālitātes varā.

No tālejošām politiskām domām vēl minama sekojošā: komūnistiskā Ķīna īstenībā esot lielāks drauds cilvēcei nekā pati Pad. Savienība, kurai varētu kādu dienu pietrūkt spēka šī satelīta kontrolei. Loģika ir nenoliedzama. Tādēļ būtu pamazām jāsagatavojas tādam stāvoklim, lai mēs varētu nosūtīt paciņas Maļenkovam viņa stiprināšanai cīņā pret Mao - Tse - Tungu, kā tas apmēram notiek ar Tito, kam apmēram visi grēki, lai vārītos lielajā elles katlā, tikpat trekni.

Visjaukāk lasīt žurnālistu zīlējumus, ka Maļenkovs pret rietumiem būšot varbūt „draudzīgāks' nekā Staļins. Doma, ka no tik sīkstas spiestuves kā boļševisms, varnākt ārā tikai vīri ar tikpat sīkstu kalumu — kaut kā nevar ieviesties rietumu žurnālistu galvās. Un tā nebrīnīsimies, ka no boļševiku puses nav sevišķas cieņas pret demokratisku politiku, kas bieži ir nevarīga, plāpīga, naīva un īstenībā ir vienmēr defensīva, pasīva, ja tieši nedeg pats nams.

Gudrība ir kā plūstošas smiltis: lielākā daļa nogrimst, netiekot ārā, bet pārpalicēju brēcieni ir nenozīmīgi. Mazu paraugu, kā boļševisms darbojas, varam saskatīt cirkus būdā, kur par desmit centiem katrs dabū pa kaklu un — laimīgi tiek izmests ārā, pierunājot nezinātājus tāpat ziedot 10 centus. Starpība tikai tā, ka to kaklu arī nogriež, bet tas — salīdzinājumā ar cilvēces milzīgo vairošanās spēju un grūto domāšanas ceļu, varbūt nav tik svarīgi.

Avis domā: raugi, tas vilks jau paēda kaimiņu sētā, tagad elš vien, mēli izkāris, varbūt kādu laiciņu atdusēsies ... Īstenībā nemaz tik slikti neizskatās, gandrīz kā mūsu kaimiņu suns. — Kas ar to notika, ka vairs nerej?

GATAVOJIETIES DV ST. KATARĪNAS NOD. GADSKĀRTĒJAM KARNEVĀLAM 20. februārī

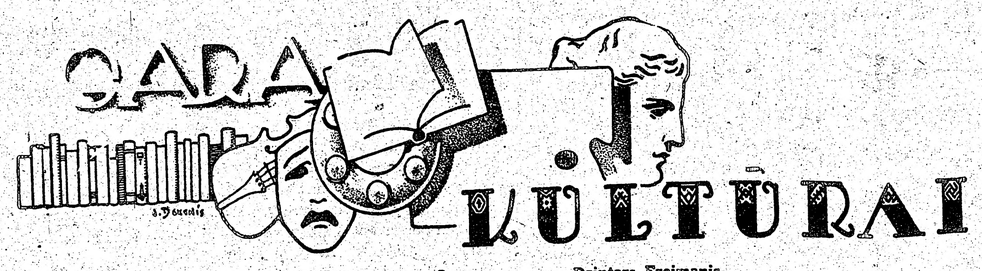

Modris Zeberiņš — Dieviškīgās rokas

ROMĀNS P. MANTINIEKA APGĀDS

Latviešu rakstnieki beidzamā laikā stipri pievērsušies Dieva lietām, vismaz spriežot pēc viņu grāmatu virsrakstiem: Dieva zeme, Dieva dzirnas, Dieva zīmogs, Dievi dusmo. Ne ik reizes gan šo sacerējumu saturs pilnīgi atbilst nosaukumam. Par Modra Zeberiņa trešo romānu tomēr var teikt, ka rokas, kas tajā tēlotas, ir tiešām dieviškīgas, jo tās pieder lielajam gleznotajam Antonijam van Deikam, kas dzīvoja Anglijas karaļa Čarlza I laikā Londonā un gleznoja cilvēku, sevišķi dāmu, rokas tik skaisti, ka arī tās ieguva dieviškīgu apzīmējumu.

Modris Zeberiņš kā rakstnieks ir paradījies, izaudzis tikai bēgušībā, un viņam, atskaitot piedzimšanu, ar Latvijas zemi būs bijis mazāk sakaru nekā ar svešumā pārstaigātām valstīm. Taču kā visi latvieši viņš sevī nes latvisko garu, kas izpaužas netieši tēlos, skatījumā, idejiskā iekrāsojumā. Šim romānam viņš izvēlējies vēsturisku vielu, labi izpētīdams laikmetu, kad norisinās darbība, kostīmus, parašas, vēsturiskus un mākslinieciskus faktus. Gadi nekur nav minēti, bet notikumi stāv jo tuvu van Deika miršanai — 1641. gadam, kad anglizētais flamu meistars izbeidza zemes gaitas. Ap van Deiku aužas galma intrigas, protestantu un katoļu iestrāvas Čarlza I valdīšanā, puritāņu dumpja pirmie draudi pret šo mākslas mīlotāju ķēniņu, bet mākslinieks stāv tam visam pāri ar savu gleznu daiļumu, kaut arī kā cilvēks padots daudzām vājībām. Autors taisa mazas ekskursijas visās nozarēs, kas nodarbināja tā laika cilvēkus; citē senos autorus Aristoteli, Seneku, piemin alķīmiju, astroloģiju, slepenās zinības, apraksta politiskās tiesas prāvas, Londonas baigo Taueru, kurā sēž grafs Strafords par to, ka nav savā valsts darbā iepaticis puritāņu vadoņiem. Strafords galvu zīmējot cietumā, van Deikam notiek pirmais asiņu izplūdums no dilonīgajām krūtīm un atstāj sarkanu plankumu uz šī portrēta. Parādīdams teicamas zināšanas, jaunais rakstnieks arī mākslinieciski sasniedzis gatavību; šis viņa romāns ir pilnīgāk veidots par diviem viņa iepriekšējiem darbiem, kaut arī tie bija interesanti ar savu svaigumu. Vēsturisks romāns ir tāds pats dzejas veids kā visi mākslinieciski vērtīgie romāni. Ja autors tikai demonstrē savas spidošās vēstures zināšanas, tad viņš ir paveicis tikai desmito daļu no sava uzdevuma. Galvenais uzdevums: ar stilu, ar formu jāsniedz uzskatāmi tēli; ja to nav, tad visa erudicija nenozīmē neko, tad katrs labāk lasīs tīro vēsturi vai biografiju.

Modrim Zeberiņam ir savs stils, sava priekšmetu skatīšana. Rakstīdams par citas kultūras, cita laikmeta dzīvi, viņš lieto bagātu latviešu valodu, to devīgi piebārstīdams ar emocionāliem tēliem, priekšstatiem. Viņa atsevišķās ainas, kādās sastatīts viss romāns, ir rēgainas, pustumšā, pusgaismā iemērktas, zaigo ķēniškīgais brokāts, izšķērdīgi laistās dārgakmeņi, pavīd sejas, stāvi, kam dažkārt slavenu vēsturisku personu vārdi. Te nav parastā apdomīgā reālisma, viss iznirst kā politiska vīzija, lai cik lietišķs ir tēlojums pats. No ainām kā spilgtākās paliek atmiņā: scena Tauerā, tad van Deika bēgšana caur Doveras tīreļiem uz Lamanša piekrasti, kur viss tinas, zib, tumst divainā mēnesnīcā. Te stilam ir savs ritums, sava apmājošā vērošanās. „Kas gan ir gadsimti? Tie aizšūpojas ēnu rakstos pār ceļu. Kas ir laiks? Ēnu ritms, nāves izkapts ēna, tumsas pulksteņa svārstekļa šūpas . . .

Romāna galvenā intriga tinas ap grāfa Straforda nosekmīgiem glābšanas mēģinājumiem, ko grib veikt dēkainais Digbijs Kenelms ar galma dāmas Karlailas, pašas katoliskās ķēniņienes Henrietas Marijas un van Deika bijušās mīļākās Margeritas palīdzību. Pret viņa gribu šajās dēkās tiek ievilkts arī van Deiks, kas izceļas kā vientuļa, nesaprasta personība ar iekšēju daiļes gaismu, bet traģisku mūža zaigojumu. Krūšu slimība to noved agri kapā. Gleznās viņš ir cildinājis karāli, kura galva vēlāk noripoja uz ešafota un kurš, varbūt, nebija ideāls valdnieks. Mākslinieks nekad nav aizmirsis savu agrīno mīļāko, skaistuli Margeritu ar daiļajām rokām un burvīgi vizošajiem pleciem, kaut gan viņam ir sieva Mērija Ratvena. Arī viņa māceklis, jaunais Hendriks, mīl šo Margeritu, nav vienaldzīgs pret to arī sērs Kenelms, tā starp galvenām personām vienmēr valda paslēpts spraigums. Tomēr ne šī intriga, ne šie dramātiskie sarežģījumi valdzina Zeberiņa romānā, bet gan atsevišķu ainu rēgainā zalgošana, izteiksmes mainīgie efekti, noskaņas, priekšstati, kas izmirst un zūd. Romānā ir vieta, kurā izteiktas mirstošā Hendrika ilgas pēc mājām un kura var zīmēties uz mums un jo sevišķi uz pašu jauno autoru:

„Bija brīži, kad Hendriks runāja, un jāva viņu savām ilgām pēc mājām. Viņš runāja par Flandriju, kuru bija pametis līdz ar Van Deiku, būdams vēl zēns, pirms deviņiem gadiem; viņš teicās sapņos un pievērtām acīm redzam zemi, par kuru viņam varēja būt tikai neskaidras atmiņas."

„Tur viss bija skaistāk, meistar... Kādēļ mēs aizgājām? No kā mēs bēgām? Pēc kā mēs tiecamies, meistar?"

Ar šo sāpīgo neatbildamo jautājumu varam nobeigt apskatu par šo grāmatu. Jānis Veselis

Sāk darbu Latviešu teātŗa studija

Pēc ilgām cīņām un pārrunām Toronto beidzot sāks darboties pirmā latviešu teātŗa studija, ko silti apsveic visi skatuves mākslas draugi. Studiju vadīs visiem labi pazīstamā bij. Dailes teātŗa aktrise Alma Mača, kas pēdējos gados spēlēja Montreālas latviešu teātrī. A. Mača ieradīsies Toronto jau šais dienās, un studijā mācības sāksies janvāŗa beigās. Mācības maksa paredzēta 8 dol. mēnesī, pieteikušies jau 15 audzēkņi. Interesenti var vēl pieteikties pie Valijas Lāmas DV namā, 123 Huron St., tel. EM 4-2543.

Dzintars Freimanis

NAKTS

Ar bālumu kā sagšu sedzas nakts,
Kas stariem zili vizmojošiem vīta;
Uz krūtīm vēsa vaŗa mēness sakts,
Pret dienas ugunīgo zeltu mīta.

Vien vakarzvaigznes iesarkanā dakts
Gail debešos, un dzirksteļaina svīta
Kļūst bijīga, kad pusnakts dziesmas takts,
Par mūžiem mests, šķiŗ vakaru no rīta.

Un diena, veļu mājās aizvadīta,
Klust bijīga, kad pusnakts dziesmas takts
Bed rieta rozi, kas ar blāzmu šķīta;
Vien vakarzvaigznes iesarkanā dakts.

Vēl piemin mirkļus tos, kas steigšus vīta ...
Uz krūtīm vēsa vaŗa mēness sakts, —
Tā greznota un ēnu pīnēm pīta,
Ar bālumu kā sagšu sedzas nakts.

Ingus Nāruns

JĀZEPA VIHTOLA SKAŅDARBU KONCERTS ŅUJORKĀ

Vienpadsmit atskaņotāju „invāzija" mazā Karnegī zālē

Slavējamā ideja rīkot Jāzepa Vihtola kompoziciju vakaru īstenojās nule dzirdētā koncertā Ņujorkā.

Ja pati programma vienā vakarā spēja uzņemt tikai mazāko daļu Vihtola skaistāko skaņdarbu, tad toties atskaņotāju kvantums sasniedza pat neikdienišķu rekordu: 5 vokālsolisti, vijolniece, 3 pianisti un 2 koŗi. Programmas kompakto noskaņu citādi sekmētu pat arī tik ievērojams atskaņotāju skaits, ja to neietekmētu daudzo izpildītāju tik dažādā pieeja Vihtola stilam, kā arī nevienādā atskaņojumu kvalitāte. Proporcionāli visam programmas līdzdalībnieku skaitam tad nu recenzentam normāli būtu nepieciešama arī viņu atskaņojumu individuāla iztirzāšana.

*

Šo nodomu ļoti reducē fakts, ka Vihtola mūzikas izcilās kvalitātes noteikti prasa arī vismaz tikpat stabilu atskaņotāju mākslinieku lieluma līmeni, kā trūka šī koncerta tik ļoti pārblīvētajā t. s. „solistu parādē". Jāpiezīmē, ka šāda stila koncerti, kur galvenais nolūks ir reprezentēt viena komponista darbus, neprasa atsevišķu solistu psiholoģiju mēģināt it kā vienam otru pārspēt, cenšoties pēc vairāk aplausiem, bet talkā patapinot apzinīgi vai arī neapzinīgi, vienu otru izpaliekamu, mūzikāli pavisam neattaisnojamu efektu. Otrkārt, kamerstila koncertā skaita ziņā tik daudziem izpildītājiem viņu uzdevums ir ļoti nepateicīgs. Klausītājs nav paspējis īsti vēl ieklausīties viena mākslinieka sniegumā, kad to nomaina jau cits, caur ko programmas interpretācijas viengabalainību apdraud galīga sadrumstalošana. Katrā ziņā priekšstats par Vihtola mūzikas laikmetam raksturīgo stilu līdz ar to tika novirzīts dažkārt gluži pretdimenzionālās plāksnēs. Nenoliedzami, parastam klausītājam būs daudz interesantāk programmas laikā vērot straujāku un dažādāku atskaņotāju maiņu (programmas pirmā daļā 3 sopráni!) nekā, varbūt, noklausīties, teiksim, trīs, augstākais četrus solistus(šoreiz pilnīgi būtu pieticis ar 3 dziedātājiem, pāris instrumentālistiem un koŗi). Visu solistu kopēji vairāk pārdomāta un saskaņotāka programmas interpretācija būtu Vihtola darbus reprezentējusi daudz pārliecinošāk un viengabalainmāk, nekā tas notika šajā koncertā. Tad nu nākotnē, atkārtojoties eventuāli tikko jau minētajai parādībai, daudziem šī koncerta mākslinieķiem vispirms būtu gan jāvar absorbēt iepriekšējā interprēta mākslinieciski radošā momenta atstātā estrādes atmosfaira, kas papildināma jeb pārraidāma jaunā radīšanas aspektā, tādējādi veidojot īpatnējo, programmai nepieciešamo, kulmināciju. Īsāk: tā būtu iegūta daudz noapaļotāka, dinamiskāk saliedēta visas programmas idejiskā kā arī mūzikālā līnija, pie kam klausītājs daudz tuvāk spētu kontaktēt ar pašu atskaņojumu mūzikālās valodas vistiešākajiem nodomiem un misiju.

* *

Protams, koncertā katrs solists jau centās, atbilstoši savām spējām, dot to labāko. — Klausoties vairāk vai mazāk veiksmīgos atskaņojumus, sastapos arī ar sevišķi izcilu momentu: Elzas Zebranskas dziedāšanu! Tā patiesi bija ne tikai programmas kulminācija, bet arī pašai māksliniecei viena no viņas spožākajām interpretācijām. Ar viņas izvēlēto četru Vihtola dziesmu atskaņojumu lielā māsliniece atstāja pavisam fascinējošu iespaidu. Vēl vairāk: ar katru Elzas Zebranskas uzstāšanos kļūst aizvien lielāka vēlēšanās dzirdēt viņu vēl un vēl, nebeidzot apbrīnot viņas izcili skaisto balsi, mākslinieciskās personības šarmu, kā arī lielo, patieso degsmi, aizvien jaunu mākslas atklāsmju un piepildījumu meklējumos. Bravo!

*

Labi dziedāja abi koŗi, un to diriģents Bruno Skulte kopā ar saviem abiem entuziastiskajiem ansambļiem atestēja šoreiz sevi kā it mērķtiecīgu un līdzsvarotu mūziķi.

Jaunās vijolnieces Normas Auziņas spēlē bija visu laiku intensīvs tonis, tāpat arī pārliecinoša drošība abos atskaņojamos darbos.

Paša komponista dārgo piemiņu klausītāji sirsnīgi un visvairāk suminā ja viņa dzīves biedres Annijas Vihtolas personā par viņas mūzikālo un delikāti izstrādāto priekšnesumu.

Vispārliecinošāk pianiste Rita Pētersone spēlēja, pavadot Elzu Zebransku, kur, bez perfektā ansambļa, vēroju pianistes rūpīgo pavadījuma izstrādājumu pat vissīkākās detaļās. Atzīmēšu kaut tikai Pētersones ļoti mūzikālo frazējumu, tehnikas skaidrību un jau gluži izlīdzinātu toņa produkciju.

*

Koncertā vēl piedalījās Ksenija Brante Izolde Salnāja - Baumane (sirsnīgs dziedājums), Viktors Stots un pavadītāji: Okolo - Kulaks nu vēl viens jauns amerikāņu pianists, (pavadīja Normu Auziņu), kā vārds programmā nebija minēts.

Maza piezīme: īsi pirms koncerta sākuma labu tradiciju mākslinieķiem nav ieteicams vingrināties uz skatuves, kaut arī aiz slēgta priekškara, jo zālē viss, itin viss ir dzirdams . . .

Visu rezumējot, ir jānovēl, lai šī koncerta enerģiskie rīkotāji turpmāk nākotnē noorganizētu arī pārējo mūsu izcilāko komponistu skaņdarbu vakarus, jo tā ieinteresēsim aizvien lielākas klausītāju saimes mūsu skaņu mākslas vērtību izpratnē un saglabāšanā.

Red. piezīme: J. Vītola vārds iespiests tādā veidā, kā recenzents noteikti vēlējās.

KULTŪRAS CHRONIKA

Montreālā no 19. līdz 23. janvārim notiek Kanadas Nacionālā baleta izrādes. Programmā starp pieciem galveniem solistiem ir mūsu baletdejotāji Irēne Apine un Juris Gotšalks.

KONSTANTĪNS RAUDIVE — DIEVA ZĪMOGS

DRUVAS APGĀDS 1953. G. TORONTO

Konstantīns Raudive rakstītāju pasaulē vispirms ienāca kā filozofs un tulkotājs, tikai pēc tam pievērsdamies tieši daiļliteratūrai un, proti, romānam. No autora filozofiskajiem darbiem visievērojamākais līdz šim ir Der Chaossmensch und seine Überwindung, kas pagaidām saraksttīts un iespiests vienīgi vācu valodā.

Būdams jau pēc dabas ar filozofisku ievirzi, Konstantīns Raudive arī savos romānos pa lielākai daļai pievērsies tieši psiholoģiskajam romānam un dzīves jēgas meklēšanas problēmām.

Šāds romāns ir arī nule izdotā grāmata Dieva zīmogs, kur pats autors grāmatas beigās par savu galveno varoni Noru Apsi ar viņas pretspēlētāja Dr. Ramzas vārdiem liecina: „Un viņas likteni varbūt nekāda cilvēciska vara nebūtu spējusi grozīt, tas bija viņas sirdī iespiests kā neizdzēšams Dieva zīmogs". (304. lpp.). Jau pašā sākumā Nora Apse tēlota kā meklētāja, kuŗu nomāc ilgas piederēt pašai sev, pēc miera un brīvības (20. lpp.).

„Bet jo dedzīgāk viņa ilgojās pēc miera, jo ... mazāk viņa varēja pati sev piederēt... Kāds savāds, nerimstīgs rats griezās un viņai pret savu gribu... vajadzēja paklausīt šim spēkam..." (20. lpp.). Tā jau no paša sākuma liktenība un Noras Apses jautājums: „Kā atraisīties no visa, kā piederēt sev? (21. lpp.), kā ar to būt saskaņā, kas dusēja viņā dziļāk nekā viņas asinis?" (22. lpp) — tātad sasliešanās pret likteni — izvirzīts par romāna tālākās darbības noteicēju.

Zīmīgi, ka Konstantīns Raudive izprot likteni kā dusošu vienīgi cilvēka asinīs. Autors nav tīši gribējis vai nav varējis pieskarties reinkarnācijas idejai, kāda atziņa padziļina liktenības jēgu un izvirza to reizē par šīs zemes dzīves jēgu. Šeit der atcerēties tādus darbus, kā: Čarlza Morgana Avots vai Somerseta Moma (Maugham) Uz naža asmens u. c.

Konstantīna Raudives liktenība, atrauta reinkarnācijas idejai kā savam dziļākajam pamatojumam, kas īstenībā sasaista pagātni, tagadni un nākotni, tā ietiecoties mūžībā, kas ir jēgpilna pati sevī, drīzāk atgādina kādu sodu vai apsēstību. Ne parvelti rakstnieks kādam savam iepriekšējam romānam ir licis virsrakstu Nolādētās dvēseles. Starpība vienīgi tā, ka toreiz galvenais varonis bija vīrietis, šoreiz sieviete.

Ārēji romāna kompozicija ir laba. Galvenai varonei Norai Apsei ir jātiek galā ne vien ar būtisko jautājumu — kā piederēt pašai sev, — bet līdztekus arī, ko noteic viņas asinis (lasi: liktenība!) ar trim vīriešiem un vairākām sievietēm. Pirmoreiz latviešu literātūrā tik atklāti ir iztirzāta lesbiskās milestības problēma. Tā autors ir radījis pilnīgi jaunu, traģikas pilnu modernās sievietes tēlu. Šīs īpatnējās kompozicijas dēļ romāns-arī lasāms ar interesi, bet autora darbam tāpat kā cimdam ir arī savā ļaunā puse, t. i. vājās vietas.

Ja romāna galvenā varone, kas tēlota kā liktenības apdvesta, eksaltēta un savas dvēseles pārdzīvojumos labīla personība, ar maz izņēmumiem, visumā lasītāju savā rīcībā un izdarībās pārliecina, tad ne tā tas ir ar Dr. Ramzu. Šķiet, autors šo tēlu iecerējis kā dzīves apliecinātāju, izlīdzinātu, nosvērtu, turklāt ar lielu gribas spēku. Tāds tas arī tēlots sākumā, iesaistoties romāna darbībā. (43. — 47. lpp.). Tāpat arī vēlāk (67. — 76. lpp.). Bet, romāna darbībai samezglojoties, šķiet, autors pats vairs netiek galā ar radīto tēlu. Dr. Ramza pārvēršas „Deus ex machina". Ārsta dzīvē pēc ilgiem nepārtraukta darba gadiem ienāk sieviete, kas saviļņo viņa asinis, saista arī garīgi, un Ramza Noru bildina. Pēdējā šo bildinājumu noraida. Lasītājs neviļus ir sagatavots pēc iepriekš notēlotā Ramzas raksturojuma, ka ārsts, stipras gribas cilvēks būdams, cīnīsies par savu mīlestību. Centīsies arī Norai atdot viņas iedragāto sievišķību utt., bet tai vietā lasītājs jūtas vīlies un pārsteigts par ārsta savādo un rezignēto izturēšanos (128.— 129. lpp.), kaut gan arī turpmāk rakstnieks liek nojaust, ka ārsts Noru patiesi un dziļi mīl.

Bet tad notiek vēl trakākas lietas. Šis psiholoģiskās pieredzes bagātais un nosvērtais ārsts rīkojas kā nenobriedis puika un, nelīgi pēc mīlestības atklāšanas Norai, atklāj mīlestību arī Esperan-

(Nobeigums 7. lpp.)

Jāzepa Vītola piemiņas vakarā 17. janvārī Ņujorkā. No kr.: R. Pētersone, prof. V. Stots, E. Žebranska, I. Pulciņa - Baumane, Okolo - Kulaks, N. Auziņa. Vidū sēd Annija Vītola. J. Prinča foto.

M. Liepiņa

LIEPSALU ĻAUDIS

Romāns

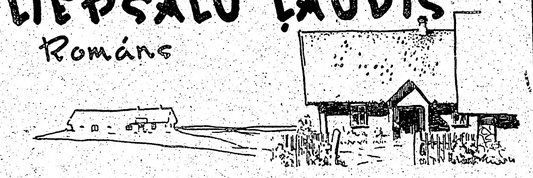

(16. turpinājums).

Tad māte viņu silti pieglaudusi sev klāt un skūpstījusi un skūpstījusi.

No tās reizes viņš apņēmies nekad nemelot, nedz arī darīt launus, nizliegtus darbus un ar tādu stingru apņemšanos viņš vadījis savu mūžu un nav to nožēlojis.

Un vēl daudz kas bija vecīšam stāstāms, ko viņš savā mūžā pieredzējis, bet ne ik reizes zēniem izdevās tos noklausīties, jo māte viņus sauca laukā.

Ak, šī māte! Kā viņa nevarēja saprast, ka tabakas dūmi viņiem nepavisam nekaitēja un ka vecīšs prata tik skaisti un aizrautīgi stāstīt!!

Par to pašu brīnījās arī vecīšs, jo vedeklas skarbie vārdi, asais acu skats lika viņam daudzreiz sarauties un pārdomāt, vai tik viņš nav pārsteidzies ar savas labi iekoptās mājas norakstīšanu dēlam, jo kā bija nomanāms, tad visā saimniecībā un visās dēla gaitās galvenā noteicēja bija neiecietīgā, mantkārīgā vedekla. Un tad viņam ikreiz tēlojās viņa paša sieva Ilze, mīkstu gaitu, klusu sidrabainu balsi. Viņa kā īsts sargeņģelis sargāja māju no kārām, jaunām acīm. Miers, saticība valdīja viņu mājā, un kaimiņi tos apskauda, jo ar to viņu sēta panāca labklājību un raženību.

Klusībā viņš nodomāja, ka vedekla vainīga arī pie dēla tagadējās slimības. Jaunais Grauds sirga jau kā no pavasara, un visi mājas darbi tagad atradās lielā puiša Kārļa rokās. Pagājušo ziemu jauna roka bija pielikusi rijai uguni, un no tās bija palikuši tikai stiprie akmens balsti. Runāja, ka gan, kuŗam vedekla it kā esot aizturējusi labu tiesu algas, esot atriebies un pielicis uguni.

Tad nu jaunais Grauds, sievas stumdīts un skubināts, ne no tiesas bija rāvies ar lielo Kārli pa mežu, abi baļķus laizdami un tos mājā vezdami. Reiz tādā steigā un darba skurbumā, galīgi sasvīdis un izslāpis, bija meža turpat ar cepuri pasmēlies avota ūdens un kāri sadzēries. Kā no tās reizes licies gultā, tā vēl līdz šim nebija atspirdzis.

Un ikreiz, iznākot no dēla istabas, vectēva vaigs bija drūms un rūpju pilns, Vecais ārsts gan deva cerības, bet dēls, ar katru dienu izkritās un kļuva bālāks, vienīgi tad viņš atmaiga, kad pienāca abi sārtvaidži - zeņķi, bet viņš tos pie sevis ilgi neturēja, jo ļoti labi saprata, ar kādu slimību viņš sirga.

Kam dēlam tā vajadzēja rauties? Māte to bija radinājusi pie lēna, kārtīga darba, smiedamās teikdama: „darbs nav zaķis, nekur neaizskries." Vai tad tiešām Grauda mājās kas palika nedarīts? Tāpat viss kārtojās labi, un nevienam netika darīts pāri, vai tas bija ganiņš, vai puskurlais Indriķis, kas turpat vai visu mūžu bija nodzīvojis Graudu mājās, nedzirdēdams neviena slikta vārda no saimnieces. Tagad gan bieži ļeicās iet labāk uz nabaga māju.

Tās bija smagas pārdomas, kas cilājās viņa vecā galvā un padarīja viņa sirdi skumju jo skumju. Vai dēlam vajadzēja aizmirst mātes labo mācību un tik strauji piekerties darbam? Arī vedekla kā atspole sitās pa māju, te viņa bija kūtī, te pļavā, te sakņu dārzā. Pat svētdienās viņiem abiem neatlika laika aiziet uz baznīcu vai parunāties ar bērniem. Kas to deva! Vectēvs nebija redzējis viņus vakaros atsēžamies zem vecās liepas un noraugāmies pēc veiktā darba visā tai dabas košumā, ko lielais Lēmējs ar devīgu roku bija izbārstījis pa visu lielo Graudu māju. Vedeklai vēl vienmēr bija kas dārāms, kas nepadarīts. Varēja jau pieņemt pa vasaru vēl lieku kalponi, kā to Ilze bija darījusi, un viņai vienmēr bija atlicies laika palasīt laikrakstu, parunāties ar bērniem, pajokot, pasmieties ar gājēju laudīm. Un visi viņu mīlēja un cienīja. Vai vedekla ar joni gribēja kļūt bagāta? Viņa bija bieži izteikusies, ka mājas palaistas, neapkoptas, un viss kas esot labojams, bet vectēvs tam sirdī nepiekrita. Mājas bija izmaksātas un vai tas jau nebija milzu guvums latviešu zemniekam, kas tikai dažus gadu desmitus kā bija izrāvies no verdzības jūga.

Un ja nu dēls vairs neceļas, ko tad? Mājas paliks vedeklai un viņam saksies nebaltas dienas. Viņa acis apmiglojās, un viņš piegāja pie loga, lai rastu sirdij kaut vai kur mazu mierinājumu.

Te viņš redzēja goda ratus piebraucam un no tiem izkāpjam trīs vīrus. Iztālēm viņš tos nepazina, jo redze bija kļuvusi vāja, bet viņš redzēja, ka visi trīs vīri steigšus iesoļoja goda kambarī, Tātad pie dēla. Vai nu tie gribēja ko pirkt, vai pārdot, dēls bija minējis, ka ārstam un par zālēm daudz jāmaksājot un būšot jāpārdod divgadīgais kumeļš, augot jau atkal cits vietā. Vectēvs ar nebija liedzis to darīt, jo dēla veselība tam bija viss.

Viņš ierāvās atpakaļ no loga savā kambarī — un, sliktu domu mocīts, atgulās gultiņā. Varbūt īss snaudiens atvieglos viņa sirdi.

Pa to laiku pie jaunā Grauda sēdēja skrīveris Goba, skolotājs Ābele un pērminderis Purmalis. Grauds bija aicinājis viņus pie sevis un tie neizpratnē raudzījās uz slimnieku, jo neaptvēra aicinājuma mērķi.

Viņi bija ļoti pārsteigti, ieraudzīdami šo zaļoksnīgo vīru tā sakritušu un izdilušu, tāpēc ar dziļu nožēlu nolūkojās slimniekā. Vai tiešām cilvēks tik īsā laikā tā var pārvērsties? Sāpīga jūtoņa pārņēma apmeklētājus, bet viņi centās to neizrādīt un jokodami un smiedamies izmeta pa mundrinošam vārdam, lai slimnieku iepriecinātu. Bet tas nelīdzēja, slimnieka sejā iezīmējās vēl drūmākas svītras, un likās, ka valgums apmigloja viņa acis. Viņš it kā negribot, mēchaniski tām pieskārās ar saviem izdilušiem pirkstiem. Vai tās jel maz bija Grauds, šis milzis, šis spēcīgais vīrs, kas darīja lielus darbus savā mājā un likās drīz vien tā izvērstos par priekšzīmīgāko saimniecību pagastā. Tikai lielas skumjas acis raudzījās no kādreizējās veselīgās sejas.

Brīdi smags klusums ieviesās istabā, bet drīz vien to pārtrauca slimnieka vārgā, aizsmakusī balss:

„Jūs, droši vien, brīnāties un nevarat saprast, kāpēc es šodien ārsta vietā aicināju tieši jūs pie sevis," — te viņš smagi ieklepojās un ar lielām grūtībām atvilka elpu.

„Jums padot ūdeni?" piecēlies kājās, ieminējās Goba.

„Nē, es jau pie tā esmu pieradis, tā man tagad vienmēr, kad drusku parunāju, gan atkal pāries."

Un tomēr viņš nodzērās malku pasniegtā ūdens, kas it kā iemeta spirgtāku dzirksti viņa izčākstējušās krūtīs.

„Jā, jūs, droši, brīnāties, jo varbūt nekad jūs neesat spēruši soli pār šīs mājas slieksni... kas zina... varbūt tēva laikā, kad viņš vēl saimniekoja... Viņš arī ir kļuvis vārgs... man rūpes arī par viņu... par abiem puikām... kā tos izaudzinās sieva?..."

„Kas nu tā runās? Veselība atnāks atkal smiedamās," slimnieku mierināja Ābele, kaut gan viņa balss skanēja neticīgi un apmākti...

„Jā, tur nu vairs nekā nevar darīt, pats esmu vainīgs pie savas slimības. Kam man vajadzēja dzert to ūdeni... un glābiņa man vairs nav. Un pēc visām izciestām mokām, es aizietu vieglu sirdi, ja tikai uz tās negulētu kāds smags noziegums. Ja cilvēks ko darīdams, tai brīdī apzinātos, cik rūgti viņam tas kādreiz būs jānožēlo, tad pasaulē nebūtu launuma."

Viņš saraustītos teikumos, bieži pēc gaŗākas atelpas, izstāstīja, kā viņš krogā bijis sadzēries un sakūdījis laudis pret Gobu.

„Jā, tāds nelietis es biju, gribēdams atriebties Ievai par noraidīto mīlestību. Vai es tai brīdī varēju nojaust, kādas sāpes un nepatikšanas es sagādāšu šiem nelaimīgiem cilvēkiem? Vai es varēju nojaust, kādas sirdsapziņas mokas visu laiku plosīs manu sirdi?"

Un lielas asaras ritēja pār nelaimīgā cietēja iekritušajiem vaigiem.

Visi trīs apmeklētāji no brīnumiem nevarēja attapties. Vai tikai šis cilvēks nemurgo slimības pēdējos murgus? Vai tiešām tā varētu būt patiesība? Un viens otrā viņi raudzījās neticīgām acīm.

„Jā, es redzu, jūs esat kā apstulbuši, jūs brīnāties un pat negribat ticēt, ka cilvēks var būt tik ļauns, bet nu tā tas ir," un viņš piesauca vārdā gandrīz vai visus, kas to nakti bijuši krogū un līdz ar viņu perinājuši šos noziedzīgos nodomus pret skrīveri. Pēc šīs atzīšanās vēl sāpīgāki vaibsti ieviesās viņa izmocītajā sejā. Atguvis mazliet elpu, viņš turpināja:

„Maldi, salda atriebe toreiz bija mani sagrābuši savās ķetnās, un viss, kas manī bija labs un cēls, viss tas tika kā uz burvja mājienu pazudināts, un tagad es ar šo smago grēku dzīvoju kā ar akmeni uz krūtīm. Un neviens man to vairs nenovels, arī nāve ne..." un viņš šaduga gluži maziņš un nespēcīgs savā nelaimē.

Visi trīs ataicinātie bija tā pārsteigti no visa dzirdētā un redzētā, ka sāpīga izmisuma pārņemti, viņi nedabūja ne pušplēsta vārda pār savām lūpām.

„Tagad nu jūs zināt, kāpēc es jūs šurp aicināju, ... es zinu... dzīvotājs vairs tik un tā nebūšu, un man vajadzēja mazliet atvieglināt savu sirdsapziņu... lai visi pagastā zina, kāds nelietis ir dzīvojis viņu vidū. Es negribu, lai man piedod, un to arī nevar nemaz..." te viņš žēli noraudzījās Gobā, it kā pēdējo glābiņu no viņa meklēdams, „es tikai gribu, lai jūs mani uzklausītu, un es nevaru diezgan vien pateikties Dievam, kas man devis tādu spēku pārvarēt sevi un atzīties savā lielā grēkā. Es neko negribu noklusēt un kaut ko noslēpt, jums jāzina, kāds es esmu, un ļaujiet man savu sodu izciest visā bardzībā, to es esmu pilnam pelnījis. Visu šo laiku esmu juties kā purvā iegrimis un tajā es grimstu dziļāk un dziļāk. Manas sirsapziņas mokas ir lielākas kā cilvēks tās var panest. Cik es esmu nelaimīgs ar saviem maldiem, ar savu neapdomāto rīcību, kas sagādāja tādu postu tik labiem, godīgiem cilvēkiem!... Ar savu atzīšanos un savām ciešanām es negribu sevi parādīt labākā gaismā, nē... nē, to es nemaz nevēlos, tieši otrādi, es zinu, ka neviens mans darbs, neviens mans upuris nebūtu pietiekoši liels, lai es izpirktu savu grēku. Jūs, Goba, varat mani pazemot, mani nicināt kā pēdējo nelieti, jūs varat būt mans soģis, ja gribat,... to visu es esmu pelnījis un tā man kļūs tikai vieglāk..." un pēkšņi viņa skarbie vaibsti kļuva it kā mīkstāki, it kā tie pavisam atmaigtu, un cēla, apskaidrota laimība atplaiksnījās viņa sejā, likās, it kā viņš ko gaidītu.

Te piecēlās Goba, sniedza tam roku un skaļi teica:

„Vai var būt kāds grēks tik liels, ka otrs cilvēks nevarētu piedot! Es neuzskatu jūs kā savu ienaidnieku, bet kā draugu, kas maldījies un savas kļūdas nožēlojis. Man nav naida pret jums, es tikai redzu, ka kaut kas liktenīgs, jauns, nenovēršams bija mani piemeklējis, bet nu tas tagad viss ir garām."

(Turpinājums sekos).

ELZAS ŽEBRANSKAS KONCERTS

TORONTO NOTIKS 30. JANVĀRĪ, PLKST. 8.00 VAK., CENTRAL HIGH SCHOOL OF COMMERCE ZĀLĒ, 570 SHAW ST.

(Starp Harbord un College ielām)

Programmā: latviešu, itāliešu, vācu, franču un spāņu komponistu darbi.

Pie klavierēm P. MAIJERS (Mayer) Ieeja: $2.00, $1.50, $1.00, skolēniem puscena

Biļetes iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā, Beltes delikatešu veikalā, 281 Danforth Ave un DV Grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto TLB

JĀŅA NIEDRAS KONCERTS

sestdien, 23. janvārī, sv. Andreja baznīcas zālē plkst. 7.00 vakarā

Piedalās:

ELLEN KŪŪSKNE, soprāns

AUGUSTS KALNIŅŠ, tenors

MALLE MĀGI klavieru pavadījumi

Ieeja $1.00, skolniekiem $0.50

BALTU TAUTU KOPĪBAS UZTURĒŠANAI

23. janv., pl.. 7.30 UNF auditorijā, 297 College St., otrā stāvā, Toronto

BALTIEŠU BALLE

Spēlēs 9 vīru orķestris TRINITAS (eiropiešu programma)

PILNA BUFETE

Lietuvas atjaunošanas savienības Toronto nodaļa

10% Atlaide pašreizējiem pasūtinājumiem 10%

V. KUČĀNS

DĀMU UN KUNGU DRĒBNIEKS

73 Westminster Ave. Toronto, tel. OL 7172, pieņem no pl. 9—20

SHAW SCHOOLS

Korespondences veida kursi ir ērti un noderīgi ikvienam, kas labākām sekmēm un labklājībai Kanādā vēlas

PAPILDINĀT UN ATSVAIDZINĀT SAVAS ZINĀŠANAS:

● GRĀMATVEDĪBĀ, ● RĒĶINVEDĪBĀ,

● KALKULĀCIJĀ u. c. ar tām saistītos priekšmetos

Tuvāku informāciju jums sniegs mūsu latviešu pārstāvis PAULS PLĪSIS, 303 Shaw St., Toronto, tel. LO 9770 (vakaros)

SHAW SCHOOLS

1130 BAY ST., TORONTO, ONT., TEL. KI 3165

ŠUVĒJA — DIPLOMĒTA PARĪZĒ

PIEŅEM PASŪTINĀJUMUS:

Ikdienas kleitām ● Ielas kleitām ● Vakara tērpiem ● Balles kleitām

PIEDĀVĀ:

Dāmu cepures ● Mākslīgas puķes ● Zīda lakatiņus no Parīzes

Pieņem no plkst. 4.00 — 8.30, 209 John St. (Dundas-Beverley tramv.), tel. TR 1595, Toronto

J. Blumbergs

$2.500.00 $2.500.00

Divu atsevišķu dzīvokļu māja ar 5 istabu dzīvokli 1. stāvā un 4 istabu dzīvokli otrā stāvā. Eļļas apkure.

Griezieties pie **OJĀRA IEVIŅA**

ALLAN J. ROSEBOROUGH, REALTOR

957½ Barton St., E. Hamilton, Ontario

Mājās 2-7049 Birojā 4-9429

REAL ESTATE LTD.

A. W. FARLINGER

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

JUMS PIEDĀVĀ:

BLOOR — BATHURST $11.500 2 stāvu 6 istabu atsevišķa mūra māja, cietkoka grīdas, dubultgarāža, tuvu satiksmei un veikaliem. Šo māju var iegūt ar samērā mazu iemaksu.

ST. CLAIR — LANSDOWN 7 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, silta ūdens-eļļas apkure, garāža un izbūvēts pagrabs. Iemaksa $5.000. Atlikums uz vienu obligāciju. Ļoti izdevīgi maksāšanas noteikumi.

BLOOR — INDIAN GROVE. Atsevišķa 9 istabu mūra māja, eļļas apkure, garāža, otrs un trešais stāvs mēbelēts. Ļoti laba ienākumu māja. Iemaksa $6.000.

VOLDEMĀRS KĻAVIŅŠ

2475 BLOOR ST., W., TORONTO

Tel. MU 8151, mājās MI 4561

ŽĀVĒTUS

ZUŠUS

Sākot ar 10 märc., izsūtu uz visām ASV un Kanādas vietām. Lūdzu Jūsu pasūtinājumus

A. ROZE

10 Widmer St., Toronto

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu Pape-Riverdale rajonā. Tel. GE 0756. (122)

IZĪRĒJAMA saulaina mēbelēta istaba Bloor — High parka rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā RO 2584, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba un un virtuve otrā stāvā, ar vai bez garāžas, 270 Wright Ave, OL 6926 Toronto. (107)

HIGH PARK rajonā izīrējama glīta mēbelēta istaba 2. stāvā, ērta satiksme. Zvanīt ME 3786, Toronto. (114)

IZĪRĒJAMA liela mēbelēta istaba divām personām ar virtuves lietošanu Danforth — Broadview rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, GE 8120, Toronto.

IZĪRĒJAMA tīra, mēbelēta istaba ar virtuvi. Uz vēlēšanos var atbrīvot vēl kādu istabu tikai pieaugušiem. Ossington — Hallam rajonā. LO 2083, Toronto. (111)

IZĪRĒJAMA nemēbelēta istaba 2. stāvā ar virtuvi. Garāža. Zvanīt LO 8073, Toronto. (105)

IZĪRĒJAMA viena mēbelēta istaba ar atsevišķu virtuvi Danforth rajonā. Zvanīt pēc 6 vakarā, tel. GL 5606, Toronto. (106)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām. Iespējama arī parkošana. Bloor — Avenue Rd. rajonā. MI 3438. (120)

IZĪRĒJAMA liela saulaina istaba ar vai bez virtuves St. Clair — Christie rajonā. Piemērota divām personām. LO 9153, Toronto. (127)

IZĪRĒJAMA nemēbelēta istaba ar virtuvi, pastāvīgi silts ūdens, veļas mašīnas lietošana, garāža. Zv. tel. pēc. 6 vak. HU 9-9243. (122)

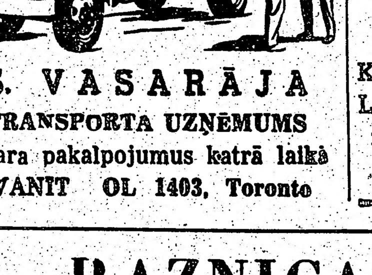

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANĪT OL 1403, Toronto

SPORTS

PAZIŅOJUMI

Toronto latviešu meistarsacīkstes galda tenisā notiks februāra mēnesī, Ontario meistarsacīkstes martā un Kanādas aprīlī.

Spēles noteikumi un tuvāka informācija sekos.

V. Teteris,
LSAK galda tenisa nozares vadītājs.

APSVEIKUMS

Mīļi sveicam Latvijas peldēšanas rekordisti Tatjānu Plūmi sakarā ar dēla piedzimšanu un LSPT un LSAK priekšsēdi Robertu Plūmi ar tikšanu vectētiņa godā.

Sportisti un redakcija.

TORONTO LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES ŠACHĀ

Toronto latviešu meistarsacīkstes šachā sāksies 31. janvārī, plkst. 13, DV namā, 123 Huron ielā, šachistiem, kas vēlas piedalīties turnīrā, jāreģistrējas pie A. Grīnberga, 227 Lauder Ave, tālr.: LA 9040. Tuvākā informācija sekos.

ŠACHS

TLSK klasifikācijas turnīra priekšgalā nostājies Atkaukis 10,5 : 3,5, Skrastiņš 10 : 5 un Simsons 7,5 : 6,5.

TLSK šacha treniņi notiek Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu telpās. Tuvāku informāciju sniedz Teteris GE 4226.

PĒDĒJIE SPĒĻU REZULTĀTI

Augstākā līgā Toronto meistarībā galda tenisā vienībām YMCA's II vienība Toronto Bees 14 : 7 (Robežnieks, Ingolevičs, Cīrulis) un tā pati vienība zaudēja Toronto Aces 1 : 20.

YMCA's I vienība (Eglīte, Kuga, Apsītis) uzvarēja White Eagles 16 : 5.

TLSK vienība zaudēja North Town Motor 8 : 13, bet uzvarēja Tridents 14 : 7. Pēdējā sacensībā latviešus pārstāvēja Teteris un Kūlītis.

Senioru līgā TLSK I uzvarēja TLSK II vienību 12 : 9. Uzvarētāji: Zaķis, Jaunzems, Orste, bet zaudētāji: Kāpostiņa, Ādmine un Vikše.

TLSK I vienība (Zaķis, Jaunzems, Orste) uzvarēja YMCA's vienību 15 : 6. YMCA — Zamuels, Lapiņš un Puķīte.

Punktu stāvoklī:

Augstākā līgā 1. grupā YMCA's I vienība 2. vietā, bet TLSK — 4. vietā.

2. grupā YMCA's II vienība 2—3 vietā.

Senioros: 1. grupā YMCA otrā vietā, TLSK II vienība ceturtā.

2. grupā TLSK I vienība otrā vietā.

VĀCIJAS FUTBOLA MEISTARĪBA

Pašreiz Vācijas meistarībā noslēgušās pirmā apļa spēles.

Dienvidu līgā vadībā Eintracht Frankfurt 24 : 6; VEB Stuttgart 23 : 7, Kickers Offenbach 20 : 10 un 1. F. C. Nuernberg 17 : 11.

Dienvidrietumu līgā tālu no saviem pārējiem konkurentiem atrāvušās FK Pirmasens 26 : 4 un 1. F. C. Kaizerslautern (pagājušā gada Vācijas meistars) 22 : 6.

Rietumu līgā vadībā atrodas Preuss Muenster 21 : 9, 1. P. C. Koeln 21 : 9, RW Essen 20 : 10, F. C. Schalke 04 19 : 11.

Ziemeļu līgā: Hannover 96 27 : 3, Brauschweig 18 : 12, Altona 93 17 : 13, Holstein Kiel 17 : 13.

Berlīnes līgā: Berliner SV 92 26 : 4, Union 06 23 : 7, Minerva 18 : 12.

K. RAUDIVES DIEVA ZĪMOGS...

(Pārnesums no 6. lapp.)

sai (196. lpp.). Lietu nelabo arī notēlotā vainas apziņa (197. lpp.). Gluži otrādi — vienā mirklī dzīves apliecinātājs, nosvērts un izlīdzināts raksturs arī ir pārvērties par rotaļlietu likteņa rokās. Bet ja ar šeit tēloto lasītājs vēl varētu samierināties — Esperansa ir daiļa un skaista meitene, kas pret gribu un saprātu spēj iekvēlināt vīrieša jūtas, — tad pilnīgā pretrunā šādai ātrai jūtu maiņai ir Ramzas nedabiskā savaldība, kad Nora savukārt pēc rēgainās iznīcības nakts atklāj ārstam savu mīlestību. (266.— 267. lpp.). Jābrīnās, ka autors pats nav pamanījis, cik mākslinieciski negatava ir šī vieta; cik maz pārdzīvojuma un sprieguma ir šai divu mīlētāju un romāna norises izšķirējā sarunā (turpat). Jo visur tak ir pasvītrots, ka ārsts nav beidzis Noru mīlēt. To apgalvo arī pats rakstnieks (274. lpp.). Jā, patiesi, Dr. Ramzas rakstura tēlojumā no vienas un viņa rīcībā no otras puses ir tik daudz psīcholoģiski nepārvaramu pretrunu, ka lasītāju šis tēls negribot bieži saniknō un vairo ieskatu, ka tas nav cilvēks ar miesu un asinīm, bet vienīgi raustāms ķipars rakstnieka rokās iecerētās idējas pamatošanai.

Dr. Ramzas tēls nav pietiekami iznesāts un mākslinieciski pārkausēts. Tas nav radīts, bet mākslīgi sastādīts un nedzīvs.

Ja galveno personu notēlojumā ir labas un vājas vietas, kā kuro reizi, tad labi autoram padevušies blakus personu, vides un pārdzīvojamā laikmeta noskaņas raksturojumi.

Psīcholoģiski pārliecina Esperansa, asi un pietiekami dziļi tverts Don Hosē — spāņu gleznotājs, tāpat labi zēni, dejotājas utt.

Mākslinieciski visgatavākā vietā grāmata ir 241. — 254. lpp., kur attēlots gaisa uzbrukums un Noras satikšanās ar ostas strādniekiem. Labi šeit iederas arī klaidoņa vīzija, kas ir it kā labais gars, lai glābtu Noras dzīvību. Tā ir asprātīga kompozīcija, jo citādi būtu pilnīgi lieks, it kā pielipināts rakstnieka attēlotais klaidoņa Oidipa traģēdijas pārdzīvojums (201. — 206. lpp.).

Vēl viena raksturīga iezīme Konstantīna Raudives darbā: galvenā varone ir traģiskas liktenības apdvesta, neizlīdzināts, nelaimīgs raksturs, kas vienīgi nāves stundā piedzīvo savu ilgu piepildījumu „bezdibenīgi dziļo atbrīvošanās izjūtu" (304. lpp), turpretim daži blakus tēli ir pat saulaini un harmoniski. Tāda ir māsa Terēza, tāds ir Džonis.

Nepatīkamais ir diezgan daudzās iespieduma kļūdas, toties iepriecina Marijas Mucenieces-Induses vāka zīmējums.

Karola Dāle

Foto Studio A. Janitis 181 CARLTON ST. (pie Sv. Andreja Baznīcas)

SPEC. BĒRNU UN KĀZU UZŅĒMUMI, DAŽĀDAS APSVEIKUMU KARTIŅAS, DZIMŠ., KRISTĪBU, IESVĒT., etc.

GARANTĒTS DARBS.

Pieņemu labošanā visāda veida

PULKSTEŅUS

Garantēts darbs

O. BARONIŅŠ

553 Concord Ave. Toronto

Tel. LA 6139

Kārļa Lazdiņa, B.Sc. (Com.)

TULKOJUMU BIROJS

Korespondence adresējama: Chas Lasdin, Room 12, 1501 St. Catherine St., West, Montreal, P.Q., Tel. Wi 6805

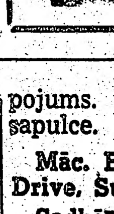

Veras Keišes

BALETA SKOLA

TORONTO

Talr. RA 1276

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu lut. draudze 564 Second St., Brooklyn 15, N.Y., tel. So 8-7721.

Svētdien, 24. janvārī, Betlēmes baznīcā, plkst. 2.15 bērnu dievkalpojums, plkst. 3 pp. regulārais dievkalpojums. Māc. R. Zariņš.

Plkst. 6 vak. dievkalpojums sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibisk. pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont. tel. 70136).

Bramptonā, 24. janvārī, plkst. 1 pp. dievkalpojums Anglikāņu baznīcā.

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St., Port Arthur, Ont.

24. janvārī, plkst. 3 pp. dievkalpojums. Draudzīgā aicinājuma piemiņas brīdis.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 1954. g. 24. janvārī, plkst. 1 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Sarnijā, 1954. g. 31. janv., plkst. 2 pp. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave So)

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto, tel.: OL 8171.

24. janvārī, plkst. 4 pp. Bērnu dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis.

31. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā, māc. A. Briedis. Svētdienas skola bērniem.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st. PR. 1563).

Svētdien, 24. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes gadskārtējā pilnsapulce. Darba kārtība: 1. Sapulces vadības vēlēšanas. 2. Mācītāja un padomes ziņojumi. 3. Revīzijas komisijas ziņojums. 4. Satversmes 10. panta grozījums. 5. 1954. gada budžets. 6. Piecu padomes locekļu un revīzijas komisijas vēlēšanas. 7. Dažādi jautājumi.

Māc. H. Kušķis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tel. DE 8394.

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blair Ave stūrī: dievkalpojumi:

31. janvārī, plkst. 1 pp. Bērnu dievkalpojums; 31. jasvārī. 12.30 p. p. baznīcā.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Vilbrod St. Dievkalpojums 24. janvārī, plkst. 2 p. p. Svētdienas skola stundu pirms dievkalpojuma baznīcas zālē.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums Sv. Pētera baznīcā, 250 Lyon ielā.

24. janvārī, plkst. 3 pp. dievkalpojums. Pēc tam draudzes pilnsapulce.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Drive, Sudbury, Ont., tel. 3-3284.

Sadbērijā, svētdien, 24. janvārī, plkst. 14 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums.

Norsbejā, svētdien, 31. janvārī, plkst. 17 lut. baznīcā dievkalpojums ar sv. Vakarēdienu.

Norandā, svētdien, 7. februārī, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave, Vancouver B.C.) **Vankuverā**, Redeemer bazn., 8. Ave un Prince Edward ielas krustojumā.

31. janvārī, plkst. 3 dievkalpojums turpat.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man.

Dievkalpojumi notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrooke ielu krustojumā.

Svētdien, 24. janvārī, pl. 2 pp. dievkalpojums, dz. grām. Pēc dievkalp. baznīcas zālē Svētdienas skolas rīkotais Draudzīgā aicinājuma atceres brīdis un skolas liecību izdalīšana.

Svētdien, 7. februārī, pl. 2 pp., dievkalpojums, dziesmu grām. Pēc dievkalpojuma Draudzes Dāmu komitejas trīs gadu atcere un pēcpusdienas tēja pie klātiem galdiem. Visi ielūgti.

Māc. A. Voitkus, Hamiltonā, Pāvila ev.-lut. draudzē.

Māc. Elmārs Caune, 10166-107th St., tel. 41890, Edmonton, Alta.

---

†

Mūsu mīļā

KLĀRA LŪSIS, dzim. HOLBERGS

Dzimusi Rīgā 1905. gada 7. maijā,

pēkšņi šķīrās no mums un aizgāja mūžībā šī gada 17. janvārī, saulei lecot, Barrie slimnīcā.

Lai viņai viegla svešās zemes smilts...

Viņu mīļā piemiņā paturēs laulātais draugs Kanādā, māsa, svainis un krustdēls ASV; piederīgie Kanādā, Vācijā, Anglijā un dzimtenē Latvijā

---

†

Šī gada 17. janvārī Dieva mierā aizgājusi

KLĀRA LŪSIS, dzim. HOLBERGS

dzimusi Rīgā 1905. gada 7. maijā

Aizgājēju mīļā atmiņā paturēs

Toronto sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes mācītāji, Padome, Dāmu komiteja un Saulaines pārvalde

Jebšu man arī mirtu
miesa un sirds, taču Tu, ak Dievs,
esi manas dvēseles patvērums,
un mana daļa mūžībā. (73. Dāv. Dz. 26.p.).

---

†

KLĀRA LŪSIS

Dzimusi 1905. g. 7. maijā, mirusi 1954. g. 17. janvārī

— Ak dzīves dienu gājums — Cik ātri paiet tas;
Sauc Dieva aicinājums, Nāk vakars — jāšķiras...

Dziesma: 833, — 1.

Sv. Jāņa draudzes Bēru kase

---

†

Dziļās sērās paziņojam, ka mūsu mīļais neaizmirstamais tētis, vīrs, brālis, dēls, znots un svainis

ERNESTS DADZIS

dzimis 1919. g. 14. novembrī,

miris nelaimes gadījumā darbā 1954. g. 19. janv. Toronto, Kanādā

Izvadīšana notiks sestdien, 23. janvārī, plkst. 10.30 no sv. Andreja baznīcas uz Winchester St. krematoriju

DZIĻI SAGRAUZTIE PIEDRĪGIE

Klusi kā brūce, kas slēdzas,
dziestošās atmiņas sāp.
Klusi no zilganiem plūdiem
mūžības torņgali kāp.

---

†

Mūsu mīļais vecbiedrs

ERNESTS DADZIS

miris traģiskā nāvē š. g. 19. janvārī

Viņu mīļā piemiņā paturēs

LU stud. vien. AUSTRUMS

---

†

Pēc grūtām ciešanām š. g. 17. janvārī no mums šķīrās mūsu mīļais un gadīgais vīrs un tēvs

ADALBERTS GRĪNBERGS

Dzimis 1890. g. 31. janvārī Rīgā,

miris 1954. g. 17. janvārī Toronto

Liktin, kam esi tik bargs,
Kam ņēmi to, kas man tik mīļš un dārgs!

Pēc viņu sēro

SIEVA UN MEITA

A. BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

E. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

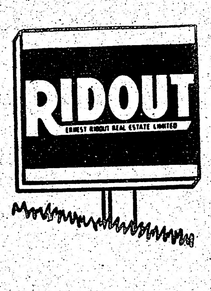

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS,

APBŪVES GABALI PĀRDOŠANĀ TORONTO, HAMILTONA UN ĀRPUSĒ. AIZDEVUMI IEMAKSĀM, OBLIGĀCIJĀM U.C. OBLIGĀCIJU ATJAUNOŠANA. JAUNU OBLIGĀCIJU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA

RIDOUT

REAL ESTATE, LTD., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

Katra māja fotografēta. — Ērta māju apskate un informācija bez laika zaudējumiem. — Izmantojiet Ridout foto reģistrāciju

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā
VISU NEDĒĻU

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

Tagad jums dota iespēja dzirdēt
PASAULĒ SLĀVENO EVANĢĒLISTU —

AMERIKĀNI

Dr. Billy Graham'u

RUNĀJAM

3 lielās sanāksmēs Toronto

Sestdien, 23. janvārī, Colliseumā, pl. 7.45
Svētdien, 24. janvārī, Colliseumā, pl. 3.00
Pirmdien, 25 janvārī, Maple Leaf Gardenā pl. 7.45

GRUPĀ IETILPST:
CLIFFS BARROWS — lielkoru vadītājs
GEO. BEVERLY SHEA — amerikāņu iemīļotais evaņģēlija dziedonis
TEDD SMITH — slavenais pianists
PAUL MICKELSON — pazīstamais ērģelnieks

Delegācijas iebrauks no pat attālākām Ontario malām. Ja jūs esat nodomājuši pirmdien, 25. janvārī, Maple Leaf Gardenā ierasties grupā, vairāk par 25., lūdzam rakstīt vai telefonēt

Crusade Office, 126 Mt. Pleasant Road, KI 8452, Toronto, Ont., Canada

Speciālas Dr. Billy Graham'a lūgšanu sapulces notiek katru dienu, sākot ar pirmdienu, 18. janvāri, plkst. 12.15. Cooke's Presbiteriāņu baznīcā, Queen un Mutual ielu stūrī, Toronto.

Visi laipni ielūgti

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS

— 20% ATLAIDE —

Mūsu lielā Prezidenta mestā sēkla zeļ un kuplo arī trimdā. Latvieši, neaizmirsti Draudzīgo Aicinājumu 28. janvārī.

Vecākā un plašākā grāmatnīca Amerikā dod jums vienreizēju iespēju, kādu nevar un nedod neviens cits, iegādāties zemāk minētās grāmatas par $11.20 lētāk.

Cross Road Country — LATVIA	9.80	12.50
R. Blaumaņa, KOPOTI RAKSTI, 5 sējumi	15.00	18.00
A. Rupainis, MĀRA MOSTAS, I., II.	6.90	8.00
A. Niedra, PASAULES PLAUKSTA	2.80	3.40
O. Liepiņš, VĒLĀ LIESMA	2.80	3.40
T. Zeltiņš, SLAZDA	2,40	3.00
E. Andersone, VASARA, J. Jēgera illustr.	1.20	—
Dr. Z. Liģera, LATVIEŠU ETNOGRAFIJA	6.50	—

Ievērojiet, 20% palētinājums spēkā visu janvāŗa mēnesi un vairāk neatkārtosies. Nenokavējiet šo izdevību!

Svarīgs paziņojums!

Paziņojam, ka mums laimīgi izdevies izkārtot latviešu grāmatu izvietošanu visas Kanadas un ASV skolu un publiskajās bibliotēkās visās pilsētās, kur vien mīt latvieši. Izvietošana notiek sistēmatiski un tikai saskaņā ar mūsu katalogiem, kas aptvers arī citu apgādu labākās grāmatas. Ja gadās bibliotēkās kuŗās latviešu grāmatu vēl nebūtu, pieprasiet caur bibliotēku vai arī tieši, un tas tūliņ tiks izkārtots

Sirsnīgi vēlam tautiešiem jo jauku un laimīgu
JAUNO 1954. GADU!

LATVJU GRĀMATA

P. O. Box 332, Waverley, Iowa, U.S.A.

PRESES FOTOGRAFA H. KLĪGERA FOTO STUDIJA

ATVĒRTA 24 STUNDAS

Ātrākai, ērtākai un labākai klientu apkalpošanai
VĒLAMA
iepriekšēja pieteikšanās

RI 5697; GE 9908; HA 6978 1 FIRST Ave, Toronto, Ont., Canada

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 Bloor St., W., Toronto

Piedāvā Toronto un ārpus tās dzīvojošiem pircējiem pret izdevīgām cenām un maksāšanas noteikumiem jaunas

METEOR, MERCURY, LINCOLN vieglās, MERCURY smagās un visu firmu lietotas mašīnas

Rakstveida vai mutvārdu informācija pie pārstāvja

P. BERNĀTA

Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

Bruno Purins

REAL ESTATE BROKER

ACTIVE MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVAJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RICIBĀ

AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS
OL 7561
1318 Bloor W. Toronto

AUSTRUMU BIROJS
GL 7516
179 Danforth Ave. Toronto

KLAUSIETIES LATVIEŠU MŪZIKU UN MŪSU SPECIĀLPIEDĀVĀJUMUS CKFH raidītājā (Ck 1400) katru pirmdienu, trešdienu un piektdienu no plkst. 3.30 līdz 4.00 pēc pusdienas

BIROJI ATVĒRTI NO PL 10—10 VAKARĀ

PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO NAMU SARAKSTU

Radio un televīzijas tehniķis A. EGLĪTIS

pieņem labošanā radio un televīzijas aparātus. Izbraucu arī mājās. Garantēts darbs. Mērenas cenas.

62 LANGLEY AVE. Tel. RI 6477. TORONTO

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶIGAS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBAS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

FEDERAL
Tailors, Cleaners, Launderers

728 ST. CLAIR AVE, TORONTO

● PAGATAVOJAM DĀMU UN KUNGU APĢĒRBUS ● PIEŅEM TĪRĪŠANĀ UN LABOŠANĀ ● VELAS MAZGĀTAVA

ME 7545 ZVANĪT ME 7545

ELZA PĒRKONE

Amaryllis Cosmetological Institute

Esmu saņēmusi labus LŪPU ZĪMUĻUS no Eiropas

61 CHARLES ST., W., TORONTO, TEL. RA 9011

Iris PUĶU SALONS

588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi līgavām un citiem gadījumiem
Orchidejas, gardēnijas, rozes utt.
Palmas, ziedoši stādi par pazeminātām cenām no pašu siltumnīcām

LATVIEŠU UZŅĒMUMS AUTOREMONTA DARBNĪCA

CROSSTOWN GARAGE

Hamiltonā, 388 Cannon St., E., tel. 7-2971

Izpilda visus auto remonta darbus, kā amerikāņu, tā angļu mašīnām. Pārdošanā motoru eļļas, riepas un citas auto daļas.

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

Lotus

802 BATHURST ST.
(Pie Bloor ielas stūŗa)
Tel. KE 3884 (arī dzīvoklī)

● ZIEDI UN ZIEDU SAKARTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM
● PLAŠĀ IZVĒLĒ DAŽĀDAS PODU PUĶES
● LATVIEŠU KERAMIKAS IZSTRĀDĀJUMI

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

LATVIEŠU UZŅĒMUMS

MODERN DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE, TORONTO, tel. GE 3331

PIEDĀVĀJAM LIELĀ IZVĒLĒ:

Dažādu šķiŗņu galas izstrādājumus no Kristapsona, European Meat Maket (vācu izstrādājumi), Central Meat Market, šneidera, Swift'a un Co-Op uzņēmumiem
Visādu šķiŗņu maizi latviešu gaumē. Lielā izvēlē: delikateses, importēti zivju konservi, šveices un Dānijas sieri, kā arī žāvēti zuši un laši. No piena produktiem piedāvājam Kanadā pazīstamos Silverwood'a un Maple Creamery Brand ražojumus

Mūsu veikalā dabūjams viss, kas vajadzīgs jūsu aukstajam galdam
Pieņemam pasūtinājumus visāda veida viesību galdiem
UZ VĒLĒŠANOS PRECES PIEGĀDĀJAM MĀJĀS KATRU DIENU

ZELMA BELTE

GREGORY CHARLAP

B.A.M.Sc., M.C.L.

ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR

Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas.
Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604.

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)

Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

O. E. CARSON

LIMITED REALTORS

490 COLLEGE ST., TORONTO PR 3313

LATVIEŠU PĀRSTĀVIS

OSVALDS INDZERS MĀJĀS HA 7881

UZMANĪBU!

FARMA 45 jūdzes no Toronto 100 akru kopplatībā. 65 akri aramzemes, pārējais brīvkoku mežs. Upīte šķērso īpašumu, 15 augļu koku dārzs. 6 istabu koka dzīvojamā māja. Pilna cena $7.000. Iemaksa $1.500, obligāciju maksājumi, ieskaitot nodokļus $900 gadā.

KINGSTONE — WOODBINE 6 istabu jauna atsevišķa mūŗa māja, ūdens-eļļas apkure, moderna virtuve, mūŗa garāža. Iemaksa $5.000. Pilna cena $16.700.

KĀDĒĻ GAN NEPIEZVANĪT TŪLIŅ???

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA

Piezvaniet, ja jums vajadzība:
UGUNSGRĒKU, AUTO, VESLĪBAS, NELAIMES, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APRDOSINĀŠANA
IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LIDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KĀDU UZ KANADU

O. K. JOHNSON & CO LTD,

697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. TEL. EM 8-1403, 1588, 3168

KLAVIERU BŪVĒTĀJS
A. KĻAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieŗu pircējiem

TORONTO, 90 LONDON ST,
Tel. KE 8609
Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

FRANK VASS, B.A.

ADVOKĀTS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūŗi
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

OPTOMETRISTS

336A BLOOR ST. W., TORONTO
(pie Spadina Rd) birojā MI 9494
Acu pārbaude Recepte

Latvijas amata meistara
J. KREIĻA
FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni

PIEŅEM REMONTĀ
FOTO APARĀTUS
FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ
445 PAPE Ave, TORONTO

Tel. HA 3800